

Hiitolanjoen alueen master plan

Rahoitusmahdollisuuksien kartoitus

Liite

Co-funded by
the European Union

Sisällysluettelo

1	JOHDANTO	3
2	VIHREÄN SIIRTYMÄN VIITEKEHYS	3
3	KANSALLISET EU-OHJELMAT	5
3.1	AURA-rahastot (EAKR, ESR+, JTF)	5
3.1.1	Etelä-Suomen EAKR.....	5
3.1.2	ESR+.....	7
3.1.3	JTF	9
3.1.4	Toimintaympäristön kehittämisavustus (EAKR).....	10
3.2	Maaseudun kehittämistuet (CAP27-suunnitelma, maaseuturahasto).....	12
3.2.1	Yleishyödylliset maaseudun kehittämishankkeet	13
3.2.2	Maaseudun yritystuet	14
3.3	Meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahasto (EMKVR).....	15
4	KANSALLINEN KEHITTÄMISRAHOITUS (ETELÄ-KARJALAN LIITTO)	16
5	MUITA KOTIMAISIA RAHOITUSLÄHTEITÄ	17
5.1	ELY-keskuksen yrityksen kehittämisavustus	17
5.2	Business Finland	18
5.2.1	Business Finlandin innovaatorahoitus yrityksille/yritysten ja tutkimuslaitosten yhteishankkeille.....	19
5.2.2	Business Finlandin palvelut julkiselle sektorille	20
5.2.3	Energiatuki.....	20
5.3	Ympäristöministeriön avustukset.....	21
5.4	Maa- ja metsätalousministeriön avustukset.....	22
5.5	Opetusministeriön avustukset	22
5.6	ELY-keskuksen ympäristövastualueen avustukset	22
5.7	Traficomien avustukset	23
5.8	Energiaviraston liikenteen infratuki	24
5.9	Kuntarahoitus.....	24
5.10	ARAn avustukset asumiseen ja rakentamiseen	24
5.11	Museoviraston avustukset (kulttuuriperintö ja -ympäristö).....	26
5.12	Työllisyyspoliittinen avustus	26
5.13	AVEKin avustukset audiovisuaalisen kulttuurin tukemiseen	26
5.14	Finnpartnership.....	27
5.15	Sitran hankerahoitus	28
6	RAHASTOJEN JA SÄÄTIÖIDEN APURAHOJA	28

7	ESIMERKKEJÄ JOUKKORAHOITUKSESTA.....	30
8	EU:N KANSAINVÄLISET OHJELMAT JA INSTRUMENTIT	30
8.1	Alueiden välinen yhteistyö.....	30
8.1.1	Interreg Central Baltic	30
8.1.2	Interreg Baltic Sea Region	34
8.1.3	Interreg Europe.....	37
8.1.4	Interregional Innovation Investments (I3).....	38
8.2	Erillisohjelmat.....	39
8.2.1	Horizon Europe, pilari 2: Globaalit haasteet ja Euroopan teollisuuden kilpailukyky	39
8.2.2	LIFE	42
8.2.3	Erasmus+	43
8.2.4	Digital Europe	45
8.2.5	Creative Europe	46
8.2.6	Connecting Europe Facility (CEF)	47
8.2.7	Single Market Programme.....	49
8.2.8	Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto (AMIF).....	50
8.3	Muita EU:n instrumentteja	51
8.3.1	InvestEU.....	51
8.3.2	Innovation Fund	52
8.3.3	EIT - European Institute of Innovation and Technology	54
8.3.4	European City Facility (EUCF).....	54
8.3.5	New European Bauhaus Initiative (NEB)	55
8.3.6	JPI Urban Europe.....	55
8.3.7	REPowerEU	56
8.3.8	EU:n mikrorahoitus yrityksille.....	56
9	MUITA EUROOPPALAISIA RAHOITUSLÄHTEITÄ	56
10	POHJOISMAISIA LÄHTEITÄ	57
11	DE MINIMIS YRITYSRAHOITUKSESSA JA YLEISHYÖDYLLISISSÄ HANKKEISSA	58
12	SUOSITUKSET	60
12.1	Kunnalle	60
12.2	Yrityksille.....	60
13	LINKKEJÄ LISÄTIETOOON	61

Tämän rahoituskartoituksen on toteuttanut FCG Finnish Consulting Group Oy osana Hiitolanjoen alueen master plan -suunnitelman laatimista. Kartoitusta heijastaa ainoastaan kirjoittajiensa näkemyksiä.

Rahoitusmahdollisuuksien kartoitus

1 JOHDANTO

Hiitolanjoen alueen matkailullisen kokonaisuuden kehittämiseen on olemassa erityyppisiä rahoituslähteitä, niin kotimaisia kuin kansainvälisiäkin. Tässä on hyvä muistaa, että pelkästään matkailulle korvamerkittyä rahoitusta ei ole juurikaan tarjolla, vaan aihetta täytyy lähestyä laajempien kehittämisteemojen kautta, esimerkkeinä vaikkapa vihreä ja digitaalinen siirtymä, kestävä infrastruktuuri, kiertotalous tai uuden liiketoiminnan kehittäminen ja kansainvälistyminen. Silläkin on vaikutusta, kuka rahoitusta hakee; yritys vai voittoa tavoittelematon toimija - ja onko mukana mahdollisia kumppaneita.

Tässä rahoituskartoituksessa on käyty läpi tärkeimmät kansalliset ja kansainväliset (EU, Pohjoismaat) avustusmuotoiset rahoituslähteet ja sivuttu myös markkinaehtoisia instrumentteja. Osasta (esim. merkittävimmät kansalliset ja kansainväliset EU-ohjelmat) on tehty taulukkomuotoiset rahoituskortit.

Jotkin rahoituslähteet soveltuvat vain julkiselle sektorille tai muuten voittoa tuottamattomille toimijoille kuten yhdistyksille, toiset taas vain yrityksille. Monissa ohjelmissa on kuitenkin mahdollista toteuttaa yhteishankkeita, joihin voi osallistua erityyppisiä toimijoita yhdessä: esim. kunta, koulutus- ja tutkimusorganisaatiot, yritykset ja paikalliset yhdistykset. Rahoituksen hakijoina voi olla myös kokonaisuutta täydentäviä ulkopuolisia toimijoita; esimerkiksi yrityksiä, jotka tulisivat pilotoimaan uusia ratkaisuja alueelle.

Kaikki kuvatuista rahoituslähteistä eivät välttämättä ole relevantteja Hiitolanjoen alueen master planin kannalta, mutta laajemmin ajateltuna niistä voi löytyä lisäresursseja esimerkiksi yleisen toimintaympäristön ja saavutettavuuden kehittämiseen. Etenkään isoissa hankkeissa kunnan ei välttämättä tarvitse itse olla hakijana tai toteuttajana, vaan haasteisiin voivat tarttua esimerkiksi alueen koulutus- ja tutkimuslaitokset.

2 VIHREÄN SIIRTYMÄN VIITEKEHYS

Euroopan vihreän kehityksen strategia ja ohjelma, Green Deal, ja siihen sisältyvä vihreän siirtymän vaatimus vaikuttavat kaikkeen rahoitukseen sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla - julkisista rahoitusinstrumenteista aina pankkien myöntämään rahoitukseen. EU-rahoituksesta vähintään 30 % osoitetaan vihreisiin investointeihin.

EU:n perinteisissä rahoitusohjelmissa (ohjelmakausi 2021-2027) sekä erillisessä korona-elvytyspaketissa korostuvat erityisesti vihreä ja digitaalinen siirtymä.

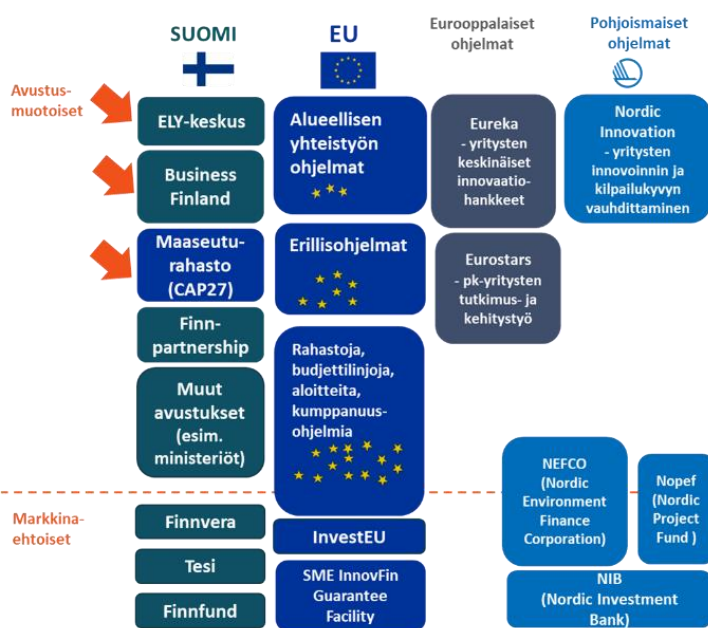
EU:n elvytyspaketin varat jaetaan Suomen kestävä kasvun ohjelman kautta (käytetään myös lyhennettä RRF) lisämäärärahoina rahoittajille (mm. Business Finland, ELY-keskus, YM ja TEM). Rahoitushaut toteutetaan pääosin vuosina 2022-2023, ja suurin osa niistä suunnataan yrityksille. Ohjelmasta vähintään 50 % kohdistetaan vihreän siirtymän investointi- ja uudistuskokonaisuuksiin ja noin neljännes digitalisaatioon.

Alla olevassa kuvassa on esitetty kunnille ja muille julkisille toimijoille (koulutus- ja tutkimuslaitokset, yhdistykset jne). soveltuvan rahoituksen kokonaiskuva. EU:sta tuleva rahoitus on jaettu kansallisen tason ohjelmiin, alueelliseen yhteistyöhön, temaattisiin erillisohjelmiin sekä muihin, hyvin monimuotoisiin, avustusmuotoisiin ja markkinaehtoisiin (mm. lainat, takaukset) instrumentteihin.

Kuva 1: Julkisille ja voittoa tuottamattomille toimijoille soveltuvien rahoituslähteiden kokonaiskuva

Alueellisen yhteistyön ohjelmista Interreg Aurora ja NPA eivät koske Etelä-Karjalaa, ja Urbact ja EUI on suunnattu erityisesti kaupungeille. InvestEU-kokonaisuus koostuu lähinnä takauksista joko välittäjäorganisaatioille (kuten pankit) tai suoraan investointien toteuttajille.

Kuva 2: Yrityksille soveltuvien rahoituslähteiden kokonaiskuva

Yrityksille keskeisimpiä avustusmuotoisia rahoituslähteitä ovat ELY-keskukselta haettava yrityksen kehittämisavustus, Business Finlandin innovaatorahoitus sekä maaseuturahaston yritysrahoitus, jota haetaan Leaderin tai ELY-keskuksen kautta. Kestävän kasvun ohjelman kautta jaettava elvytysrahoitus painottuu yrityksiin (rahoituksen myöntäjänä pääosin Business Finland). Yritykset voivat osallistua myös moniin EU:n alueyhteistyön ohjelmiin kuten Interreg Central Baltic ja Interreg Baltic Sea Region sekä varsinaisiin erillisohjelmiin (esim. Erasmus+, Horizon Europe ja LIFE).

3 KANSALLISET EU-OHJELMAT

3.1 AURA-rahastot (EAKR, ESR+, JTF)

Edellisellä ohjelmakaudella 2014-2020 puhuttiin rakennerahastoista, käynnissä olevalla kaudella 2021-2027 taas AURA-rahastoista eli EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmasta.

3.1.1 Etelä-Suomen EAKR

Rahoituslähde	EAKR, Etelä-Karjalan liitto
Kuvaus	Etelä-Karjalassa a toteutetaan Uudistuva ja Osaava Suomi 2021-2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmaa, joka tukee mm. tutkimus-, kehitys- ja innovaatio-toimintaa sekä vauhdittaa vihreän siirtymän ratkaisuja.
Kokonaisbudjetti	EAKR 837 MEUR (EU) koko Suomeen
Tavoitteet/ painopisteet	<p>Etelä-Suomen ohjelmassa on kaksi toimintalinjaa ja kummassakin niistä 3 erityistavoitetta:</p> <p>Innovatiivinen Suomi (toimintalinja 1)</p> <p><u>1.1 Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen:</u> Keskeisenä tavoitteena on TKI-intensiteetin kasvattaminen sekä elinkeinoelämämlähtöisen innovaatiotoiminnan edistäminen ilmasto- ja kestäväen kehityksen tavoitteet huomioiden.</p> <p><u>1.2 Digitalisaation etujen hyödyntäminen kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyväksi:</u> Ohjelmalla tavoitellaan digitalisaatioon, datatalouteen ja teknologisiin murrokseen liittyvien liiketoimintamahdollisuuksien kattavaa hyödyntämistä. Digitaalisuutta edistävien TKI- tulosten käyttöönotto ja skaalautuminen ovat keskeisiä liiketoiminnan kasvun mahdollistamiseksi.</p> <p><u>1.3 Pk-yritysten kasvun ja kilpailukyvyen parantaminen:</u> Tavoitteena on pk-yritysten resurssiviisas kasvu koti- ja ulkomaanmarkkinoilla sekä toiminnan uudistuminen tukemalla niiden kasvu- ja kansainvälistymisvalmiuksia, liiketoimintaosaamista, digitalisaatiota että kasvua, uudistumista ja tuottavuutta edistäviä investointeja ja TKI-toimintaa.</p> <p>Hiilineutraali Suomi (toimintalinja 2)</p> <p><u>2.1 Energiatohokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen:</u> Tavoitteena on edistää energijärjestelmän muutosta, joka tähtää kasvihuonekaasupäästöjen määrän nopeaan ja merkittävään vähenemiseen. Systeminen muutos koskettaa mm. energiaintensiivistä teollisuutta, rakennuskantaa ja energiantuotantoa.</p> <p><u>2.2 Ilmastomuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja -palautuvuuden edistäminen:</u> Ilmastomuutokseen sopeutuminen on aktiivista varautumista ilmastomuutoksen vaikutuksiin, kielteisten vaikutusten ennakoimista ja vähentämistä sekä myönteisten vaikutusten luomiin mahdollisuuksiin tarttumista.</p> <p><u>2.3 Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen:</u> Hiilineutraali kiertotalous vähentää materiaalihävikkä, päästöjä ja kuljetustarpeita sekä parantaa yritysten kilpailukykyä että vastaa kuluttajien tarpeisiin. Luonnonvarojen kestävä ja säästeliäs käyttö sekä materiaalihokkuuden edistäminen eri tuotantoprosesseissa aina energiantuotannosta kaivosteollisuuteen että julkisen sektorin toiminnassa ovat kiertotalouden keskeisiä tavoitteita.</p>

	<p>Ohjelman läpileikkaavia, kaikkeen rahoitettavaan toimintaan sisältyviä painopisteitä ovat kestävä kehitys, sukupuolten tasa-arvo, yhdenvertaisuus, digitaalisuus, kansainvälistyminen, ilmastonmuutos ja innovatiivisuus. EAKR-rahoituksesta 35 % kohdennetaan ilmastotoimiin.</p> <p>Etelä-Karjalassa kehittämisen sisältöjä ohjaavat maakuntaohjelma ja älykkään erikoistumisen strategia (Etelä-Karjalan innovaatiostrategia))</p> <p>Etelä-Karjalan maakuntaohjelma rakentuu kokonaisvaltaisen kestävyden edistämiseksi. Maakunta tähtää tulevaan visionaan ”Uusinajattelijoiden kestävä kotisatama”. Maakuntaohjelmaa läpileikkaavat muutosvoimat ovat saavutettavuus, digivoima, kokeilukulttuuri ja kansainvälisyys.</p> <p>Kehittämisen painotukset 2022–2025 ovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Välittävä eKarjala #kumppanit <ul style="list-style-type: none"> ○ Terveellisten elintapojen edistäminen yhteistyössä ○ Mielen hyvinvointi voimavarana ○ Työllisyyden edistäminen monialaisesti ○ Käyttäjälähtöiset hyvinvointipalvelut (älykäs erikoistuminen) • Yritteliäs eKarjala #tuloksetekijät <ul style="list-style-type: none"> ○ Vireä ja vetovoimainen elinkeinoympäristö ○ Osaamisen ja osaajien saatavuus sekä sujuva siirtymä työelämään ○ Yrittäjyysilmapiiri ja yhteiskehittäminen ○ Uudistuva teollisuus ja yrittäjyys (älykäs erikoistuminen) • Ympäristövastuullinen eKarjala #uusinajattelijat <ul style="list-style-type: none"> ○ Hiilineutraali maakunta kokeilualustana ilmastovaikuttaville ratkaisuille ○ Kestävä luonnonvarojen käyttö, bio- ja kiertotalous ○ Monimuotoinen luonto ja laadukkaat vesivarat ○ Vihreän siirtymän edelläkävijyys (älykäs erikoistuminen) • Vilkasliikkeinen eKarjala #pelinrakentajat <ul style="list-style-type: none"> ○ Muutosmyönteisyyden ja me-hengen lisääminen ○ Kulttuurista elin- ja lumovoimaa sekä hyvinvointia ○ Saimaan alueen matkailun kehittäminen ○ Elämystalouden vahvistaminen (älykäs erikoistuminen)-
Ohjelma-alue	Kukin maakunta valitsee oman alueensa kehittämisen painopisteet ja rahoitettavat hankkeet. Etelä-Karjalan liitto on rahoitusta välittävä toimielin omalla alueellaan.
Kuka voi hakea	Tyypillisiä hankkeissa ovat julkiset toimijat, kuten tutkimus- ja koulutusorganisaatiot, kehitys- ja kehittämissyhtiöt, kunnat ja kuntayhtymät sekä yhdistykset ja säätiöt. Maakunnan liitto ei voi myöntää tukea yksittäiselle yritykselle sen oman liiketoiminnan kehittämiseen. Yritysten kehittämisavustuksia myöntää ELY-keskus .
Tarvitaanko kumppaneita	Ei välttämättä, mutta ryhmähankkeet mahdollisia. Ryhmähankkeen kaikki tuensaajat vastaavat hankkeen toteuttamisesta yhdessä yhteiseen hankesuunnitelmaan perustuen. Ryhmähankkeessa kukin tuen saaja vastaa osahankkeensa kustannuksista, rahoituksista ja mahdollisesta tuen takaisin maksamisesta kuitenkin vain oman osahankkeensa osalta. <p>Ryhmähankkeen hakijoiden (=osatoteuttajien) tulee valita keskuudestaan yksi päätoteuttaja, joka toimii hankkeen hallinnoijana ja vastaa yhteydenpidosta tuen myöntäneen viranomaisen kanssa. Hankkeen päätoteuttaja jättää EURA 2021 - hakemuslomakkeen kaikkien osa toteuttajien puolesta.</p>

	Rinnakkaishankkeissa kukin osapuoli jättää oman itsenäisen hankkeensa hakuun. Kokonaisuus tulee rakentaa niin, että kukin rinnakkaishanke on toteutettavissa myös erillisenä itsenäisenä hankkeena - rinnakkaishanke-hakemukset arvioidaan hankekohtaisesti. Tarkistettava hakukohtaisesti, ovatko rinnakkaishankkeet mahdollisia.
Rahoitusmuoto	Avustus, max. 80 %, tyypillisesti 70 % Investointihankkeessa ja kehittämishankkeeseen sisältyvässä investoinnissa tuen määrä on enintään 70 % investoinnin hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista. Investoinnilla saadaan tuen saajalle pysyvää, usein hankkeen toteuttamisaikaa pidempää hyötyä, joten on perusteltua, että hakija osallistuu sen rahoittamiseen suuremmalla määrällä kuin kehittämishankkeeseen.
Hankkeiden tyypit, suuruus, kesto	Hankkeiden toteutusaika on pääsääntöisesti enintään 3 vuotta
Hakumenettely	Hakemus jätetään sähköisesti EURA 2021 -järjestelmässä osoitteessa https://eura2021.fi/ .
Hakuaikataulu	Erilliset hakukierrokset, joiden avautumisesta tiedotetaan erikseen (keskimäärin kerran, kaksi vuodessa), https://rakennerahastot.fi/etela-suomi/hakuajat-etela-suomi
Tukikelpoiset kustannukset	Flat rate -mallit ja prosenttimääräisenä korvattavat kustannukset – 40 %, 7 %, 1,5 % flat rate • Yksikkökustannukset – Palkkakustannusten yksikkökustannusmalli (ns. tuntitaksa) – Matkakustannusten yksikkökustannus • Kertakorvaus (ns. Lump Sum) – Tapauskohtaiseen kustannusarvioon perustuva. Ensisijainen suositus on käyttää flat rate 40 % -mallia. Palkkojen vakiosivukuluprosentti on 26,44 % (20,42 % ammattikorkeakoulut)
Muuta erityistä	Indikaattoreihin on syytä perehtyä tarkoin, sillä niissä on muutoksia aiempaan ohjelmakauteen verrattuna.
Internet	https://liitto.ekarjala.fi/rahoitus/uudistuva-ja-osaava-suomi-2021-2027-alue-ja-rakennepolitiikan-ohjelma-2/uudistuva-ja-osaava-suomi-2021-2027-alue-ja-rakennepolitiikan-ohjelma/

3.1.2 ESR+

Rahoituslähde	ESR+
Kuvaus	ESR+-rahoitusta kohdennetaan työllisyyttä, osaamista ja osallisuutta tukeviin kehittämishankkeisiin.
Kokonaisbudjetti	602 MEUR (EU) koko Suomeen
Tavoitteet/ painopisteet	Viisi erityistavoitetta: 1) Polkuja töihin - työllistyminen avoimille työmarkkinoille, erilaiset työn tekemisen muodot, moniammatilliset palvelumallit Tavoitteena on tukea työllistymistä avoimille työmarkkinoille ja hyödyntää erilaisia työn tekemisen muotoja yhteistyössä yritysten ja muiden työnantajien kanssa. Työyhteisöjen monimuotoisuutta sekä ammatillista ja alueellista liikkuvuutta edistämällä ja ammatillista segregatiota lieventämällä tavoitellaan työllisyyden parantamista. Monialaisten ja moniammatillisten palvelumallien kehittämisellä

	<p>varmistetaan mm. palvelupolkujen katkeamattomuus ja asiakkaiden palvelutarpeiden kokonaisvaltainen huomioiminen.</p> <p>2) Uutta osaamista työelämään - joustavat koulutuspolut, uudet toimintatavat, digitalisaatio</p> <p>Jatkuvan oppimisen tukemisella mahdollistetaan kaikille, koulutuksessa aliedustetut ryhmät huomioiden, joustavat koulutuspolut mm. hyödyntämällä uusia toimintatapoja ja digitalisaatiota. Monialaisten ja moniammatillisten palveluiden kehittämällä parannetaan kohtaantoa, koulutuksen saavutettavuutta ja vahvistetaan asiantuntijoiden valmiuksia vastata monimuotoistuvan asiakaskunnan tarpeisiin. Työelämän kehittämiseen liittyvällä osaamisen parantamisella edistetään tuottavuutta ja työhyvinvointia.</p> <p>3) Yhdenvertainen osallisuus - palvelujen kehittäminen, tasa-arvo.</p> <p>Heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevien kiinnittyminen yhteiskuntaan, koulutukseen ja työmarkkinoille parantaa myös heidän osallisuuttaan ja estää syrjäytymistä. Kansalaistoimijälhtöinen toiminta ja yhteisölliset palvelut parantavat hyvinvointia ja vähentävät yksinäisyyttä. Palveluiden kehittämiseksi muodostetaan laaja-alaisia ja oikea-aikaisia verkostotyön muotoja ja kehitetään kumppanuuksia. Sukupuolten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden osaamista eri palveluissa kehitetään.</p> <p>4) Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen:</p> <p>Lastensuojelun avo-, sijais- ja jälkihuollon sisältöjä kehittämällä edistetään nuorille tarjottavien palvelujen oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta. Toimilla tuetaan lastensuojelun asiakkaana olevien sekä erityisesti kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten ja nuorten elämäntilannetta ja pärjäämistä. Eri toimijoiden välisellä yhteistyöllä ja rakenteiden kehittämällä pyritään aikaansaamaan sosiaalisia innovaatioita kehitettyjen toimintojen levittämiseksi ja juurruttamiseksi.</p> <p>5) Eväitä elämään - perushyödykkeet, tuki ja turvallisuus</p> <p>Kaikkein vaikeimmassa asemassa olevia henkilöitä tuetaan elintarvikkeilla ja perushyödykkeillä. Samaan aikaan heille tarjottavien ohjaus-, neuvonta- ja tukipalveluiden avulla edistetään heidän pääsyään muiden palveluiden piiriin ja työllistymispolulle. Yksilöllisten tarpeiden huomioimisella pyritään auttamaan avunsaajia kokonaisvaltaisesti.</p>
Ohjelma-alue	Koko Suomi, aluejako Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelman mukaisesti: Etelä-, Länsi-, Itä- ja Pohjois-Suomi + valtakunnalliset teemat
Kuka voi hakea	Kunnat, yritykset, oppilaitokset ja tutkimuslaitokset, yhdistykset, säätiöt
Tarvitaanko kumppaneita	Hakea voi yksittäinen taho tai konsortio (ryhmähankkeet), kansainväliseen yhteistyöhön kannustetaan verkostohankkeissa
Rahoitusmuoto	Avustus, tyyppillisesti 70-80 %.
Hankkeiden tyypit, suuruus, kesto	Vaihtelee
Hakumenettely	Hankehakemusten käsittely ja hankehallinto tapahtuvat sähköisesti EURA 2021 -järjestelmässä.
Hakuaikataulu	ELY-keskukset tiedottavat avoimista hakumahdollisuuksista: https://rakennerahastot.fi/etela-suomi/hakuajat-etela-suomi
Tukikelpoiset kustannukset	<p>Kustannusmallit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Flat rate 40 % • Flat rate 7 % <p>Palkkakustannusten ilmoitustapa: palkkojen yksikkökustannukset</p> <p>Tarkemmat ohjeet.</p>

Muuta erityistä	Hankehauissa painotetaan erityistavoitteiden osalta alla maakuntakohtaisia sisältöjä. Pisteytyksessä käytetään niiden osalta tarkentavaa valintaperustetta: Hanke kohdistuu maakuntien strategioissa (erityisesti älykkään erikoistumisen strategia) tunnistettuihin kärkialoihin tai kehittämiskohteisiin. Valintaperustetta arvioitaessa otetaan huomioon erikseen määritellyt alueelliset painotukset, joista vähintään yhteen hankkeen tulee kohdistua saadakseen pisteitä.
Internet	Euroopan sosiaalirahasto plus - Eurahoitusneuvonta.fi
Yhteystietoja	ELY-keskuksen asiantuntijat https://asiantuntijahaku.ahtp.fi/?search=ESR-hankkeiden+rahoitus

3.1.3 JTF

Rahoituslähde	JTF (Just Transition Fund) - Alueellinen oikeudenmukaisen siirtymän rahasto
Kuvaus	JTF on osa kokonaisuutta, jolla Euroopan unioni pyrkii saavuttamaan hiilineutraaliustavoitteensa vuoteen 2050 mennessä. Suomessa JTF-rahasto perustuu hallitusohjelman tavoitteeseen puolittaa turpeen energiakäyttö vuoteen 2030 mennessä. Rahastolla kompensoidaan turpeen energiakäytön puolittamisesta koituvia sosioekonomisia ja ympäristöllisiä haittavaikutuksia. Toimet suunnataan elinkeinorakenteen uudistamiseen ja työllisyyttä tukeviin toimiin, turvetoimialalla toimivien ja erityisesti nuorten uudelleen koulutukseen sekä turvesoiden ennallistamiseen ja jälkikäyttöön.
Kokonaisbudjetti	Etelä-Karjala 25 MEUR
Tavoitteet/painopisteet	JTF-rahoituksella tuetaan elinkeinorakenteen monipuolistamista, uusien liiketoimintamahdollisuuksien ja työpaikkojen luomista sekä TKI-toimintaa. Lisäksi sillä tuetaan turvetuotantoalueiden kestävää jälkikäyttöä ja ennallistamista. Etelä-Karjalan painopisteet löytyvät Etelä-Karjalan alueellista oikeudenmukaista siirtymää koskevasta suunnitelmasta .
Ohjelma-alue	Etelä-Karjala
Kuka voi hakea	Julkiset toimijat (Etelä-Karjalan liiton haut, ELY-keskuksen haut) Yritykset (ELY-keskuksen kehittämisavustus)
Tarvitaanko kumppaneita	Vastaavat ehdot kuin EAKR:ssä.
Rahoitusmuoto	Avustus <ul style="list-style-type: none"> • Yleishyödylliset kehittämishankkeet 70-80 % • Yritysten kehittämisavustuksia myöntää ELY-keskus.
Hankkeiden tyypit, suuruus, kesto	Tarkentuu hakuilmoituksissa.
Hakumenettely	Sähköiset hakemukset EURA2021-järjestelmään
Hakuaikataulu	Ensimmäiset haut käynnistyvät vuoden 2023 alkupuolella.
Tukikelpoiset kustannukset	Samat kustannusmallit kuin EAKR:ssä ja ESR+:ssa.
Muuta erityistä	Kaikkien toteutettavien toimien on noudatettava DNSH-periaatetta (Do No Significant Harm) ja minimoitava päästöt.
Internet	https://liitto.ekarjala.fi/rahoitus/uudistuva-ja-osaava-suomi-2021-2027-alue-ja-rakennepolitiikan-ohjelma-2/jtf-oikeudenmukaisen-siirtymän-rahasto/

3.1.4 Toimintaympäristön kehittämisavustus (EAKR)

Rahoituslähde	Toimintaympäristön kehittämisavustus (EAKR, ELY-keskus)
Kuvaus	<p>Toimintaympäristön kehittämisavustusta (käytetään myös lyhennettä TYT) myönnetään hakijan perustoiminnasta erilliseen kehittämishankkeeseen, jolla arvioidaan edistettävän merkittävästi alueen pienten ja keskisuurten yritysten käynnistämistä, kasvua tai kehittämistä. Avustus on osa Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelman EAKR-rahoitusta.</p> <p>ELY-keskusten rakennerahastotehtävät ja pääosa yritystukiasioista on keskitetty neljään alueelliseen ELY-keskukseen. Etelä-Suomessa tehtäviä hoitaa Hämeen ELY-keskus.</p>
Kokonaisbudjetti	Osa valtakunnallista EAKR-rahoitusta (<i>myös JTF-rahoitusta suunnataan tähän</i>)
Tavoitteet/ painopisteet	<p>Toimintalinja 1: Innovatiivinen Suomi</p> <p>Erityistavoite 1.1: Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen</p> <p>Hankkeiden tulee soveltua maakuntien älykkään erikoistumisen strategioihin. Tuettavilla toimenpiteillä haetaan innovatiivisia ratkaisuja ja kehitetään liiketoimintaa testaamalla uusinta teknologiaa ja osaamista. Hankkeessa voidaan esim. hankkia palveluita oppi- tai tutkimuslaitokselta, hanke voi liittyä oppi- tai tutkimuslaitoksen tutkimushankkeeseen tai kyseessä voi olla tutkimushankkeen kautta syntyvä alkava yritys.</p> <p>Erityistavoite 1.2 Digitalisaation etujen hyödyntäminen kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyväksi</p> <p>Hankkeet voivat liittyä esimerkiksi uusien digitaalisten ratkaisujen tai teknologioiden kehittämiseen, kaupallistamiseen ja käyttöönottoon. Hankkeissa voidaan kehittää uusia palveluita, jotka voivat hyödyntää mm. data-analytiikkaa ja big dataa. Hankkeet voivat liittyä myös tietoturvan ja -suojan sekä kybervalmiuksien uusien ratkaisujen kehittämiseen ja kaupallistamiseen. Tuotannolliset yritykset voivat tehostaa toimintaansa robotiikan ja automatisaation avulla.</p> <p>Erityistavoite 1.3: Pk-yritysten kasvun ja kilpailukyvyyn parantaminen</p> <p>Investointi- ja kehittämishankkeilla parannetaan yritysten kasvu-, kansainvälistymis- ja innovointivalmiuksia. Erityistavoitteesta tuetaan pk-yritysten kasvua ja kansainvälistymistä tukevia, toimintaa uudistavia ja tuottavuutta lisääviä investointeja. Lisäksi tuetaan pk-yritysten tuotteiden, palveluiden ja tuotantomenetelmien kehittämistä ja kaupallistamista sekä innovatiivisten liiketoimintakonseptien syntymistä ilmastokestävyys huomioiden.</p> <p>Toimintalinja 2: Hiilineutraali Suomi</p> <p>Erityistavoite 2.1: Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen</p> <p>Hankkeilla kehitetään uusien, energiaterhokkuutta ja siihen kytkeytyvää materiaali- ja energiatehokkuutta parantavien toimintatapojen, teknologioiden ja ratkaisujen soveltamista. Puutoimialan ja puutuoteteollisuuden investointi- ja kehittämishankkeissa voidaan esim. kehittää energiaterhokasta puurakentamista, rakentamisen kestävyttä ja pitkään hiiltä sitovia tuotteita ja tuotantotapoja. Energiaomavaraisuutta voidaan lisätä tukemalla hajautettuihin ratkaisuihin ja</p>

	<p>paikallisiin energialähteisiin pohjautuvien innovatiivisten ratkaisujen kehittämistä, esim. kestäväen akkuteknologian ratkaisut tai vetytalouden TKI-hankkeet.</p> <p>Erityistavoite 2.2: Ilmastonmuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja -palautuvuuden edistäminen</p> <p>Hankkeet voivat sisältää pk-yritysten kasvua tukevaa tuotteiden, palveluiden ja menetelmien kehittämistä ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja riskien ehkäisemiseen. Lisäksi hankkeissa tuetaan ilmastonmuutokseen sopeutumiseen sekä ympäristöhaittojen ja -riskien vähentämiseen liittyvien älykkäiden ratkaisujen kehittämistä, pilotointia ja skaalautumista kasvavaksi liiketoiminnaksi. Rahoitettavat hankkeet voivat liittyä myös luontomatkailun kehittämiseen tai hankkeissa voidaan kehittää katastrofivalmiuteen liittyviä tuotteita ja ratkaisuja.</p> <p>Erityistavoite 2.3: Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen</p> <p>Hankkeet voivat olla esim. kiertotalouteen ja korkean jalostusasteen biotalouteen liittyviä investointi- ja kehittämishankkeita. Hankkeissa voidaan mm. edistää teollisuuden sivuvirtojen ja jätteiden hyödyntämistä ja pilotointia aidossa teollisuusympäristössä, ja kehittää resurssitehokkuutta palvelevia digitaalisia alustoja ja työkaluja. Hankkeissa voidaan edistää vesien kestävään hyödyntämiseen ja veden uudelleen käyttöön liittyvää kehittämistoimintaa. Hankkeet voivat sisältää kiertotalouteen ja korkean jalostusasteen biotalouteen, cleantechiin sekä hiilenkiertoon liittyviä demonstraatioympäristöjä</p> <p>Kehittämisyhteistyötä myönnetään</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. yritystoiminnan kannalta tarpeellisiin selvityksiin 2. yritysten tarvitsemien palvelujen kehittämiseen 3. yritysten keskinäisen yhteistyön, yritysten ja korkeakoulujen sekä yritysten ja tutkimuslaitosten yhteistyön ja elinkeinoelämäverkottuneen tutkimuksen edistämiseen ja 4. muihin yritysten toimintaympäristöä ja kehittymisedellytyksiä parantaviin hankkeisiin
Ohjelma-alue	Koko Suomi.
Kuka voi hakea	Voittoa tavoittelemattomat julkiset ja yksityiset yhteisöt sekä säätiöt
Tarvitaanko kumppaneita	Ei, mutta mahdollista
Rahoitusmuoto	Avustus, kehittäminen max. 80 %, investoinnit max. 45 %
Hankkeiden tyypit, suuruus, kesto	Tyypillisesti max. 3 vuotta, budjetit vaihtelevat (yleisesti muutamia satoja tuhansia euroja)
Hakumenettely	Sähköiset hakemukset
Hakuaikataulu	Avoimista hauista ilmoitetaan rakennerahastojen sivuilla .
Tukielpoiset kustannukset	<p>Kustannusmallit:</p> <p>Flat rate 40 % -malli pelkästään kehittämistoimenpiteitä sisältävissä hankkeissa (ensisijaisesti käytettävä kustannusmalli)</p> <p>Vaihtoehtoisia flat rate 7 % sekä investoinneissa flat rate 1,5 %</p> <p>Kustannusmalleja on avattu hyvin seuraavissa esityksissä: https://kainuunliitto.fi/assets/uploads/2021/09/Yrityksen-kehittamisavustus-ja-toimintaympariston-kehittamisavustus-2021-2027-Tabell-Jokelainen-Summanen.pdf ja</p>

	https://www.ely-keskus.fi/documents/10191/43402004/Yritystuet+esitys.pdf/4e65b392-f007-a3aa-fd2e-dcd1e126f19c?t=1646136148045
	Palkkojen vakiosivukuluprosentti on 26,44 % (20,42 % ammattikorkeakoulut)
Muuta erityistä	<p>Avustusta on haettava ennen hankkeen aloittamista. Esimerkiksi hanketta koskevan sopimuksen tai tilauksen tekeminen, hankinnan toimitus tai hankintaa koskeva maksu taikka muu hankkeen toteuttamisesta peruuttamattoman tekevä sitoumus merkitsee hankkeen aloittamista. Hankkeen aloittamiseksi ei katsota hankkeen valmisteluun liittyviä toimenpiteitä kuten suunnittelutyötä, lupien hankintaa ja toteutettavuustutkimuksia.</p> <p>Mikäli hankkeessa kehitetään yrityksille tarjottava palvelu, josta peritään tai tulisi periä maksu, myönnetään avustus de minimis -ehtoisena tuen hakijalle. De minimistä ei voida vyöryttää palvelun saajille.</p>
Internet	https://www.ely-keskus.fi/toimintaympariston-kehittamisavustus

3.2 Maaseudun kehittämistuet (CAP27-suunnitelma, maaseuturahasto)

Maaseuturahaston uusi ohjelmakausi (CAP27) käynnistyy vuonna 2023. Alueellisesti varojen käyttöä ohjaa [Kestävää kasvua Kaakkois-Suomen maaseudulta - Kaakkois-Suomen alueellinen maaseudun kehittämissuunnitelma 2023-2027](#).

Kaakkois-Suomen maaseudun alueellinen kehittämissuunnitelma keskittyy kolmeen strategiseen teemaan:

- 1) Maa-, puutarha- ja metsätalouden toimintaedellytysten parantaminen.** Teemassa monipuolistetaan ja vahvistetaan alkutuotantoa sekä parannetaan sen kannattavuutta. Toteutuksessa painotetaan kestävä kehitystä, luonnon monimuotoisuuden edistämistä sekä vesien ja ilmaston suojelua.
- 2) Yritystoiminnan vahvistaminen ja uudistaminen sekä elinkeinorakenteen monipuolistaminen.** Rahoittamalla yritysten kehittämistoimia ja investointeja tuetaan niiden kasvua ja kilpailukykyä. Osaaminen ja yritysyhteistyö ovat olennaisia kilpailukykytekijöitä. Myös nuorten kannustaminen yrittäjyyteen ja omistajavaihdoksien aktivointi korostuvat suunnitelman toimeenpanossa.
- 3) Elinvoimaiset maaseutualueet.** Teema rakentuu maa- ja metsätaloudelle, toimivalle ruokajärjestelmälle sekä monimuotoiselle yrittäjyydelle. Teemassa vahvistetaan asumiseen, viihtymiseen ja yrittämiseen liittyviä veto-, pito- ja lumovoimatekijöitä. Palvelujen, toimivan infrastruktuurin ja saavutettavuuden lisäksi pyritään lisäämään kierto- ja biotalouden ratkaisuja sekä vaalimaan monimuotoista ja rikasta luontoympäristöämme.

CAP27-kaudella tukivälineet ELYjen ja Leader-ryhmien osalta ovat hieman erilaiset; esim. kustannuksiltaan kalliimmat investoinnit keskitetään ELYihin. Leadereiden kautta tuetaan pienempiä investointeja. Yritysten käynnistystuet ja omistajanvaihdosten tuet ovat mahdollisia vain Leader-ryhmien myöntäminä. Yritystuet ovat laajenneet pienimuotoisen maatalouden kokeilutukiin.

Nyrkkisääntönä on, että ELY-keskus rahoittaa isompia hankkeita, Leader pienempiä.

Leader-rahoitusta voi hakea yleishyödyllisiin kehittämis- tai investointihankkeisiin, tiedonvälitykseen ja yrityshankkeisiin. Rahoitettavien hankkeiden tulee tukea Leader-ryhmien strategioiden tavoitteiden toteutumista.

Kaikki rahoitushakemukset jätetään uusittuun Hyrrä-järjestelmään.

3.2.1 Yleishyödylliset maaseudun kehittämishankkeet

Yleishyödyllisten hankkeiden haku ja toteuttaminen on ohjelmakaudella 2023-2027 säilynyt pääsääntöisesti ennallaan, mutta esim. teemahankkeet ovat poistuneet ja tilalla ovat 1000–8000 euron pienhankkeet (investointi- tai kehittämishanke), joiden hakua ja maksatusmenettelyä on kevennetty. Maaseudun kylien, kuntien ja muiden yhteisöjen verkostoitumista ja digitalisaatiota edistetään uudella Älykkäät kylät -hankemuodolla. Tavoitteena on löytää innovatiivisia ratkaisuja yhteisöille ja laatia älykäs kylä -strategioita.

Kuva 3: Yleishyödyllisten kehittämishankkeiden teemoja

Yhteistyötoimissa yritystoiminnan edistämiseen liittyvät esimerkiksi omistajanvaihdokset. Maaseudun sosioekonomisen rakenteen kehittämisen aihepiirejä taas ovat työllisyys, kasvu, tasa-arvo, sosiaalinen osallisuus, bio- ja metsätalous.

Älykäs kylä -teemassa korostetaan ekologisten ja sosiaalisten yritystoimintaan vaikuttavien innovaatioiden ja palvelujen kehittämistä sekä digitalisaatiota. Hankkeilta odotetaan rohkeita ja älykkäitä kokeiluja ja toimintatapojen kehittämistä, josta voi löytyä uudenlaisia, keskenään risteytyviäkin polkuja.

Koulutus- ja viestintätoimilla edistetään maaseudun yritysten osaamista. Toimet voivat liittyä myös luonnon, ympäristön ja ilmaston suojeluun, ml. ympäristökasvatus- ja -tietoisuustoimet.

Yleishyödyllisillä investoinneilla kehitetään maaseudun toimintaympäristöä. Työllisyys, sosiaalinen osallisuus ja tasa-arvoa edistävät esimerkiksi monipalvelukeskukset, yhteistyöskentelytilat, yhteiskäyttöön tarkoitetut rakennukset ja tilat. Maaseudun vetovoimaa lisäävät vapaa-ajan toiminnot sekä kulttuuri- ja virkistymämahdollisuudet. Turvallisuus, esteettömyys ja poikkeus-tilanteisiin varautuminen ovat myös tärkeitä.

Yleishyödyllisillä ympäristöinvestoinneilla tavoitellaan ilmastomuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista (mm. kestävä energiaratkaisut sekä jakamis- ja kiertotaloutta edistävät

ilmastoinvestoinnit), luonnonvarojen kestävää käyttöä (veden, maaperän ja ilman tehokas hoito) sekä luonnon monimuotoisuuden edistämistä (mm. ekosysteemipalvelujen kehittäminen, elinympäristöjen ja maiseminen säilyttäminen).

Seuraava kuva havainnollistaa mahdolliset hanketyypit:

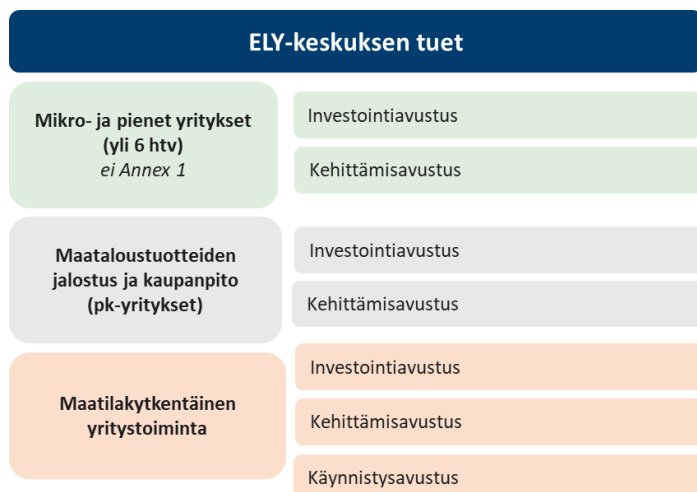
Kuva 4: Maaseudun kehittämisen hanketyypit

3.2.2 Maaseudun yritystuet

Maaseudun yritystukia myönnetään edelleen yrityksen perustamiseen ja investointeihin. Lisäksi uutena mukana on myös kehittämisavustus, jolla tuetaan asiantuntijapalveluiden hankkimista yrityksen eri kehittämisvaiheissa, sekä maatalouden kokeilutuki, jota voidaan myöntää uudenlaisen maataloustoiminnan kokeiluihin, esimerkiksi uusien liikeideoiden testaamiseen. Uutta ovat myös suunnittelu-, käynnistys- ja kehittämisavustukset, joita voivat hakea alle 5 työntekijän mikroyritykset vain Leader-ryhmästä. Näitä tukia voidaan myöntää myös osa-aikaisille yrittäjille tai yrittäjyyttä suunnitteleville ilman y-tunnusta.

Kuva 5: Leader-tuet yrityksille

Kuva 6: ELY-keskuksesta haettavat maaseuturahaston yritystuet (ks. [Annex 1-poikkeus](#))

Yritystukia haetaan joko ELY-keskuksesta tai Leader-ryhmästä. Vuodesta 2023 lähtien Leader-ryhmien rahoitus painottuu erityisesti aloittaviin yrityksiin, jotta maaseudulle saataisiin uusia yrittäjiä ja yrityksiä. Käynnistämisyavustuksilla voidaan tällöin tukea myös yritystoiminnan kokeilua tai os aikaisen yritystoiminnan aloittamista.

Lisätietoa maaseuturahaston tuista:

<https://mmm.fi/cap27>

<https://www.ruokavirasto.fi/tuet/tuet-uudistuvat/maaseudun-kehittaminen/>

Etelä-Karjalan Kärki-Leader ry (Imatra, Parikkala, Rautjärvi, Ruokolahti): www.karkileader.fi

3.3 Meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahasto (EMKVR)

Rahaston keskeiset tavoitteet ovat kalatalousalan kestävän kasvun tukeminen, alkutuotannon edellytysten turvaaminen, uudistumisen ja innovaatioiden vauhdittaminen sekä ympäristökysymysten yhä parempi huomioiminen.

Painopisteet:

- Toimintalinja 1: Kestävän kalastuksen ja vesien elollisten luonnonvarojen ennallistamisen ja säilyttämisen edistäminen
 - o Erityistavoite 1.1 Taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävän kalastustoiminnan vahvistaminen
 - o Erityistavoite 1.2. Energiatehokkuuden lisääminen ja hiilidioksidipäästöjen vähentäminen korvaamalla tai nykyaikaistamalla kalastusalusten moottoreita
- Toimintalinja 2: Kestävä vesiviljely, jalostus ja markkinat
 - o Erityistavoite 2.1 Kestävän vesiviljelytoiminnan edistäminen, erityisesti vesiviljelytuotannon kilpailukyvyyn vahvistaminen varmistaen samalla, että toiminta on ympäristön kannalta kestävää pitkällä aikavälillä nykyaikaistamalla kalastusalusten moottoreita
- Toimintalinja 3: Kestävän sinisen talouden mahdollistaminen rannikko-, saari- ja sisämaa-alueilla sekä kalastus- ja vesiviljely-yhteisöjen kehittämisen edistäminen

- Erityistavoite 3.1 Paikallinen kehittäminen (tukitoimet, joilla edistetään kestävän sinisen talouden mahdollistamista rannikko-, saari- ja sisämaa-alueilla sekä kalastus- ja vesiviljely-yhteisöjen kestävän kehittämisen edistämistä)
- Toimintalinja 4: Meripolitiikka (ei koske Hiitolanjoen aluetta)
 - Erityistavoite 4.1 Tukitoimet, joilla edistetään kestävän merten ja valtamerten hoidon vahvistamista edistämällä meriosaamista, merivalvontaa tai rannikkovartiosto-yhteistyötä.

Tietoja ohjelmasta: <https://merijakalatalous.fi/uusi-ohjelmakausi-2/>

Jatkuvassa haussa ovat mm. kalan jalostuksen kasvu- ja kehitysinvestoinnit.

Lisätietoa rahoitushauista: <https://merijakalatalous.fi/uusi-ohjelmakausi-2/tuen-hakeminen/>

4 KANSALLINEN KEHITTÄMISRAHOITUS (ETELÄ-KARJALAN LIITTO)

Rahoituslähde	Kansallinen kehittämisrahoitus (Etelä-Karjalan liitto)
Kuvaus	Käytettävissä olevalla rahoituksella on useita nimiä kuten alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määräraha (AKKE), maakunnan omaehtoisen kehittämisen määräraha (MOKRA), alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määräraha (AIKO) ja Etelä-Karjalan kehittämisrahasto. Kullakin niistä ä on hieman toisistaan poikkeavia tavoitteita, mutta yhteistä kaikille on, että niillä tuettujen hankkeiden tulee edistää Etelä-Karjalan maakuntaohjelman toimeenpanoa.
Kokonaisbudjetti	Käytettävissä oleva määräraha vaihtelee vuosittain.
Tavoitteet/ painopisteet	Kansallinen rahoitus soveltuu muun muassa pienille selvitys-, pilotointi- tai toimintamallin kehittämishankkeille sekä laajempien hankekokonaisuuksien suunnitteluun.
Ohjelma-alue	Etelä-Karjala
Kuka voi hakea	Mm. kunnat, kuntayhtymät, kehittämisyritykset, yhdistykset sekä tutkimus- ja koulutusorganisaatiot. Maakunnan liitto ei voi tukea yksittäistä yritystä tai ammatinharjoittajaa.
Tarvitaanko kumppaneita	Ei välttämättä, mutta yhteishankkeet ovat mahdollisia.
Rahoitusmuoto	Kehittämishankkeissa tuen määrä on pääsääntöisesti enintään 80 % hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista. Investoinneissa tuen määrä on enintään 70 %. Kehittämishankkeeseen sisältyvän investoinnin osuus on enintään 50 % hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista. Hakuilmoituksessa voidaan määritellä tarkemmin hyväksyttävä tukiprosentti.
Hankkeiden tyypit, suuruus, kesto	Pienillä kehittämishankkeilla kansallisen rahoituksen yhteydessä tarkoitetaan hankkeita, joiden maksimituki on pääsääntöisesti enintään 60 000 €. Maksimikesto 3 vuotta.
Hakumenettely	Rahoitusta haetaan tukihakemuslomakkeella, joka löytyy liiton verkkosivuilta: https://liitto.ekarjala.fi/rahoitus/kansallinen-rahoitus/lomakkeet-ja-ohjeet/ .
Hakuaikataulu	Tarkistettava verkkosivuilta (esim. MOKRA-rahoituksessa yleensä jatkuva haku, AKKE-hankkeissa hakujaksoja).
Tukikelpoiset kustannukset	Tukikelpoiset kustannukset ja käytettävät kustannusmallit on esitelty AKKE-hakuohjeessa .
Muuta erityistä	Suosittelavaa olla yhteydessä maakuntaliittoon ennen hakemuksen jättämistä.
Internet	https://liitto.ekarjala.fi/rahoitus/kansallinen-rahoitus/

5 MUITA KOTIMAISIA RAHOITUSLÄHTEITÄ

5.1 ELY-keskuksen yrityksen kehittämisavustus

Kehittämisavustusta voidaan myöntää pk-yritysten kehittämistoimenpiteisiin ja investointeihin, kun yritys aloittaa toimintansa, haluaa panostaa merkittävästi uudistumiseen tai pyrkii kasvamaan.

Yrityksen kehittämisavustusta myönnetään ensisijaisesti pk-yritykselle, joka on

- alle 250 henkilöä työllistävä ja
- liikevaihto on enintään 50 milj. euroa tai tase on enintään 43 milj. euroa,
- eikä yritystä omista yli 25 % suureksi yritykseksi luokiteltava yritys.

Yrityksen kehittämisavustusta voidaan myöntää lähes kaikkien toimialojen yrityksille, poissuljettuja ovat maa-, metsä- ja kalatalouden alkutuotanto sekä maataloustuotteiden jalostus. Avustuksen myöntämisessä huomioidaan kuitenkin Euroopan unionin toimialakohtaiset rajoitukset sekä alueen ELY-keskusten [yritysrahoituslinjaukset](#), joilla täsmennetään rahoituksen suuntaamista.

Avustus on harkinnanvarainen ja sitä suunnataan hankkeisiin, joilla arvioidaan olevan merkittävä vaikutus yrityksen: 1) kasvuun tai kansainvälistymiseen; 2) innovaatiotoimintaan, osaamisen vahvistamiseen tai digitalisaation edistämiseen; 3) tuottavuuteen; 4) hiilineutraalisuuden edistämiseen tai energia- tai materiaalitehokkuuteen; 5) ilmastonmuutokseen sopeutumiseen.

Kehittämisavustuksen avulla voi kehittää jo olemassa olevaa liiketoimintaa tai luoda yrityksen kannalta täysin uutta liiketoimintaa. Tähtäimessä voi olla myös vienti- ja kansainvälistymismahdollisuuksien parantaminen tai kasvun hakeminen uusia tuotteita, palveluita tai tuotantomenetelmiä kehittämällä. Yritys voi tavoitella uusia markkinoita tai kartoittaa uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Hankkeen tulee erottua yrityksen muusta toiminnasta ja sen tulee auttaa parantamaan merkittävästi kilpailukykyä.

Kehittämistoimenpiteisiin liittyviä palkka-, konsultointi-, matka-, messuosallistumis- ja vastaavia menoja voidaan tukea enintään 50 %:lla avustuksen perusteena olevista menoista. Hankkeeseen sisältyviä investointeja voidaan tukea yrityksen koosta ja sijainnista riippuen 10–35 %:lla avustuksen perusteena olevista menoista.

Yhteydenottoa ELY-keskuksen asiantuntijaan suositellaan jo hankkeen suunnitteluvaiheessa. Kehittämisavustusta on haettava aina ennen hankkeen aloittamista. Hakemus tehdään sähköisesti EURA 2021-järjestelmässä.

<https://www.ely-keskus.fi/yrityksen-kehittamisavustus>

<https://rakennerahastot.fi/yritysrahoitus>

Tietoa hakuajoista: <https://rakennerahastot.fi/etela-suomi/hakuajat-etela-suomi>

5.2 Business Finland

Seuraavan kuvan taulukossa on listattu Business Finlandin keskeiset rahoitusinstrumentit yrityksille, tutkimusorganisaatioille ja julkiselle sektorille. Lisäksi kannattaa seurata erillisiä rahoitushakuja, joita voi tulla esim. elvytysrahoituksen tai kiertotalouden investointiavustusten osalta.

BUSINESS FINLANDIN KESKEISET RAHOITUSINSTRUMENTIT	Startup-yritykset (alle 5-v.)	PK- ja midcap-yritykset	Suur-yritykset	Tutkimus-organisaatiot	Julkinen sektori (esim. kunnat)
TUTKIMUS, KEHITYS JA PILOTOINTI. Palveluiden, tuotteiden, prosessien ja liiketoimintamallien kehittäminen.	X	X	X		
CO-CREATION ja CO-INNOVATION. Tutkimuslaitosten ja yritysten yhteistyö.		X	X	X	
INNOVAATIOSETELI. Uuden tiedon ja osaamisen ostaminen yritykseen.		X			
INTO. Innovaatio toimintaa vahvistavan asiantuntijapalvelun hankkiminen.		X			
TALENT-RAHOITUS. Kansainvälistyvien yritysten organisaatio- ja johtamiskäytänteiden kehittäminen.	X	X			
EXHIBITION EXPLORER. Kansainvälisille messuille osallistuminen.	X	X			
MARKET EXPLORER. Uuden kansainvälisen markkinan tutkiminen ja tiedonhankinta.		X			
GROUP EXPLORER. Vientimarkkinoiden mahdollisuuksien selvittäminen.	X	X			
TEMPO. Vientimarkkinoilla kasvamisen valmistelu.	X				
NUORET INNOVATIIVISET YRITYKSET (NIY). Liiketoiminnan skaalaus vientimarkkinoilla ja liiketoiminnan kehittäminen.	X				
RAHOITUS KASVUMOOTTOREIDEN ORKESTROINTIIN. Yritysvetoisen ekosysteemin innovaatioyhteistyön tavoitteellinen kehittäminen.		X	X	(X)	(X)
VETURIYRITYSTEN JA EKOSYSTEEMIEN RAHOITUS.		X	X	X	
ENERGIATUKI. Kaikentyyppisille organisaatioille.	X	X	X	X	X
MATERIAALIKATSELMUSRAHOITUS	X	X	X		
AUDIOVISUAALISEN ALAN TUOTANTOKANNUSTIN. Suomalaiselle tai ulkomainen tuotantoyhtiölle, tuotantoihin valituille muille AV-alan yhtiöille.	X	X	X		
INNOVATIIVISET JULKISET HANKINNAT					X
RESEARCH TO BUSINESS. Tutkimusideoiden kaupallistaminen. 2 hakukierrosta per vuosi.				X	
INNOVAATIO- JA KASVUTUTKIMUS. Ratkaisujen etsiminen talouden ja yhteiskunnan globaaleihin haasteisiin. Vuosittain vaihtuvat teemat, vuosittainen haku.				X	

Kuva 7: Business Finlandin perusrahoitusinstrumentit

Kuva 8: Pk- ja midcap-yritysten määritelmät

Business Finland korostaa strategiassaan seuraavia tunnistettuja kasvumahdollisuuksia:

- Tuottavuutta digitalisaatiosta
- Kokonaisvaltainen terveys ja hyvinvointi
- Hiilineutraali ja kriisinkestävä energiajärjestelmä
- Kiertotalous ja nollahukka
- Virtuaalirajapintojen osallistavat ja immersiiiset kokemukset
- Eron materiaaleihin liittyvistä resurssihaasteista

- Turvallinen ja kestävä tulevaisuuden ravitsemus
- Elämää rikastava rakennettu ympäristö
- Luonnonvarojen vastuullinen käyttö

5.2.1 Business Finlandin innovaatorahoitus yrityksille/yritysten ja tutkimuslaitosten yhteishankkeille

Business Finland rahoittaa tutkimus- ja tuotekehitystyötä, joka parantaa yrityksen kilpailuetua, uudistaa tuotteita, palveluita ja liiketoimintamalleja sekä nopeuttaa innovaatioiden kaupallistamista. Rahoituksella voi myös hankkia tietoa uusista kohdemarkkinoista, saada palautetta potentiaalisilta asiakkailta ja varmistaa uuden ratkaisun kysyntää. Kansainvälisyys on läpileikkaava vaatimus. Lisäksi Business Finland arvioi aina, miten rahoitus vaikuttaa kasvutavoitteiden saavuttamiseen: hanke toteutetaan nopeammin, tavoitteet korkeammalla.

Suurin osa rahoituksesta suunnataan pienille ja keskisuurille yrityksille. Suurten yritysten osalta painotetaan uusia liiketoiminta-avauksia ja yhteistyötä pk-yritysten ja tutkimusorganisaatioiden kanssa.

Seuraavan kuvan taulukossa on listattu pk- ja midcap-yritysten rahoituspalvelut.

PK- JA MIDCAP-YRITYKSET	Kenelle ja mihin erityisesti	Avustusprosentti ja -maksimi (EUR)
TUTKIMUS, KEHITYS JA PILOTOINTI. Palveluiden, tuotteiden, prosessien ja liiketoimintamallien kehittäminen.	Kansainvälisille markkinoille tähtäävä yritys voi rahoituksen avulla uudistaa tai kehittää kokonaan uusia tuotteita, palveluita, tuotantomenetelmiä tai liiketoimintamalleja. Rahoitus voi kohdistua vain tutkimus- ja kehittämistoiminnasta aiheutuviin kustannuksiin	Avustus max. 50 % (ei euromääräistä ylärajaa), midcap-yrityksille max. 40 %. Myös laina 50% (perustellusti 70 %). Avustus maksetaan jälkikäteen, lainasta mahdollisuus saada 30 % ennakkoa.
CO-CREATION ja CO-INNOVATION. Tutkimuslaitosten ja yritysten yhteistyö.	Co-creation tutkimuslaitoksille hankkeen valmisteluun. Co-innovation yhteishankkeisiin; etusijalla pk- ja midcap-yritysten kasvua ja kansainvälistymistä tukevat projektit, mukana voi olla myös suuria yrityksiä sekä perustellusti startupeja.	Yrityksille kuten yllä. Tutkimuslaitoksille tyypillisesti 70 %. Avustus maksetaan jälkikäteen.
INNOVAATIOSETELI. Uuden tiedon ja osaamisen ostaminen yritykseen.	Yrityksille, joilla on uusi tuote- tai palveluidea, jolla on potentiaalia kansainväliseen kasvuun ja jonka eteenpäin viemiseksi yritys tarvitsee ulkopuolista osaamista. Palveluita voi ostaa yhdeltä tai useammalta palveluntuottajalta.	Avustus 6 000 EUR (100% ostettujen palvelujen alvittomasta määrästä). Maksetaan suoraan yritykselle sen jälkeen, kun yritys on hyväksynyt palveluntuottajan toimittaman työn ja maksanut tämän palkkion. Setelin voi saada vain kerran.
INTO. Innovaatiotoimintaa vahvistavan asiantuntija-palvelun hankkiminen.	Vientimarkkinoille tähtääville startup- ja pk-yrityksille. Voi käyttää myös IPR-teollisoikeuksien suojaamiseen tai väliaikaisen asiantuntijan palkkaamiseen tutkimusorganisaatiosta tai suuresta yrityksestä.	Avustus 50 % (avustus min. 15 000 EUR, avustus max. 200 000 EUR). Avustus maksetaan jälkikäteen.
TALENT-RAHOITUS. Kansainvälistyvien yritysten organisaatio- ja johtamis-käytänteiden kehittäminen kansainvälisten osaajien hyödyntämiseksi.	Kansainvälistymisen eri vaiheissa oleville yrityksille. <u>Kansainvälistymisen alkuvaiheissa</u> kehittämisen kohteena esim. nykytila-arviot, uusien toiminta-mallien pilotointi, rekrytointiprosessin rakentaminen/ uudistaminen. <u>Vahvassa kansainvälisen kasvun vaiheissa</u> kehittämisen kohteena esim. kansainvälisen kulttuurin rakentaminen, esihenkilötyön muutos, uusien toimintamallien pilotointi/ kokeilut. <u>Globaaleilla kansainvälisillä markkinoilla toimivien edelläkävijäyritysten</u> kehittämisen kohteena voivat olla esim. uusi globaali toimintamalli ja sen pilotointi, oman toimintamallin kehittäminen myytäväksi palvelutuotteeksi.	Avustus 50 % (avustus max. 50 000 EUR). Voi sisältää palkkakuluja ja ostopalveluja. Avustus maksetaan jälkikäteen. Rahoitus on haettavissa 16.1.-31.3.2023 välisenä aikana. Hakemukset käsitellään haun päätyttyä.
EXHIBITION EXPLORER. Kansainvälisille messuille osallistuminen.	Pk- ja midcap-yrityksille, jotka osallistuvat kansainvälisille B2B-messuille ulkomailla. Edellytys: vähintään neljä kotimaista pk- tai midcap-yritystä hakee rahoitusta samoille messuille. Em. yritysryhmästä vähintään puolet oltava pk-yrityksiä.	Avustus max. 50 % (midcapit 40 %); avustus max. 35 000 EUR per messuhanke ja min. 1000 EUR per yritys. Avustus maksetaan jälkikäteen.
MARKET EXPLORER. Uuden kansainvälisen markkinan tutkiminen ja tiedonhankinta.	Yli 5-vuotiaille pk- ja midcap-yrityksille, jotka ovat etsimässä tuotteelleen, palvelulleen tai liiketoimintamallilleen uusia markkinoita ulkomailla.	Avustus max. 50 % /avustus 5000–40 000 EUR (ts. kokonaiskustannukset max. 80 000 EUR). Asiantuntija-palvelujen kustannuksiin + muita kuluja max. 20 % ostopalvelujen määrästä. Avustus maksetaan jälkikäteen.
GROUP EXPLORER. Vienti-markkinoiden mahdollisuuksien selvittäminen.	3-10 yrityksen ryhmille (vähintään puolet pk-yrityksiä). Suositeltu kesto aika enintään 1 vuosi.	Avustus max. 50 % (midcapit ja suuret max. 40 %) /avustus min. 2 500 EUR ja max. 20 000 EUR per yritys. Midcap-yritykset luokitellaan tässä suuriksi yrityksiksi. Avustus maksetaan jälkikäteen.
TEMPO. Vientimarkkinoilla kasvamisen valmistelu.	Alle 5-vuotiaille startup-yrityksille, joilla on uusi tuote- tai palveluidea. Yritys voi valmistella kansainvälistä kasvua ideansa toimivuutta testaamalla, hankkimalla palautetta potentiaalisilta asiakkailta sekä kartoittamalla tuotteen kysyntää ja toimivuutta uudella kansainvälisellä markkinalla. Tempo-projektin jälkeen yritys voi edetä tutkimus- ja kehittämisprojektiin.	Avustus 75 % (avustus max. 60 000 EUR, ts. kokonaiskustannukset max. 80 000 EUR). Avustuksesta maksetaan 70 % rahoituspäätöksen jälkeen, loput loppuraportin yhteydessä.

Kuva 9: Business Finlandin rahoitus pk- ja midcap-yrityksille

Business Finlandin laina

Business Finland myöntää yritysten kehitys- ja pilotointiprojekteihin lainaa pääsääntöisesti 50 % tai perustelluista syistä 70 % projektin kokonaiskustannuksista. Suuryrityksille laina on korkeintaan 50 % kustannuksista.

Vakuuksia ei yleensä vaadita. Laina-aika voi olla enimmillään jopa 20 vuotta, yleisimmin 7 tai 10 vuotta. Lyhennysvapaita vuosia on kolme tai viisi, tarvittaessa enemmänkin.

Korko on kolme prosenttiyksikköä alle peruskoron, kuitenkin vähintään yksi prosentti (tällä hetkellä 1 %). Osa lainasta on mahdollisuus saada ennakkona (enintään 30 %).

Jos projekti viivästyy, epäonnistuu tai sen tuloksia ei voida hyödyntää liiketoiminnassa, lainaehtoihin voi hakea muutosta. Ensisijaisesti lainansaajalle tarjotaan lisää takaisinmaksuaikaa, mutta joissain tapauksissa myös lainan maksamaton pääoma ja korot voidaan muuttaa osittain tai kokonaan avustukseksi.

Midcap- ja suuryritysten rahoitus on lähtökohtaisesti lainapainotteista. Sama koskee pienempiäkin yrityksiä silloin, kun hankkeessa ollaan jo lähellä kaupallistamista.

www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/palvelut/rahoitus/ohjeet-ehdot-ja-lomakkeet/tietoa-lainasta

5.2.2 Business Finlandin palvelut julkiselle sektorille

Business Finlandin julkisen sektorin asiantuntija- ja rahoituspalvelut on tarkoitettu

- julkisen sektorin hankintayksiköille, jotka tähtäävät palvelujen ja toiminnan uudistamiseen (innovatiiviset julkiset hankinnat)
- yhteisöille - kuten kunnille, seurakunnille ja säätiöille - jotka haluavat edistää energijärjestelmän muuttamista vähähiiliseksi (energiatuki)
- julkisen sektorin toimijoille, jotka haluavat tehdä yhteistyötä yritysten ja tutkimusorganisaatioiden kanssa

Innovatiiviset julkiset hankinnat

Innovatiiviset julkiset hankinnat -rahoitus on suunnattu hankintalain mukaisille hankintayksiköille, kuten kunnille, virastoille ja muille hankintalain alaisuudessa oleville julkisomisteisille toimijoille. Rahoituksella on tarkoitus kehittää innovatiivisia ratkaisuja palveluiden ja toiminnan uudistamiseksi. Avustusta myönnetään enintään 50 % hankinnan valmistelu- ja kehitysvaiheen kokonaiskustannuksista.

<https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/palvelut/rahoitus/tutkimus-ja-kehityusrahoitus/innovatiiviset-julkiset-hankinnat>

5.2.3 Energiatuki

Mitä rahoittaa: selvitys- ja investointihankkeita, jotka edistävät

- uusiutuvan energian tuotantoa tai käyttöä
- energiansäästöä tai energian tuotannon tai käytön tehostamista

- muutoin energiajärjestelmän muuttumista vähähiiliseksi

Energiatukea voivat hakea:

- kaiken kokoiset yritykset (myös suuryritykset), mukaan lukien ammatin- ja liikkeenharjoittajat sekä toiminimet
- yhteisöt, kuten kunnat, seurakunnat ja säätiöt

Tuen myöntämisessä etusijalla ovat uuden teknologian hankkeet. Myös tavanomaisen teknologian hankkeita voidaan tukea harkitusti. Tukiprosentit vaihtelevat hanketyypin ja teknologian mukaan.

Kaikki energiaturkihakemukset jätetään Business Finlandiin riippumatta hankkeen koosta. Haku on toistaiseksi jatkuva. Tuen myöntää Business Finland hankkeissa, joiden hyväksyttävät kustannukset ovat enintään 5 milj. EUR ja uuden teknologian hankkeissa, joiden hyväksyttävät kustannukset ovat enintään 1 milj. EUR. Tätä suuremmat investointituet myöntää TEM. Investointikustannusten alaraja on 10 000 EUR.

<https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/palvelut/rahoitus/energiatuki>

5.3 Ympäristöministeriön avustukset

Vähähiilisen rakennetun ympäristön ohjelma

Ohjelma tukee vuosina 2021–2023 yhteensä 40 miljoonalla eurolla rakennetun ympäristön ilmastotyötä. Tukea on tarjolla niin yrityksille, kunnille kuin muillekin toimijoille. Ohjelman tavoitteena on vauhdittaa rakennetun ympäristön ilmastomuutosta torjuvien ja vähähiilisyyttä tukevien tuotteiden, teknologioiden, palveluiden ja toimintamallien kehitystä ja leviämistä, edistää elinkeinorakenteen uudistumista ja kasvattaa suomalaisyritysten kestäviin ratkaisuihin perustuvaa kilpailukykyä. Ohjelmalla edistetään myös ilmastomuutokseen sopeutumista. Ohjelmaa rahoittavat Business Finland (yrityshankkeet) sekä ympäristöministeriö.

Ympäristöministeriöltä haettavana on enintään 6 miljoonaa euroa, ja tukea voivat saada vain kotimaassa toimivat yritykset ja muut toimijat. Avustaa voidaan esimerkiksi hankkeita, jotka tukevat siirtymää vähähiiliseen rakennettuun ympäristöön tai erilaisten työkalujen kehittämistä.

Tulossa oleva ympäristöministeriön haku: 6.2.2023–3.3.2023

<https://ym.fi/vahahiilinen-rakennettu-ymparisto>

Business Finlandin haku yrityksille on auki 14.4.2023 asti.

<https://www.businessfinland.fi/ajankohtaista/haut/2021/vahahiilinen-rakennettu-ymparisto--innovaatorahoitushaku>

<https://www.businessfinland.fi/kampanjasivut/suomen-kestavan-kasvun-ohjelma/vahahiilinen-rakennettu-ymparisto>

Ravinteiden kierrätyksen hankehaut (Raki-ohjelma)

Avustuksia kohdennetaan erityisesti yhdyskuntien jätevesien ravinteiden kierrätystä ja talteenottoa sekä ravinteiden kierrätyksen symbiooseja edistäviin hankkeisiin. Tuen tavoitteena on parantaa ravinne- ja energiahuoltovarmuutta, edistää kannattavan kierrätyslannoitemarkkinan syntymistä ja vauhdittaa vihreää siirtymää.

Avustuksilla voidaan käynnistää investointeja laitostoimintaan, edistää yhdyskuntien jätevesien ja sivuvirtojen sisältämien ravinteiden talteenoton kehittyneiden teknologioiden kehitystä ja käyttöönottoa sekä parantaa jätevesien käsittelyn energiatehokkuutta. Lisäksi TKI-hankkeissa voidaan tukea esimerkiksi yritysten ja toiminnanharjoittajien käytännön toimintaympäristön kokeiluja ja pilotointeja sekä orgaanisiin haitta-aineisiin liittyvää tutkimusta ja analytiikan kehittämistä.

<https://ym.fi/ravinteidenkierratys>

Vuonna 2023 hakukierrokset päättyvät neljännesvuosittain (31.3., 30.6, 31.10 ja 31.12), ja käsittelyyn otetaan kulloisenkin hakujakson aikana saapuneet hakemukset.

<https://ym.fi/hankehaut>

5.4 Maa- ja metsätalousministeriön avustukset

Hiilestä kiinni -rahoitushaut (RRF-metsähankkeet)

Suomen kestävän kasvun ohjelma (RRF) jakautuu neljään pilariin, joista ensimmäiseen (Pilari 1: vihreä siirtymä tukee talouden rakennemuutosta ja hiilineutraalia hyvinvointiyhteiskuntaa) kuuluu yhteensä noin 8,5 miljoonan euron investointi metsätalouden ilmastokestävyyttä ja luonnon monimuotoisuutta tukeviin hankkeisiin vuosina 2022–2025. Hankkeet valitaan maa- ja metsätalousministeriön järjestämien avoimien hankehakujen kautta. Kohteena ovat metsätalouden kehittämis- ja koulutushankkeet, jotka tukevat ilmastokestävyyttä ja luonnon monimuotoisuutta

<https://mmm.fi/kestavan-kasvun-ohjelma>

<https://mmm.fi/maankayttosektorin-ilmastosuunnitelma/avoimet-haut>

Tietoa muusta MMM:n hankerahoituksesta: <https://mmm.fi/ajankohtaista/hankerahoitus>

5.5 Opetusministeriön avustukset

Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee valtionavustuksilla mm. koulutukseen, tieteeseen, kulttuuriin, liikuntaan ja nuorisotyöhön liittyvää toimintaa ja hankkeita. Tiedot eri avustuksista on koottu [tälle sivulle](#).

5.6 ELY-keskuksen ympäristövastualueen avustukset

Jatkuvia hakuja:

- Avustus alueen pilaantuneisuuden selvittämiseen tai pilaantuneen alueen puhdistamiseen
 - Kenelle: erilaisille yhteisöille (kunnat, yritykset ja luonnolliset henkilöt sekä esimerkiksi myös kuolin- ja konkurssipesät)
- Avustus pientalon öljylämmityksestä luopumiseksi (käynnissä toistaiseksi)
 - Kenelle: yksityishenkilöille ja kuolinpesille, jotka omistavat pientalon tai pientalossa sijaitsevan asunnon hallintaan oikeuttavia osakkeita.

Haut pääosin syksyisin:

- Avustukset pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien laatimiseen
 - Kenelle: kunnille
- Avustukset rakennusperinnön hoitoon
 - Kenelle: rakennusten yksityisille omistajille, rakennusperinnön hoitoa edistäville yhteisöille, kunnille ja kuntayhtymille
- Avustukset vesien- ja merenhoidon sekä vesistö-, vesitalous- ja kalatalous-toimenpiteiden toteuttamiseen
 - Kenelle: rekisteröityneille yhdistyksille, vesialueen osakaskunnille, kalatalous-alueille, vesilain mukaisille yhteisöille, kunnille tai yrityksille
- Avustukset ympäristökasvatus- ja valistushankkeisiin
 - Kenelle: juridisille henkilöille (rekisteröity yhdistys, järjestö tai muu yhteisö, yritys, kunta tms.). Pääasiassa avustusta on myönnetty yleishyödyllisille yhdistyksille.
- Haitalliseksi säädettyjen vieraslajien hallinnan edistämisen avustushaku
 - Kenelle: kunnille, yhdistyksille sekä yksityisille ja julkisille yhteisöille
- Maa- ja metsätalouden vesienhallinnan edistämisen avustushaku
 - Kenelle: oikeushenkilöille, kuten rekisteröidyille yhdistyksille, vesioikeudellisille yhteisöille, osakaskunnille, kunnille tai kuntayhtymille, oppilaitoksille tai yrityksille. Avustus voidaan myöntää usean toteuttajan yhteishankkeelle.
- Kunta- ja Järjestö-Helmi 2021-2030, avustukset ennallistamis-, kunnostus ja hoitotoimiin
 - Kenelle: kunnille, kuntayhtymille, yhdistyksille ja säätiöille

Avustuksista tarkemmin: <https://www.ely-keskus.fi/rahoitus-ja-avustukset-ymparistovastuualue>

5.7 Traficomin avustukset

Traficom myöntää mm. seuraavia avustuksia:

- Joukkoliikenteen rahoitus
- Kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelman valtionavustus
- Kävelyn ja pyöräiliikenteen edistämishojelmien valtionavustukset
- Liikkumisen ohjaamisen valtionavustus
- Sähköisen raskaan liikenteen valtionavustus
- Tieliikenteen turvallisuuden hankeavustus

<https://www.traficom.fi/fi/traficom/tietoa-traficomista/traficomin-myontamat-avustukset-ja-tuet>

5.8 Energiaviraston liikenteen infratuki

Sähköisen liikenteen, biokaasun ja uusiutuvan vedyn liikennekäytön infrastruktuurituesta vuosina 2022–2025 annetun valtioneuvoston asetuksen mukaan Energiavirasto päättää infrastruktuurituen myöntämisestä. Investointituki ajoneuvojen latauspisteisiin sekä kaasun ja vedyn tankkauspisteisiin myönnetään tarjouskilpailun perusteella.

<https://energiavirasto.fi/liikenteen-infratuki>

5.9 Kuntarahoitus

Yhteiskunnalliset hankkeet

- Mitä: Rahoittaa investointeja, jotka tuottavat laaja-alaista yhteiskunnallista hyötyä. Viitekehys: Asuminen (erityisryhmien asunnot, yhteisölliset kohtuuhintaiset vuokra- ja omistusoikeusasunnot); Hyvinvointi (terveyden ylläpitämiseen ja sairauksien hoitoon liittyvät kohteet; sairastumisen ennaltaehkäisyä ja hyvinvoinnin ylläpitoa edistävät investoinnit, mm. kulttuuri- ja liikuntapalveluihin liittyvät); Koulutus (päiväkodit, koulut, koulutuskeskukset ja kampukset).
- Kenelle: Kunnat, kiinteistöyhtiöt, asuntotuotannon yleishyödylliset toimijat
- Miten: Yhteys tuotevastaavaan (yhteystiedot sivuilla).

<https://www.kuntarahoitus.fi/palvelut/yhteiskunnallinen-rahoitus/>

Vihreä rahoitus (vihreä laina ja leasing)

- Mitä: Rahoittaa investointihankkeita, joissa syntyy selkeitä ja mitattavia ympäristölle hyödyllisiä vaikutuksia. Painopisteet: uusiutuva energia; kestävä joukkoliikenne; kestävä rakentaminen; vesi- ja jätevesihuolto; energiatehokkuus; jätehuolto; ympäristöhoito.
- Kenelle: Kunnat, kiinteistöyhtiöt, asuntotuotannon yleishyödylliset toimijat
- Miten: Ensin yhteys Kuntarahoitukseen, varsinainen hakemus verkkolomakkeella

<https://www.kuntarahoitus.fi/palvelut/vihrea-rahoitus/>

5.10 ARA:n avustukset asumiseen ja rakentamiseen

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) vastaa keskeisesti valtion asuntopolitiikan toimeenpanosta. ARA myöntää asumiseen ja rakentamiseen liittyviä avustuksia, tukia ja takauksia sekä ohjaa ja valvoo ARA-asuntokannan käyttöä. ARA on myös mukana asumisen kehittämiseen ja asuntomarkkinoiden asiantuntijuuteen liittyvissä hankkeissa ja tuottaa alan tietopalvelua.

ARA rahoittaa tutkimus- ja kehityshankkeita, jotka vastaavat ajankohtaisiin haasteisiin.

- Kestävä ARA-rakentaminen
 - Elinkaariedullisuus ja energiatehokkaat ratkaisut kustannustehokkaasti
 - Kiertotalous ja materiaalitehokkuus
 - Hyvien käytäntöjen ja kehittämistulosten edistäminen ARA-tuotannossa
 - Korjausrakentamisen parhaat käytännöt
-

- Erityisryhmien asumisen kehittäminen
 - Ikääntyneiden, vammaisten ja opiskelijoiden asuminen
 - Uudet asumisratkaisut ja yhteisöllinen asuminen
- Kuntien asumisen suunnittelu ja ennakointi
 - Kaavoitukseen liittyvät teemat
 - Väestöltään vähenevien alueiden haasteet
- Tietopalvelut ja ARA-asumiseen liittyvät selvitykset

ARAlle voi tehdä oma-aloitteisesti hanke-ehdotuksia.

https://www.ara.fi/fi-FI/Asumisen_kehittaminen

Aran avustuksia energiatehokkuuden parantamiseen:

Avustus matalalämpöiseen kaukolämpöön siirtymiseksi (jatkuva haku)

- Kenelle: Asuinrakennuksen omistajalle (henkilöt, taloyhtiöt, asunto-osuuskunnat, vuokrataloyhteisöt, yhteisöt, taloudelliset toimijat)

https://www.ara.fi/fi-FI/Lainat_ja_avustukset/Avustus_matalalamppoiseen_kaukolampoon_siirtymiseksi

Energia-avustus ARA-yhteisöille ja kuntien vuokrataloyhteisöille (jatkuva haku)

- Kenelle: Yhteisöille, jotka omistavat valtion tuella rahoitettuja vuokra-asuntoja ja asumisoikeusasuntoja ja joille myönnetään perusparannukseen korkotukilainaa (ns. ARA-yhteisöt ja kuntien vuokrataloyhteisöt).

https://www.ara.fi/fi-FI/Lainat_ja_avustukset/Energiaavustus/ARAYhteisot

Avustus kunnille, seurakunnille ja yhdistyksille öljy- ja kaasulämmityksestä luopumiseen (jatkuva haku)

- Kenelle: Kunnille, seurakunnille, yhdistyksille sekä kuntien omistamille liikelaitoksille, jotka ovat osa kunnan hallintoa ja taloutta.

https://www.ara.fi/fi-FI/Lainat_ja_avustukset/Avustus_oljylammityksesta_luopumiseen

Avustus sähköautojen latausinfraan rakentamiseen (jatkuva haku)

- Kenelle: Asuinrakennuksen omistaville yhteisöille (mm. taloyhtiöt, vuokrataloyhteisöt) sekä niiden omistamille pysäköintiyhtiöille.

https://www.ara.fi/fi-FI/Lainat_ja_avustukset/Sahkoautojen_latausinfraavustus

Avustus työpaikoille asennettaviin sähköautojen latauslaitteisiin (jatkuva haku 2022-2023)

- Kenelle: yritykset, kunnat, kaupungit, kunnalliset laitokset, kuntayhtymät, yksityiset työnantajat, yksityiset liikerakennuksen tai -kiinteistön omistajat, säätiöt, seurakunnat, osuuskunnat, rekisteröidyt yhdistykset. Avustusta ei myönnetä valtiollisille elimille, valtion virastoille, kaupallisille pysäköintiyhtiöille tai yhteisöille, jotka olisivat oikeutettuja sähköautojen latausinfra-avustukseen.

https://www.ara.fi/fi-FI/Lainat_ja_avustukset/Tyopaikkojen_latauspisteavustus

5.11 Museoviraston avustukset (kulttuuriperintö ja -ympäristö)

Mitä: Museovirasto myöntää avustuksia yhteisöjen kulttuuriperintöön ja kulttuuriympäristöön liittyviin hankkeisiin. Hankkeet voivat sisältää kulttuuriperintöön liittyvän tiedon tallennusta, dokumentointia ja tiedon välittämistä sekä toimenpiteitä, joilla lisätään yhteisöjen osallistumismahdollisuuksia ja kulttuuriperinnön elinvoimaisuutta.

Kenelle: Kansalaisjärjestöt ja muut oikeustoimikelpoiset yhteisöt. Avustusta ei myönnetä kunnille tai apurahana yksityishenkilöille.

Hakuaika on yleensä loppuvuodesta.

<https://www.museovirasto.fi/fi/avustukset/kulttuuriperinnon-ja-kulttuuriympariston-hankkeet>

5.12 Työllisyyspoliittinen avustus

Mitä: TE-toimiston myöntämä avustus hanketoimintaan. Avustusta voidaan myöntää yhteisölle myös sosiaalisen yrityksen perustamiseen ja sen toiminnan vakiinnuttamiseen sekä yhteisölle, jonka tarkoituksena on selvittää sosiaalisen yrityksen perustamismahdollisuuksia. Avustuksen aluekohtainen saatavuus kannattaa tarkistaa.

Kenelle: Yhdistys, säätiö, kunta tai kuntayhtymä

<https://tem.fi/tyollisyyspoliittinen-avustus>

5.13 AVEKin avustukset audiovisuaalisen kulttuurin tukemiseen

AVEK edistää tekijänoikeusvaroilla audiovisuaalista kulttuuria tukemalla alan ammattilaisten teoksia, tuotantoja ja hankkeita. Se toimii osana tekijänoikeusjärjestö Kopiostoa.

AVEKin tukia ovat:

- Elokuvat ja mediataide: Tuki yrityksille, kohdeapuraha ja käsikirjoitustuki.
- Mediarata: Avustusta mediataidetta tuottavien yritysten tuotantokulttuurin edistämiseen. Vuoden 2023 hakukierros 1.2.-14.3.2023.
- Kansainvälisyys: kansainvälistymistuen tarkoituksena on edistää audiovisuaalisen alan ammattilaisten; tekijöiden, yhteisöjen/yritysten, teosten ja tuotantojen kansainvälistymistä sekä alan kansainvälistä verkostoitumista.
- Koulutus: Koulutusapurahaa myönnetään henkilökohtaisena apurahana ammattimaiselle tekijälle jatko- ja täydennyskouluttautumiseen. Kurssitukea puolestaan myönnetään tekijä- ja ammattiryhmille, yhteisöille tai muille av-alalla toimiville tahoille audiovisuaaliselle alalle suunnattujen kurssien ja koulutustilaisuuksien järjestämiseen.
- Audiovisuaalisen kulttuurin tuki: tukea myönnetään kulttuurisesti merkittävien audiovisuaalisen alan festivaalien ja tapahtumien järjestämiseen tai muihin tärkeinä pidettäviin audiovisuaalisen kulttuurin muotoihin.
- CreaDemo, CreMa, DigiDemo: CreaDemo-ohjelmasta myönnetään tukea luovien alojen ja kulttuuriyrittäjyyden kehittämishankkeisiin. CreMa-tukea myönnetään monialaisten pilottihankkeiden käynnistämiseen luovien alojen sekä teollisuus-, palvelu- ja muiden alojen

kanssa. DigiDemo-ohjelmasta myönnetään tukea uusien digitaalisten sisältöjen tuotekehitykseen. Vuoden 2022 haut päättyivät 5.8.2022.

- Kehittämö: Audiovisuaalisen alan uusi kehittämisohjelma, joka keskittyy uusien tekijöiden ammatilliseen kehitykseen. Vuoden 2022 hakukierros päättyi 21.11.2022.

Käytössä on jatkuvat hakuajat lukuun ottamatta Mediarata-erillishakua sekä DigiDemo- ja CreaDemo-tukia. Lisäksi joissakin tukilajeissa päätökset tehdään vain tiettyinä päivinä

<https://www.kopiosto.fi/AVEK/tuen-hakijoille/avekin-tuet-ja-hakuohjeet/>

5.14 Finnpartnership

Suomalainen toimija voi hakea liikekumppanuustukea taloudellisesti kannattavaan liiketoimintaan, joka luo myönteisiä kehitysvaikutuksia kehitysmaissa.

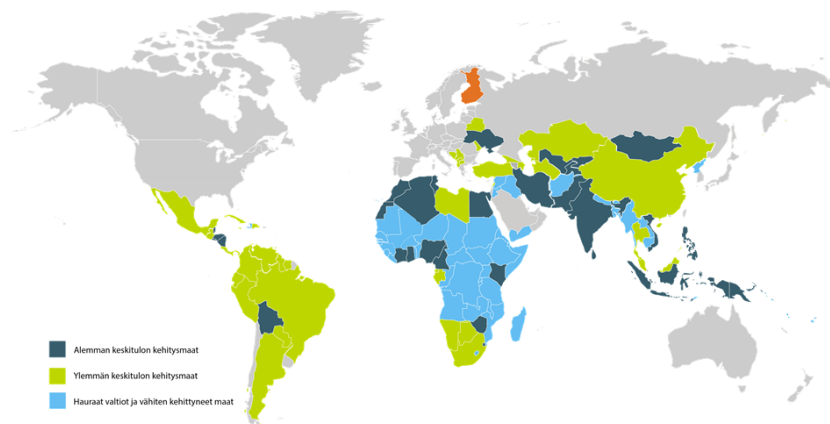
Liikekumppanuustuen hakija voi olla

- Suomeen rekisteröity yritys (esim. oy, ay, ky, tmi), TAI
- ulkomaille rekisteröity yritys, jolla on merkittävä linkki Suomeen omistuksen kautta
- Suomeen rekisteröity julkinen liikelaitos tai julkisen liikelaitoksen periaatteella toimiva julkisen sektorin laitos
- Suomessa toimiva tutkimuslaitos, yliopisto, osuuskunta, kauppakamari tai vastaava organisaatio
- Suomeen rekisteröity kansalaisjärjestö tai yhdistys
- edellä mainittujen toimijoiden yhteenliittymä eli konsortio.

Tuen hakijan tulee olla hankkeen toteuttaja (esim. etabloituva yritys tai kehitysmaatuojia), jonka liiketoimintaan hanke oleellisesti kuuluu. Hakija ei voi olla hankkeessa ainoastaan konsultin roolissa.

Tukea voidaan myöntää kehitysmaihin suuntautuvaan, pitkäaikaiseen, kaupalliseen yhteistyöhön tähtäävän ja kannattavan liiketoiminnan aloittamiseen (esim. selvitykset, pilotointi, koulutus). Tuettavilla hankkeilla tulee olla myönteisiä kehitysvaikutuksia kohdemaassa.

Finnpartnership järjestää hakemustyöpajoja (Teams) kerran kuukaudessa.

Kuva 10: Finnpartnershipin kohdemaat.

Hanketyyppi	Organisaation koko	Tuki hyväksytyistä kustannuksista		
		Vähiten kehittyneet maat, muut alemman tulotason maat, erittäin hauraat valtiot ml. Jordania*	Alemman keskitulotason kehitysmaa**	Ylemmän keskitulotason kehitysmaa***
Pitkäaikainen liikeyhteistyö	Pk-yritykset, muut pienet ja keski- ja suurtyöt	85 %	70 %	50 %
	Suuryritys	85 %	50 %	30 %
Pilotointi ODA-kelpoisen kv. järjestön kanssa	Pk-yritykset, muut pienet ja keski- ja suurtyöt	85 %	70 %	50 %
	Suuryritys	85 %	50 %	30 %
Investointihankkeen toteutettavuussuunnitelma	Pk-yritykset, muut pienet ja keski- ja suurtyöt	50 %	50 %	-
	Suuryritys	30 %	30 %	-
Tukitoiminnot	Kansalaisjärjestöt, oppilaitokset, tutkimuslaitokset	85 %	85 %	85 %

Kuva 11: Finnpartnershipin hanketyypit ja rahoitusprosentit

Finnpartnershipin rahoitus voisi kytkeytyä matkailuun esimerkiksi siitä näkökulmasta, että mukana olevat oppi- ja tutkimuslaitokset tai innovatiivisia konsepteja kehittävät yritykset voivat skaalata kehitettyjä ratkaisuja kehittyville markkinoille esimerkiksi koskien ennallistamiseen liittyen.

<https://finpartnership.fi/fi/liikeyhteistyotuki>

5.15 Sitran hankerahoitus

Mitä: Rahoitettavat hankkeet liittyvät Sitran toiminnan teemoihin (demokratia ja osallisuus, kestävyysratkaisut, reilu datatalous). Hankkeiden lisäksi Sitra toteuttaa erilaisia pienimuotoisia kokeiluja, joihin etsitään kumppaneita esimerkiksi ideakuulutusten kautta.

Kenelle: Tyypillisesti julkisten toimijoiden, 3. sektorin ja yritysten yhteishankkeet

Miten: Ei erillistä hakuaikaa tai hakulomaketta, vaan yhteys ao. teeman vastuuhenkilöön.

<https://www.sitra.fi/aiheet/rahoitus-hankkeisiin/#rahoitettavat-hankkeet>

6 RAHASTOJEN JA SÄÄTIÖIDEN APURAHOJA

Suomen Kulttuurirahasto

Suomen Kulttuurirahaston keskusrahasto myöntää apurahoja tieteelliseen ja taiteelliseen työskentelyyn sekä hankkeisiin ja hankintoihin ja mm. residenssityöskentelyyn.

Kenelle: yksityishenkilöt ja työryhmät sekä muut kulttuurielämän aloilla toimivat henkilöt ja yhteisöt

Keskusrahastolla 3 hakua: lokakuun, maaliskuun ja elokuun haut (rahoitettavat kohteet vaihtelevat)

<https://skr.fi>

Suomen Kulttuurirahasto, Etelä-Karjalan rahasto

Etelä-Karjalan rahasto jakaa apurahoja eteläkarjalaisille tieteen- ja taiteenharjoittajille maakunnassa suoritettavaa tai siihen kohdistuvaa tieteellistä tai taiteellista työtä varten.

Kenelle: yksityishenkilöt ja työryhmät sekä muut kulttuurielämän aloilla toimivat henkilöt ja yhteisöt

Vuosittainen haku päättyy yleensä tammi-helmikuussa (=maakuntarahastoilla ns. tammikuun haku).

<https://skr.fi/rahastot/etela-karjalan-rahasto>

EkspSäätiö

EkspSäätiö kehittää, tukee ja vahvistaa paikallista toimintaa jakamalla avustuksia ja apurahoja. Tarkoituksena on säästäväisyyden sekä taloudellisen hyvinvoinnin edistäminen, kulttuurin, tieteen, hyvinvoinnin ja taloudellisen kehityksen tukeminen. Säätiö haluaa myös vahvistaa säästöpankkitoiminnan edellytyksiä ja vaalia sen perinteitä erityisesti Etelä-Karjalan, Kymenlaakson ja Etelä-Savon alueella.

Hakemuksia voi lähettää ympäri vuoden. Säätiön hallitus käsittelee hakemukset kerran vuodessa, aina seuraavan vuoden tammi-maaliskuun aikana.

<https://www.ekspsaatio.fi/>

Jane ja Aatos Erkon säätiö

Avustuksia tekniikan, talouden ja lääketieteen tutkimuksiin, kulttuurihankkeisiin sekä muihin hankkeisiin, joilla edistetään henkistä ja ruumiillista hyvinvointia.

Kenelle: yksityishenkilö, työryhmä, rekisteröity yhteisö, useampi työryhmä tai organisaatio yhdessä
Sähköinen hakemus, ei erillisiä hakuajoja.

<https://jaes.fi>

Kauppaneuvos Otto A. Malmin lahjoitusrahasto

Apurahat kansansivistystä edistäviin ja yleishyödyllisiin tarkoituksiin.

Kenelle: yksityishenkilöt, järjestöt, työryhmät tai verkostot

Vuosittainen hakuaja päättyy huhtikuun lopussa.

<https://fi.ottomalm.fi>

Alfred Kordelinin säätiö

Suuret kulttuurihankkeet -apuraha ajankohtaiseen tutkimus- ja/tai kulttuurihankkeeseen. Säätiön tavoitteena on mahdollistaa mittava hanke rahoittamalla se joko kokonaan tai toimimalla sen päärahoittajana.

Kenelle: Yhteisöt ja rekisteröidyt yhdistykset sekä yritykset

Vuosittainen hakuaja päättyy tammikuun lopussa.

<http://www.kordelin.fi>

Säätiöiden apurahahaku: <https://www.aurora-tietokanta.fi/>

7 ESIMERKKEJÄ JOUKKORAHOITUKSESTA

Mesenaatti.me

Kenelle: Yksityishenkilöt ja oikeushenkilöt (julkiset, yksityiset, 3. sektori)

Mitä: Lahjoitus/palkintopohjainen joukkorahoitus (esim. liikuntapaikat). Pienimuotoiset ”sijoita sydämellä” investoinnit rakenteisiin (osarahoitus tai pienen kokonaistoteutus), kohderyhmänä esim. kaupunkilaiset tai tietyn teeman tukijat/harrastajat

Miten: Kampanjan käynnistäminen: <https://mesenaatti.me>

Groundfunding.fi

Kenelle: Rakennuttajat

Mitä: suomalainen kiinteistöjen joukkorahoituspalvelu. Sijoitusmuotoinen joukkorahoitus (laina).

<https://www.groundfunding.fi>

8 EU:N KANSAINVÄLISET OHJELMAT JA INSTRUMENTIT

8.1 Alueiden välinen yhteistyö

8.1.1 Interreg Central Baltic

Rahoituslähde	Interreg Central Baltic
Kuvaus	Suomen, Ruotsin, Viron, Latvian ja Ahvenanmaan välinen alueyhteistyön ohjelma, joka tukee rajat ylittävän yhteistyön hankkeita keskisen Itämeren alueella. Se rahoittaa hankkeita innovatiivisen yrityskehityksen, kestävän kehityksen, työllistymisen ja julkispalveluiden saralla.
Kokonaisbudjetti	118 MEUR (EAKR), josta <ul style="list-style-type: none"> tavoitteet 1 ja 2: 35 MEUR tavoitteet 3, 4 ja 5: 52,5 MEUR tavoite 6: 20 MEUR tavoite 7: 11 MEUR
Tavoitteet/ painopisteet	7 erityistavoitetta: 1 Pienten ja keskisuurten yritysten viennin laajentaminen <ul style="list-style-type: none"> Pyritään vastaamaan haasteisiin, jotka ovat tyypillisiä pk-yritysten haasteisiin viedä tuotteita ja palveluita uusille markkinoille. Markkinoinnin ja uusien markkinoiden lisäksi tavoitellaan tuotteiden, prosessien ja taitojen kehittämistä. Tarkoituksena on lisätä innovatiivisten yritysten vientiä EU- ja EFTA-alueiden ulkopuolelle. Klustereiden luominen on tavoiteltavaa. Innovatiivisilla yrityksillä tarkoitetaan yrityksiä, jotka tähtäävät ja joilla on potentiaalia arvonluontiin yli sektori- ja aluerajojen. Hankkeet voivat keskittyä viennin lisäämiseen (EU/EFTA ulkopuolelle); uusien markkina-alueiden luomiseen (EU/EFTA ulkopuolelle); yhteistyöhön kansainvälisten organisaatioiden kanssa.

- Hankkeeseen voi osallistua esimerkiksi voittoa tavoittelemattomana järjestönä tai organisaationa, sektorikeskittymänä, kehitysyhtiönä tai aluekehitystoimijana.

2 Uusien skaalautuvien kasvuyritysten määrän lisääminen

- Tuetaan yrityksiä, joilla on kasvupotentiaalia ja mahdollisuus hyödyntää keskisen Itämeren startup-yritysten ekosysteemejä.
- Uudella yrityksellä tarkoitetaan korkeintaan 5-vuotiasta yritystä.
- Hankkeiden on keskityttävä kasvuun: investointien lisääminen; näkyvyyden lisääminen uusilla markkinoilla; tuote- ja liiketoimintamallien kehittäminen; taitojen kehittäminen.
- Hankkeisiin voi osallistua esimerkiksi voittoa tavoittelemattomana yrityksenä, kehitysyhtiönä, tiedepuistona, yrityskeskittymänä, aluekehitystoimijana tai muuna vastaavana.

3 Yhteiset kiertotalousratkaisut

- Hankkeiden avulla tavoitellaan ratkaisuja liittyen jätteiden vähentämiseen, materiaalien uusiokäyttöön, ympäristötietoisuuden lisäämiseen sekä pyritään vähentämään haitallisten aineiden ja ravinteiden kielteisiä vaikutuksia.
- Tavoitteena kolme peruskomponenttia: tuotteiden ja/tai palvelujen koko elinkaaren suunnittelu, kuluttajien sekä tuottajien/palveluntarjoajien tietoisuuden lisääminen ja käyttäytymisen muuttaminen.
- Hankkeet voivat liittyä esimerkiksi 1. elektroniikkaan ja tieto- ja viestintäteknologiaan 2. akkuihin ja ajoneuvoihin 3. pakkauksiin 4. muoveihin 5. tekstileihin 6. rakentamiseen ja rakennuksiin 7. ruokaan, veteen ja ravinteisiin.
- Hankkeeseen voi osallistua julkisena toimijana tai voittoa tavoittelemattomana järjestönä tai organisaationa.

4 Rannikko- ja merialueiden tilan parantaminen

- Pyritään vastaamaan Itämeren huonosta tilasta johtuviin haasteisiin ja vähentämään haitallisten ja vaarallisten aineiden valumista Itämereen sekä turvaamaan luonnon monimuotoisuutta.
- Voidaan hyödyntää uusia ja/ tai olemassa olevat toimenpiteitä. Itämereen vaikuttavat painopisteet on määritelty kansallisissa vesienhoitosuunnitelmissa ja meristrategioissa
- Hankkeet, joilla on suoria myönteisiä vaikutuksia Itämerelle, asetetaan etusijalle.
- Hankkeet voivat keskittyä esimerkiksi maatalouteen, metsätalouteen, kaupunkijärjestelmien vaikutuksiin, meripohjaisiin kuormituslähteisiin (esim. sedimentit)
- Hankkeeseen voi osallistua julkisena toimijana, voittoa tavoittelemattomana järjestönä tai organisaationa sekä yksityisenä yrityksenä, jolla on substanssiosaamista.

5 Hiilidioksidipäästöjen vähentäminen

- Tavoitteella pyritään vastaamaan liikennejärjestelmien toimimattomuudesta johtuviin haasteisiin, saavuttamaan yhteisiä liikenne- ja liikkuvuusratkaisuja sekä parantamaan intermodaalijärjestelmiä.
- Tavoitteen piiriin kuuluvat nykyiset keskisen Itämeren liikennesolmut ja -alueet sekä liikkuvuusratkaisujen parantaminen suurissa ja pienissä kaupunkiliikennejärjestelmissä.
- Hankkeilla pyritään kehittämään ratkaisuja, joiden avulla voidaan vähentää liikenteestä syntyviä hiilidioksidipäästöjä. Niissä keskitytään erityisesti kuljetusjärjestelmiin, esimerkiksi: multimodaaliset kuljetukset ja liikenteen solmukohtat; vähäpäästöisemmät liikenneratkaisut; alueiden ja kaupunkien intermodaalijärjestelmien tehokkuus ja kestävyys
- Hankkeeseen voi osallistua esimerkiksi julkisena toimijana, voittoa tavoittelemattomana järjestönä tai organisaationa sekä yksityisenä toimijana, jolla on

	<p>substanssiosaamista (liikennejärjestelmien tai alueiden parantaminen ja hiilidioksidipäästöjen vähentäminen).</p> <p>6 Paremmat työllistymismahdollisuudet työmarkkinoilla</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pyritään vastaamaan haasteisiin, jotka liittyvät heikommassa tai vähemmän kilpailukykyisessä asemassa olevien ryhmien työllistymismahdollisuuksiin ja työmarkkinoiden joustamattomuuteen. • Hankkeen toimia voidaan kohdistaa kaikkiin työmarkkinoiden osapuoliin, esim. työnantajaorganisaatioihin, kauppaliittoihin ja hallituksiin sekä kaikkiin sektoreihin, jotka liittyvät työllistymismahdollisuuksiin. • Hankkeet voivat keskittyä esimerkiksi uusiin toimintamalleihin, toimintatapojen parantamiseen, taitoihin ja koulutuksiin, nuorten mahdollisuuksien parantamiseen. • Hankkeeseen voi osallistua esimerkiksi organisaationa, joka edustaa työnantajia tai työntekijöitä, julkisena toimijana, organisaationa, joka edustaa vähemmän kilpailukykyisessä asemassa olevia, tai muuna vastaavana. <p>7 Paremmat julkiset kansalaispalvelut ja ratkaisut</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erityistavoitteella pyritään luomaan, ottamaan käyttöön uusia tai parantamaan julkisia palveluja keskisen Itämeren alueella. • Pyritään vastaamaan haasteisiin ja esteisiin, jotka liittyvät hallintoon, säätelyyn, kieliin ja kulttuuriin (julkinen sektori). • Hankkeita voidaan kohdistaa kaikkiin niihin yhteiskunnan aloihin ja julkisiin palveluihin, joita erityistavoitteet 1-6 eivät kata. • Keskiössä konkreettisen tuloksen tuottamisen lisäksi on toisilta oppiminen ja osallistava toiminta. Erityistavoite ei kuitenkaan sisällä koulutusohjelmien kehittämistä. • Hankkeet voivat keskittyä esimerkiksi uusiin ja parannettuihin julkisen palvelujen ratkaisuihin tai malleihin, rajat ylittäviin tuotteisiin ja ratkaisuihin, strategiaan ja maankäyttösuunnitelmiin, palvelujen digitalisointiin. • Hankkeisiin voi osallistua julkisena toimijana (paikallinen, alueellinen ja kansallinen taso).
Ohjelma-alue	<p>27 aluetta (kaikki varsinaista ohjelma-aluetta):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suomi: Satakunta, Varsinais-Suomi, Helsinki-Uusimaa, Kymenlaakso, Pirkanmaa, Kanta-Häme, Päijät-Häme, Etelä-Karjala, Ahvenanmaa • Ruotsi: Gävleborg, Uppsala, Stockholm, Södermanland, Östergötland, Gotland, Västmanland, Örebro • Viro: Kirde-Eesti, Kesk-Eesti, Põhja-Eesti, Lääne-Eesti, Lõuna-Eesti • Latvia: Kurzeme, Riga, Pieriga, Vidzeme, Zemgale <p>Perustellusti kumppaneita voi olla myös ohjelma-alueen ulkopuolelta.</p>
Kuka voi hakea	<p>Julkisen sektorin organisaatiot (mm. kunnat, kaupungit, elinkeino-yhtiöt, koulutus- ja tutkimuslaitokset), kansalaisjärjestöt sekä voittoa tavoittelemattomat organisaatiot (esim. kauppakamarit). Myös pk-yritykset voivat olla kumppaneina, mutta ei vetäjinä.</p>
Tarvitaanko kumppaneita	<p>Vähintään kaksi hankepartneria vähintään kahdesta ohjelma-alueen maasta. Hankekumppaneita voivat olla sekä julkiset että yksityiset toimijat (paitsi suuryritykset). Pk-yritykset voivat saada rahoitusta osallistuessaan hankkeisiin tavoitteissa 4 ja 5, mitta eivät voi toimia hankkeen vetäjinä.</p>
Rahoitusmuoto	<p>Avustus 80 % (EU:n rahoitusosuus kaikissa maissa sama). Kansallinen omarahoitus voi olla julkista tai yksityistä rahoitusta. Suomalaiset kumppanit voivat hakea valtion vastinrahoitusta (70 % omarahoitusosuudesta). Vastinrahoitusta haetaan Uudenmaan liitosta https://uudenmaanliitto.fi/wp-content/uploads/2022/06/Interreg-ohjelmien-kansallisen-vastinrahoituksen-hakuilmoitus.pdf.</p>

Hankkeiden tyypit, suuruus, kesto	<p>a) Normaalihankkeet (regular projects): maksimibudjetti 4 MEUR, max. per partneri 2 MEUR, kesto tyypillisesti 2-3 vuotta</p> <p>b) Pienhankkeet (Small projects): EAKR-budjetti enintään 150 000 EUR, kesto enintään 1,5 vuotta, työpaketteja enintään yksi, käytetään etenkin tavoitteessa 7</p>
Hakumenettely	<p>Vuosittaiset hakukierrokset, sähköinen hakemus- ja raportointijärjestelmä (JEMS). Kaksivaiheinen haku.</p> <p>Suosittelaaan projekti-idealomakkeen (project idea form) toimittamista sihteeristölle (JS) valmisteluvaiheessa.</p> <p>Kansallisen vastinrahoituksen rahoituspäätöstä voidaan hakea ainoastaan hyväksytyille hankkeille. Vastinrahoitusta tulee hakea neljän kuukauden kuluessa EU-päätöksen saamisesta. Vastinrahoitusta myönnetään 4 900–200 000 euroa hanketta kohden ja enintään 70 % hankkeen muusta kuin EU:n rahoitusosuudesta.</p>
Hakuaikataulu	<p>Hakukierros 2: 20.2.-10.3.2023</p> <p>Hakukierros 3 (vain pienhankkeille) 25.9.-16.10.2023</p> <p>Haku 4: Alkuvuosi 2026</p>
Tukikelpoiset kustannukset	<p><u>Pienet hankkeet</u></p> <p>Pienissä hankkeissa on vain henkilöstöbudjetti ja Muut kulut –budjetti, joka on flat rate 40 % henkilöstöbudjetista. Muut kulut –budjetti sisältää niin toimisto-, matka-, väline- kuin mahdolliset muutkin kulut.</p> <p><u>Normaalihankkeet</u></p> <p>Könttäsomma (lump sum) 13 550 EUR valmisteluvaiheen kustannuksiin (hyväksytyille projekteille). Könttäsomma on siis budjetoitava hankkeeseen, mutta sen jakamisesta hankekonsortio voi päättää itse.</p> <p><i>Henkilöstökulut</i> (Staff costs) - suomalaisille ennalta määrätty standardi 36 EUR/h (vaihtelee maittain). Vuoden maksimityöntuntimäärä on 1720 tuntia ja palkka kaikissa tehtävissä on laskennallisesti sama. Henkilöstökustannusten kiinteä hinta sisältää vain todellisen työn, se ei sisällä lomiam tai sairauslomia. Näin ollen se ei voi vastata todellisten kulujen kirjanpitoa, vaan on hanketyöstä maksettu ennalta määrätty hinta.</p> <p><i>Toimisto- ja hallintokulut</i> (Office and administration) - flat rate 15 % henkilöstökuluista</p> <p><i>Matkat ja majoitus</i> (Travel and accommodation) - flat rate 15 % henkilöstökuluista</p> <p><i>Ulkopuoliset asiantuntijat ja palvelut</i> (External experts and services) jaetaan fyysisiin tapahtumiin ja muihin kuluihin. Fyysisissä tapahtumissa kiinteä kustannus riippuu tapahtumapaikasta ja on Suomessa 80 euroa per henkilö per päivä. Muut kulut korvataan hankesuunnitelman perusteella syntyneinä todellisina kustannuksina.</p> <p><i>Laitteet/välineet</i> (Equipment) korvataan hankesuunnitelman perusteella syntyneinä todellisina kustannuksina ja jaetaan kahteen osaan. Hankkeessa työskentelystä johtuvat välinekustannukset, esim. tietokoneet, lasketaan henkilöstökustannusten perusteella 0,23 euroa/tunti. Muut kustannukset korvataan hankesuunnitelman perusteella syntyneinä todellisina kustannuksina</p> <p><i>Pienimuotoiset investoinnit</i> (small-scale investments, etenkin tavoitteissa 3-5; edellytetään rajat ylittävää relevanssia) - todelliset kustannukset.</p>
Muuta erityistä	<p>Ohjelman hallintoviranomaisena toimii Varsinais-Suomen liitto, ja ohjelman yhteinen sihteeristö toimii liiton yhteydessä. Lisäksi jokaisessa osallistuvassa maassa (ml. Ahvenanmaa) on kontaktipiste, joka informoi ohjelmasta ja avustaa partnerihaussa. Suomen kontaktipiste toimii Uudenmaan liitossa.</p>

	Hakijoita auttavat ja verkottavat myös Itämeristrategian politiikka-alojen (14 teemaa) koordinaattorit (EUSBSR Policy Area Coordinators).
Internet	https://centralbaltic.eu
Yhteystietoja	Kansallinen kontaktipiste: Safira Schubak, Information Officer, +358 40 615 9655, safira.schubak@uudenmaanliitto.fi Teemavastaavat konsultaatioita varten (puhelinnumerot ohjelman kotisivulta): Ülari Alamets (Innovative business development), ylari.alamets@centralbaltic.eu Samu Numminen (Improved environment and resource use), samu.numminen@centralbaltic.eu Laura Cunska-Åboma (Improved employment opportunities), laura.cunskaboma@centralbaltic.eu Normunds Strautmanis (Improved public services), normunds.strautmanis@centralbaltic.eu

8.1.2 Interreg Baltic Sea Region

Rahoituslähde	Interreg Baltic Sea Region (Itämeriohjelma)
Kuvaus	Interreg Baltic Sea Region (Interreg BSR) on EU:n alueellisen yhteistyön ohjelma, joka tukee rajat ylittävää yhteistyötä yhteisten haasteiden ratkaisemiseksi ja yhteisten mahdollisuuksien hyödyntämiseksi. Ohjelman tavoitteena on edistää kansainvälisellä yhteistyöllä innovatiivisia, vesistöjä suojelevia ja ilmastoneutraaleja ratkaisuja Itämeren alueella. Tavoitteeseen päästään muun muassa luomalla uusia liiketoimintamahdollisuuksia digitalisaatiota hyödyntäen, sekä kehittämällä ja toteuttamalla uusia ratkaisuja vesistöjen pilaantumisen ehkäisemiseksi. Tarkoitus on myös tukea ja koordinoita yritysten ja kansalaisyhteiskunnan aloitteita kiertotalouden edistämiseksi. Ohjelmalla on keskeinen rooli EU:n Itämeri-strategian toteuttamisessa.
Kokonaisbudjetti	EAKR 250,9 MEUR (EAKR). Hankkeille noin 230 MEUR ja tekniseen tukeen n. 20 MEUR.
Tavoitteet/ painopisteet	Toimintalinjat ja erityistavoitteet: <ol style="list-style-type: none"> 1. Innovatiivinen yhteiskunta <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Muutosjoustava talous ja yhteisö <i>Esimerkkejä tuettavista toimista:</i> Riippuvuuden vähentäminen maailmanlaajuisista toimitusketjuista. Älykkään erikoistumisen hyödyntäminen muutosjoustavuuden vahvistamisessa, pilottitoimet kriiseistä toipumiseksi. Kulttuuri ja identiteetti alueen vahvuutena. 1.2. Reagoivat julkiset palvelut <i>Esimerkkejä tuettavista toimista:</i> Pilotit julkisten palveluiden tuottamiseksi edullisemmin, tehokkaammin ja sujuvammin. Alueelle räätälöidyt integroidut julkiset palvelut. Yhteiset määrittelyt digitaalisille julkisille palveluille. 2. Vesiviisas yhteiskunta <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Kestävät vedet <i>Esimerkkejä tuettavista toimista:</i> Viranomaisten, yritysten ja asiantuntijoiden yhteistyö vesistöpäästöjen vähentämiseksi ja hyvien käytänteiden luomiseksi. Vesien käytön ja muun suunnittelun yhteyden parantaminen. Suunnittelu-prosessien parantaminen ja tehostaminen (esim. myrskyt, tulvat, kuivuus, pohjavedet). Pilotit kuluttajien vesien käytön parantamiseksi (esim. muovit, kemikaalit). 2.2. Sininen talous

	<p><i>Esimerkkejä tuettavista toimista:</i> Uusien veteen liittyvien liiketoimintamahdollisuuksien luominen älykkään erikoistumisen valintoihin perustuen. Hallinnon, viestinnän ja yhteistyön mallien kehittäminen julkisen hallinnon ja yritysten välille. Ilmastomuutoksen torjumisen sisällyttäminen sinisen talouden suunnitelmiin. Merenkulun sovellusten kehittäminen.</p> <p>3. Hiilineutraali yhteiskunta</p> <p>3.1. Kiertotalous <i>Esimerkkejä tuettavista toimista:</i> Kiertotalousajattelun sisällyttäminen alueellisiin strategioihin, toimeenpanon testaaminen. Hallinnollisten esteiden selvittäminen ja poistaminen. Julkisten hankintamallien kehittäminen ja testaaminen. Suunnitteluprosessien uudelleen ajattelu.</p> <p>3.2. Energiasiiirtymä <i>Esimerkkejä tuettavista toimista:</i> Kansallisten, alueellisten ja paikallisten energiastrategioiden ja -suunnitelmien päivittäminen ilmastoneutraaleiksi. Energiajärjestelmien integroiminen ja eri sektorien energiankäyttäjien yhdistäminen. Paikalliset energiaverkkoratkaisut. Ratkaisut uusiutuvan energian tukemiseksi.</p> <p>3.3. Älykäs vihreä liikkuminen <i>Esimerkkejä tuettavista toimista:</i> Liikennejärjestelmien harmonisointi vihreiden ratkaisujen kilpailukyvyyn varmistamiseksi. Kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten tukeminen digitaalisten työkalujen ja sovellusten kehittämisessä ja käyttöönotossa. Maankäytön ja liikenteen suunnittelun uudelleen ajattelu ja yhteensovittaminen. Uusiutuvien polttoaineiden tuottamisen, varastoinnin ja jakelun sekä latausverkoston pilottitoimet.</p> <p>4. Yhteistyön hallinnointi</p> <p>4.1. Projektialustat (rahoitetuille projekteille)</p> <p>4.2. Makroaluehallinto (EU:n Itämeristrategian hallinnointi, politiikka-alojen koordinointi)</p> <p>Lisää esimerkkejä rahoitettavista toimista löytyy esim. ohjelmadokumentin tiivistelmästä.</p>
Ohjelma-alue	Suomi, Ruotsi, Tanska, Viro, Latvia, Liettua, Puola ja Saksa (Saksasta vain Itämeren rannikon pohjoisosat) sekä EU:n ulkopuolelta Etelä-Norjan alueita.
Kuka voi hakea	Julkiset ja yksityiset organisaatiot. Yleensä julkinen organisaatio hakijana (Lead Partner)
Tarvitaanko kumppaneita	Vähintään 3 partneria 3 eri maasta
Rahoitusmuoto	Avustus 80 %. Lisäksi on mahdollisuus saada valtion kansallista vastinrahoitusta 70 % omarahoitusosuudesta (haetaan Uudenmaan liitolta).
Hankkeiden tyypit, suuruus, kesto	<p>Hanketyypit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tavalliset yhteistyö- ja kehittämishankkeet (core projects, max. 36 kk) • Pienet yhteistyö- ja kehittämishankkeet (small projects, max. 24 kk), kokonaiskustannusarvio korkeintaan 500.000 EUR, kesto korkeintaan kaksi vuotta, yksinkertaistetut kustannusmallit) • Projektialustat • EU:n Itämeren alueen strategian hallinnon tukeminen (teknistä tukea)

Hakumenettely	<p>Hakukierrokset vuosittain tai puolivuositin. Sähköinen hakemus BAMOS+-järjestelmään. Ohjelmadokumentit, ohjeet ja hakuaineistot löytyvät ohjelman kotisivulta.</p> <p>Rahoitushaku on kaksivaiheinen. Ensimmäisessä vaiheessa toimitetaan lyhyt ideapaperi, joka sisältää tiivistelmän hankkeesta. Hyväksytyin ideapaperin koostaneet kutsutaan suunnittelemaan hanketta pidemmälle ja toimittamaan täysimittainen hakemus. Ideapapereita voi toimittaa ohjelman sihteeristöön jo ennen varsinaista haun määräpäivää ja saada kommentteja ja tukea valmisteluun.</p> <p>Kansallisen vastinrahoituksen rahoituspäätöstä voidaan hakea ainoastaan hyväksytyille hankkeille. Vastinrahoitusta tulee hakea neljän kuukauden kuluessa päätöksen saamisesta. Uudenmaan Liitto vastaa -ohjelman kansallisen vastinrahoituksen myöntämisestä suomalaisille tuenhakijoille. Vastinrahoitusta myönnetään 4 900–200 000 euroa hanketta kohden ja enintään 70 % muusta kuin EU:n rahoitusosuudesta.</p>
Hakuaikataulu	<p>Vuoden 2023 haut (ohjelman toinen hakukierros)</p> <ul style="list-style-type: none"> •Pienet projektit (small projects) – projekti-idealomakkeiden deadline 5.1.2023, varsinaisten hakemusten 26.1.2023 •Normaalit projektit (core projects) – projekti-idealomakkeiden deadline 14.2.2023, varsinaisten hakemusten 14.3.2023 <p>Calls - Interreg Baltic Sea Region (interreg-baltic.eu)</p>
Tukikelpoiset kustannukset	<p><i>Henkilöstökulut</i> (Staff costs) - suomalaisille ennalta määrätty standardi 36 EUR/h (vaihtelee maittain). Vuoden maksimityöntuntimäärä on 1720 tuntia ja palkka kaikissa tehtävissä on laskennallisesti sama. Henkilöstökustannusten kiinteä hinta sisältää vain todellisen työn, se ei sisällä lomaa tai sairauslomia. Näin ollen se ei voi vastata todellisten kulujen kirjanpitoa, vaan on hanketyöstä maksettu ennalta määrätty hinta.</p> <p><i>Toimisto- ja hallintokulut</i> (Office and administration) - flat rate 15 % henkilöstökuluista</p> <p><i>Matkat ja majoitus</i> (Travel and accommodation) - flat rate 15 % henkilöstökuluista</p> <p><i>Ulkopuoliset asiantuntijat ja palvelut</i> (External experts and services) - todellisten kulujen mukaan</p> <p><i>Laitteet/välineet</i> (Equipment) - todellisten kulujen mukaan</p> <p>Core projects: voivat sisältää pilotti-investointeja (productive or infrastructure investments). Tarkemmat ohjeet: https://interreg-baltic.eu/toolkit/online-programme-manual/d-core-projects/d-3eligibility-rules/, kohdat D.3.10, D.3.11.</p> <p>Valmistelukuluja voi sisällyttää hankkeen budjettiin, jos siitä on maininta hakuilmoituksessa (valmistelukulut max. 24 000 EUR, siitä lump sum -tuki 19 200 EUR).</p>
Muuta erityistä	<p>Kumppaninhakuun Interreg Baltic Sea Region matchmaking platform: https://matchmaking.interreg-baltic.eu/landingpage/</p> <p>Hakijoita auttavat ja verkottavat myös Itämeristrategian politiikka-alojen (14 teemaa) koordinaattorit (EUSBSR Policy Area Coordinators).</p> <p>Ohjelman hallintoviranomaisena ja yhteisenä sihteeristönä toimii Investitionsbank Schleswig-Holstein (IB.SH) Rostockissa. Haarakonttorina toimii Latvian valtion alueellisen kehityksen keskus (SRDA) Riikassa.</p>
Internet	<p>Interreg Baltic Sea Region - Interreg Baltic Sea Region (interreg-baltic.eu)</p>
Yhteystietoja	<p>Ohjelmasihteeristö: https://interreg-baltic.eu/service/contacts/managing-authority-joint-secretariat</p>

8.1.3 Interreg Europe

Rahoituslähde	Interreg Europe	
Kuvaus	Ohjelman tarkoituksena on aluekehityspolitiikan toimeenpanon parantaminen edistämällä eurooppalaista paikallis- ja aluetason yhteistyötä hyvien käytänteiden kehittämiseksi ja levittämiseksi. Se tarjoaa eri puolilla Eurooppaa sijaitseville organisaatioille mahdollisuuden tunnistaa ja vaihtaa kokemuksia ja näkemyksiä julkisten politiikkojen toimivuudesta. Tätä kautta voi löytää uusia ratkaisuja omalle strategiselle kehittämistyölle.	
Kokonaisbudjetti	379,5 MEUR (EAKR)	
Tavoitteet/ painopisteet	<i>80 % ohjelmabudjetista:</i> Älykkäämpi Eurooppa Vihreämpi Eurooppa Yhteisöllisempi Eurooppa — työmarkkinat, terveydenhuolto, kulttuuri ja kestävä matkailu.	<i>20 % ohjelmabudjetista:</i> Kansalaisia lähempänä oleva Eurooppa Kytkeytyneempi Eurooppa Yhteisöllisempi Eurooppa — koulutus, sosiaalinen inklusiivisuus, kolmansien maiden kansalaisten kotouttaminen.
Ohjelma-alue	EU-maat + Norja & Sveitsi	
Kuka voi hakea	Ohjelma on ensisijaisesti suunnattu viranomaisille paikallisella, alueellisella ja kansallisella tasolla. Lisäksi hakuja voidaan kohdentaa myös muille julkisille organisaatioille tai toimijoille.	
Tarvitaanko kumppaneita	Hankkeissa tulee olla partnereita kaikilta neljältä maantieteelliseltä alueelta (Pohjoinen, Itä, Länsi, Etelä). Yhtä aluetta voi edustaa useampi kuin yksi partneri.	
Rahoitusmuoto	Avustus, julkisille toimijoille 80 %, yksityisille voittoa tuottamattomille 70 %	
Hankkeiden tyypit, suuruus, kesto	Hakemuksia voi esittää kaikkien ohjelmassa mainittujen prioriteettien puitteissa. Näiden lisäksi voi olla myös hankkeita, jotka keskittyvät ainoastaan governance-temoihin (esim. valtiontuki, julkiset hankinnat, yritystuet, rahoitusvälineet, arviointi- ja seurantamenetelmät), tämä ei ole ollut aiemmin mahdollista. Hankkeiden budjetti: aiempiin kokemuksiin perustuen 1-2 milj. EUR.	
Hakumenettely	Yhteistyöhankkeet valitaan säännöllisesti järjestettävien hakujen kautta, ja niitä järjestetään läpi ohjelmakauden. Haut voivat keskittyä koskemaan koko ohjelman laajuutta tai ne voivat olla kohdennettuja tiettyihin teemoihin. Ohjelman kotisivulle voi jättää hankeideoita: Explore project ideas Interreg Europe - Sharing solutions for better policy Hyväksytyille hankkeille voi hakea kansallista vastinrahoitusta Lapin liitolta. Vastinrahoitusta voidaan myöntää enintään 70 % suomalaisten tuensaajien muusta kuin Euroopan unionin rahoitusosuudesta, ei kuitenkaan enempää kuin 200 000 euroa tai vähempää kuin 4 900 euroa hanketta kohden. Vastinrahoitusta tulee hakea neljän kuukauden kuluessa päätöksen saamisesta. https://www.lapinliitto.fi/rahoitus/2021-2027interreg-vastinrahoitus-ja-valvonta/vastinrahoitus/	
Hakuaikataulu	Ohjelman toinen hakukierros on 15.3-9.6.2023.	
Tukielpoiset kustannukset	Yksinkertaistetut kustannusmallit: hyödynnetään toimisto- ja hallintokulujen sekä matka- ja majoituskulujen osalta (jälkimmäisessä mahdollisuus myös tosiasiallisiin kuluihin perustelluista syistä). Hyväksytyt hankkeet saavat valmistelusta kertakorvauksena 17 500 EUR.	
Muuta erityistä	Hankkeiden toteutus kahdessa vaiheessa (3+ 1 vuotta): ensimmäinen vaihe kestää 3 vuotta (kokemusten vaihto ja yhteinen oppiminen, fiksattu kesto), toinen vaihe	

	<p>(seuranta) kestää vuoden. Hankkeiden on mahdollista käynnistää seurantatoimet jo ensimmäisen vaiheen aikana.</p> <p>Pilottitoimet: on mahdollista hakea rahoitusta pilottitoimiin joko heti hankehaun yhteydessä tai sitten hankkeen puoliväliarvioinnin yhteydessä, ei muulloin. Rajoitus: yksi pilottitoimi/alue/hanke.</p> <p>Politiikkatoimista vastaavien viranomaisten oltava mukana hankkeissa: vähintään 50% hankkeessa tunnistetuista politiikkavälineistä tulee ao. välineestä vastaavan viranomaisen olla hankkeessa kumppanina, muiden hankkeen kohteena olevien politiikkavälineiden osalta ao. viranomaisen tulee olla mukana ns. associated policy partner-roolissa (allekirjoitettava sitoumuspaperi, ei ole omaa budjettia mutta matkat ja majoitukset voidaan sisällyttää partnereiden kustannuksiin, on stakeholder groupin jäsen, osallistuminen hanketoimintaan raportoitava).</p>
Internet	<p>Interreg Europe Interreg Europe - Sharing solutions for better policy IR-E programme manual annexes 0.pdf (interregeurope.eu)</p>

8.1.4 Interregional Innovation Investments (I3)

Rahoituslähde	Interregional Innovation Investments (I3, Alueiden väliset innovaatioinvestoinnit)
Kuvaus	Alueiden väliset innovaatioinvestoinnit (Interregional Innovation Investments, I3) on Euroopan aluekehitysrahaston uusi ohjelma, jonka tavoitteena on tukea alueiden välisten innovaatiohankkeiden kaupallistamista ja laajentamista yhteisillä älykkään erikoistumisen painopistealoilla. Ohjelma vahvistaa alueiden välistä innovaatioyhteistyötä ja tukee alueellisia innovaatioosidosryhmiä, jotka ovat integroituneet alueellisiin innovaatioekosysteemeihin. Ohjelman tavoitteena on kehittää eurooppalaisia arvoketjuja kaupallistamalla ja skaalaamalla innovaatiohankkeita.
Kokonaisbudjetti	570 MEUR (EAKR)
Tavoitteet/ painopisteet	<p>3 toimintalinjaa (Strand), kahdesta ensimmäisestä rahoitushakuja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toimintalinja 1: taloudellinen ja hallinnollinen tuki alueellisten innovaatioprojektien investoinneille (Innovation Actions, IA), 279,3 MEUR • Toimintalinja 2: taloudellinen ja hallinnollinen tuki vähemmän kehittyneiden alueiden arvoketjujen kehittämiseen, joka jakautuu kahteen alakohtaan: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Yksinkertaistetut innovaatiotoimet vähemmän kehittyneille alueille (Simplified Innovation Actions, SIA), 250,8 MEUR ▪ Tuet kapasiteetin rakentamiseen vähemmän kehittyneillä alueilla, 28,5 MEUR • (Toimintalinja 3: Tekninen tuki, pääomittaminen ja testaus, 11,4 MEUR) <p>Instrumentilla keskitytään lähellä markkinoita oleviin innovatiivisiin tuotteisiin ja palveluihin (teknologinen valmiustaso TRL 5–6).</p>
Ohjelma-alue	EU
Kuka voi hakea	Ohjelma on tarkoitettu Interregional Q-Helix -ekosysteemeille eli alueiden välisille innovaatioekosysteemeille: tutkijoille, yrityksille, kansalaisyhteiskunnalle ja kansallisten tai alueellisten tason älykkään erikoistumisen strategioiden parissa toimiville julkishallinnon edustajille. Lopullisia hyödynsääjiä ovat kuitenkin pk-yritykset.

	Myös pk-yritykset (ns. third parties) voivat tietyin ehdoin olla kumppaneina ja saada rahoitusta.
Tarvitaanko kumppaneita	Lähtökohtaisesti monitoimijaisille ekosysteemeille.
Rahoitusmuoto	Avustukset, riippuu hausta. Tyypillisesti 70 %.
Hankkeiden tyypit, suuruus, kesto	Määritelty hakuilmoituksessa
Hakumenettely	Hakuilmoitukset (löytyvät aloitteen kotisivun kautta tai Funding & Tenders -portaalin kautta).
Hakuaikataulu	Vuosittain yleensä 3 cut off -päivämäärää, esim. vuoden 2022 viimeinen haun deadline 18.10. Seuraavat haut avautuvat 2023.
Tukikelpoiset kustannukset	Määritelty hakuilmoituksissa
Muuta erityistä	Komissio on vuodesta 2015 käynnistänyt kolme temaattista älykkään erikoistumisen (S3) alustaa (TSSP Agri-Food , TSSP Energy ja TSSP Industrial Modernisation) rohkaisten alueita ja heidän innovaatiotoimijoitaan rakentamaan strategisia S3 -kumppanuuksia alustoilla, edistäen investointeja ja alueellisen rahoituksen täydentävää hyödyntämistä osana innovaatorahoitusta älykkään erikoistumisen alueille. Alustojen työtä pitää yllä komission tutkimuskeskuksen kasvun ja innovaation yksikkö Sevillassa, JRC (Joint Research Centre).
Internet	Interregional Innovation Investments (I3) Instrument (europa.eu)

8.2 Erillishjelmat

8.2.1 *Horizon Europe, pilari 2: Globaalit haasteet ja Euroopan teollisuuden kilpailukyky*

Horizon Europe -ohjelmasta on alempana tarkasteltu pilaria 2. Lisäksi ohjelmassa on rahoitusmahdollisuuksia erillisille yrityshankkeille. Niistä saa lisätietoa esimerkiksi Business Finlandin [EU-rahoitusneuvonnasta](#).

Rahoituslähde	Horizon Europe (Horisontti Eurooppa) 2021-2027 - PILARI 2: Globaalit haasteet ja Euroopan teollisuuden kilpailukyky
Kuvaus	EU:n tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma, jolla edistetään vihreän siirtymän ja digitalisaation toteutumista, jotta sovittu tavoite ilmastonutraalista Euroopan mantereesta voidaan saavuttaa vuoteen 2050 mennessä. Pilari 2:n alla rahoitetaan kansainvälisenä yhteistyönä toteuttavia tutkimus- ja innovaatioprojekteja, jotka etsivät ratkaisuja mittaviin globaaleihin haasteisiin ja luovat samalla uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Tähän tarvitaan monitieteellistä ja monialaista eri toimijoiden yhteistyötä.
Kokonaisbudjetti	Koko ohjelma 95 mrd. EUR, pilari 2: 53,5 mrd. EUR. Lisäksi ohjelma saa 5,4 mrd. EUR Next Generation EU -lisäelvytysrahoitusta vuosille 2020–2023.
Tavoitteet/ painopisteet	Rahoitettava tutkimus ja innovointi ryhmitellään temaattisesti kuuteen isoon toimintakokonaisuuteen eli klusteriin. Klusteri 1: Terveys. 8,2 mrd. EUR. Rahoitetaan toimintaa, joka lisää kansalaisten terveyttä ja hyvinvointia, terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kestävyttä ja laatua sekä Euroopan kilpailukykyä terveys- ja hyvinvointi-innovaatioiden

	<p>markkinoille. 6 tavoitekokonaisuutta(destinaatiota): 1) Terveyttä koko elinkaaren ajan; 2) Terveysten vaikuttavat ympäristölliset ja sosiaaliset tekijät; 3) Ei-tarttuvut ja harvinaiset taudit; 4) Tartuntataudit sekä köyhyyteen liittyvät ja laiminlyödyt sairaudet; 5) Välineet, teknologiat ja digitaaliset ratkaisut terveydenhuoltoon ja hoitoalaa sekä yksilöllistettyä hoitoa varten; 6) Terveydenhuoltojärjestelmä. Lisäksi 8 eurooppalaista kumppanuusohjelmaa.</p> <p>Klusteri 2: Kulttuuri, luovuus ja osallisuutta edistävä yhteiskunta. 2,3 mrd. EUR. Rahoitus kohdistetaan Eurooppaa koskettaviin taloudellisiin, sosiaalisiin, poliittisiin ja kulttuurisiin kysymyksiin ja niihin liittyviin haasteisiin vastaamiseen. 3 tavoitekokonaisuutta: 1) Demokratia ja hallintotapa; 2) Kulttuuriperintö ja luovat alat; 3) Sosiaaliset ja taloudelliset muutokset. Lisäksi eurooppalainen kumppanuus: EIT KIC Culture & Creativity.</p> <p>Klusteri 3: Kansalaisturvallisuus yhteiskunnassa. 1,6 mrd. EUR. Rahoitus kohdistetaan toimiin, joilla mm. pienennetään katastrofiriskejä ja vahvistetaan kyberturvallisuutta sekä varmistetaan Euroopan riippumattomuus turvallisuuden kannalta kriittisissä teknologioissa. Hankkeet pyrkivät kehitettyjen ratkaisujen käyttöönottoon, siksi usein vaatimuksena viranomaisten osallistuminen hankkeisiin. 6 tavoitekokonaisuutta: 1) Taistelu rikollisuutta ja terrorismia vastaan; 2) Rajaturvallisuus; 3) Infrastruktuurien turvallisuus; 4) Katastrofit; 5) Innovaatioiden ja teknologioiden markkinoille tuominen (SSRI); 6) Kyberturvallisuus.</p> <p>Klustereiden lisäksi pilari 2 sisältää EU:n T&I-politiikkaa tukeva tutkimuksen (JRC) sekä eurooppalaisten kumppanuusohjelmien (European Partnerships) rahoituksen.</p>
Ohjelma-alue	<p>Rahoitusta saavat automaattisesti: EU-maat ja liitännäisvaltiot eli ns. assosioituneet valtiot. Liitännäisvaltioiden isäksi on muita ulkopuolisia maita, joille on annettu joko osallistumisoikeus tai rahoituskelpoisuus tai molemmat. Lista eri kategorioista: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/list-3rd-country-participation-horizon-euratom-en.pdf</p>
Kuka voi hakea	<p>Yritykset, tutkijat, korkeakoulut, tutkimuslaitokset, järjestöt, säätöt, viranomaistahot, kaupungit, kunnat yms. Yksi osallistuja toimii aina koordinaattorina (yleensä julkinen toimija, esim. yliopisto, kaupunki tai jokin erikoistunut toimija).</p>
Tarvitaanko kumppaneita	<p>Pääsääntöisesti vähimmäisvaatimus on kolme osallistujaa kolmesta eri jäsen- tai liitännäisvaltiosta. Käytännössä konsortiossa on yleensä enemmän partnereita (6-12 osallistujaa 6-10 maasta. Arvoketjun, loppukäyttäjien ja hyödyntäjien mukana oloa korostetaan.</p>
Rahoitusmuoto	<p>Avustus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 100 % suorista projektikustannuksista + 25 % laskettuna suorista kustannuksista (pl. alihankinta) yleiskustannusten kattamiseksi. • Markkinoita lähellä olevissa hankkeissa 70 % suorista projektikustannuksista +25 % yleiskustannusten kattamiseksi (Huom. voittoa tavoittelemattomille tässäkin 100 % + 25 %)
Hankkeiden tyypit, suuruus, kesto	<p>Konsortiohankkeita, tyypillinen koko 4-12 M€, kesto 3-4 vuotta.</p> <p>Hankemuoto kertoo, mitä toimintaa rahoitetaan ja mikä on rahoitusprosentti: Research & Innovation Actions (RIA) 100 % . Innovation Actions (IA) 60-70% / non-profit 100 %.</p> <p>TRL (Technology Readiness Level) kertoo kehitettävän asian kypsyyssasteen ja määrittää sopivan haku/hanketyypin.</p>

Hakumenettely	Kaikki hakuihin liittyvä määritellään klusterikohtaisissa työohjelmissa aina kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Vuosien 2023-2024 työohjelmat on julkaistu joulukuussa 2022.
Hakuakataulu	Yksi- ja kaksivaiheisia hakuja. Kaikki haut (tulevat/avoimet/päättyneet) sekä osallistumiseen liittyvä materiaali löytyvät Funding & Tenders -portaalista .
Tukikelpoiset kustannukset	<ul style="list-style-type: none"> • Suorat kustannukset ovat tutkimuksesta aiheutuvia kuluja (esimerkiksi työ, laitteet ja matkat). • Yleiskustannukset kustannukset ovat toiminnan tukirakenteista aiheutuvia kuluja, kuten hallinto, sihteeripalvelut, rakennuksen hoito, toimistotarvikkeet, siivous, posti, puhelin, lämmitys, sähkö, terveyspalvelut, työpaikkakoulutus ja vakuutukset.
Muuta erityistä	<p>European partnerships . Merkittävä osa 2. pilarin budjetista kanavoidaan kumppanuuksien kautta. Aina yhteisrahoitettuja: komission kumppaneina joko kansalliset tahot, teollisuus ja yksityinen sektori sekä tutkimusorganisaatiot tai näiden kaikkien yhdistelmä.</p> <p>Kumppanuudet toteutetaan kolmen eri mallin mukaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yhteisohjelmilla (Co-programmed), joilla on yhteinen tutkimus- ja innovaatioagenda. Toteutetaan pääasiassa avoimien hakujen kautta, jotka julkaistaan Horizonin työohjelmassa. • Yhteisrahoitteisilla (Co-funded) kumppanuusohjelmilla, joissa kansalliset rahoittajat ovat mukana. Kumppanit sopivat yhteisen tutkimus- ja innovaatioagendan. Kansalliset rahoittajat sitoutuvat rahoittamaan oman maansa osallistujat, ja osan kustannuksista rahoittaa EU. • Institutionaalisilla (Institutionalised) kumppanuuksilla, jotka ovat EU:n, jäsenvaltioiden ja/tai teollisuuden välisiä innovaatio- ja tutkimuskumppanuuksia. Näitä toteutetaan ainoastaan silloin, kun muut puiteohjelman osat eivät saavuta toivottuja tavoitteita tai vaikutuksia. <p>Missiot: Ohjelman sisälle on rakennettu missioita, joiden avulla tutkimusta ja innovointia tehdään ymmärrettävämmäksi kansalaisille ja pyritään parantamaan T&I-toimien vaikuttavuutta. Missioita on viisi: 1) <i>Ilmastoneutraalit ja älykkään kaupungit</i>; 2) <i>Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja yhteiskunnallinen muutos</i>; 3) <i>Maaperän terveys ja elintarvikkeet</i> 4) <i>Terveet valtameret, meret sekä rannikko- ja sisävedet</i> 5) <i>Syöpä</i>.</p> <p>Ei (suurta) erillistä budjettia missio-hankkeiden rahoitukseen, vaan käytännössä osallistuminen Horizon-ohjelman kaikkien kolmen pilarin hakujen kautta.</p>
Internet	<p>https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/palvelut/rahoitus/horisontti-eurooppa/tietoa-ohjelmasta/globalit-haasteet</p> <p>Kansalliset julkiset neuvontapalvelut tarjoavat Suomessa kaikille avointa, maksutonta neuvontaa, tietoa, opastusta ja sparrausta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • EUTI, Business Finlandissa toimiva kansallinen yhteystoimisto • NCP (National Contact Point), temaattisten työohjelmien ja hakujen substanssiasiantuntija • Komiteajäsen ja asiantuntija (Programme Committee Delegate and Expert), kansallisten näkemysten edustaja ja vaikuttaja Horisontti Euroopan ohjelmakomiteoissa <p>https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/palvelut/rahoitus/horisontti-eurooppa/miten-voimme-auttaa</p>

	<p>Horizonin kotisivu: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe_en</p> <p>Business Finlandin esitysaineisto (tietoa myös kumppanuusohjelmista ja missioista): https://www.businessfinland.fi/48ff66/globalassets/finnish-customers/horizon-europe/esitysaineistot/mika-on-he_26_01_2021.pdf</p>
Yhteystietoja	<p>Kansalliset yhteyshenkilöt (NCP):</p> <p>Klusteri 1: Sirpa Nuotio, Suomen Akatemia</p> <p>Klusteri 2: Floora Ruokonen, Suomen Akatemia</p> <p>Klusteri 3: Hanna-Miina Sihvonen, sisäministeriö</p> <p>Klusteri 4: Kari Leino, Business Finland</p> <p>Klusteri 5: Reijo Munther, Business Finland</p> <p>Klusteri 6: Elina Nikkola, MMM</p>

8.2.2 LIFE

Rahoituslähde	LIFE
Kuvaus	LIFE-ohjelmasta rahoitetaan ympäristö- ja ilmastotoimia koskevia hankkeita. Tavoitteena on edistää siirtymistä kohti puhdasta ja kiertotalouteen perustuvaa taloutta, tukea puhtaita energiamuotoja sekä suojella luontoa ja sen monimuotoisuutta. Vuodesta 2021 lähtien LIFE-rahoitusta on voitu myöntää myös energiatehokkuutta ja uusiutuvaa energiaa koskeviin hankkeisiin.
Kokonaisbudjetti	5,4 mrd. EUR 61 % ohjelman rahoituksesta suunnataan ilmastoteemaisiin hankkeisiin
Tavoitteet/ painopisteet	LIFE koostuu neljästä alaohjelmasta: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ympäristö ja luonnon monimuotoisuus, 2,2 mrd. EUR 2. Kiertotalous ja elämänlaatu, 1,4 mrd. EUR 3. Ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen, 1 mrd. EUR 4. Siirtyminen puhtaaseen energiaan, 1 mrd. EUR
Ohjelma-alue	EU
Kuka voi hakea	EU:ssa rekisteröidyt oikeushenkilöt; tutkimuslaitokset, kunnat, yritykset, järjestöt, julkisorganisaatiot
Tarvitaanko kumppaneita	Hakijaryhmän eli konsortion koko- ja kokoonpanovaatimukset ovat joustavia. Rahoitusta haetaan yleensä useamman tahon konsortiona (n. 3-7 kumppania) mutta sitä voi hakea myös yksin.
Rahoitusmuoto	Avustus, EU-rahoituksen osuus perinteisissä LIFE-hankkeissa on tavanomaisesti 60 %, luontopuolen hankkeissa se voi olla 75 % ja Siirtyminen puhtaaseen energiaan – hankkeissa jopa 95 %.
Hankkeiden tyypit, suuruus, kesto	<p>Yleisimmät hankemuodot ovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • SAP (Standard Action Projects): Perinteiset LIFE-hankkeet, jotka ovat yleisin ja joustavin LIFE-hankkeiden tyyppi. Perinteiset LIFE-hankkeet toimivat bottom up -periaatteella, jolloin hakija suunnittelee hankkeen toteutuksen. SAP-hankkeisiin voidaan hakea tavallisesti 60 % rahoitusta (maksimissaan 75 % tietyissä tapauksissa). Hankkeiden kesto on korkeintaan 10 vuotta. Perinteisten LIFE-hankkeiden haku on yksivaiheinen. • SNaP (Strategic Nature Projects): Strategiset luontohankkeet ovat Suomessa ympäristöministeriön ohjauksessa valmisteltavia hankkeita, jotka toteuttavat pääasiassa priorisoidun rahoituksen puiteohjelmaa (PAF) ja

	<p>habitaattidirektiiviä. Hankkeisiin voidaan hakea 60 % rahoitusta, ja niiden kesto on maksimissaan 14 vuotta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • SIP (Strategic Integrated Projects): Strategiset ympäristö- sekä integroidut hankkeet ovat Suomessa ympäristöministeriön ohjauksessa valmisteltavia hankkeita, jotka kytkeytyvät seuraaviin alaohjelmiin: 1) Kiertotalous ja elämänlaatu, 2) Ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen. Hankkeille voidaan hakea 60 % rahoitusta ja niiden kesto on maksimissaan 14 vuotta. • OA (Other Actions): Muiden toimien rahoitus toteutetaan komission tarkkaan määrittelemien hankeraamien sisällä. OA-hankkeet sisältävät mm. CET (Clean Energy Transition) eli puhtaaseen energiaan siirtyminen alaohjelman hankkeet. Kunkin haun sisältö on määritetty erikseen. <p>Lisäksi hankemuotoihin kuuluu mm. eurooppalaisille voittoa tavoittelemattomille organisaatioille suunnattu (OG) rahoitus.</p> <p>Hankekoot 1-10 miljoonaa euroa.</p>
Hakumenettely	<p>LIFE-ohjelman hankkeisiin haetaan rahoitusta Euroopan komissiolta. Rahoitusta ei ole korvamerkitty maittain, vaan siitä kilpaillaan unionin tasolla. Haku avautuu kerran vuodessa ja on yksivaiheinen. Euroopan komissio ylläpitää Funding & Tenders -portaalia, jonka kautta myös LIFE-ohjelman rahoitus on haettavissa. Hakemuksessa on tärkeää mainita, mitä rahoituksen alaohjelmaa projekti tukee.</p> <p>Seuraavista linkeistä löytyy aiempien hakujen käytännön video-ohjeita hakemuksen valmisteluun. Videoissa havainnollistetaan hakujen tyypit, käytännön ohjeet, arviointikriteerit ja jaetaan talousasioihin liittyvää hyödyllistä tietoa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • LIFE Call for Proposals 2021: Subprogrammes & Type of projects funded • LIFE Call for proposals 2021: How to write an excellent proposal – Practical matters • LIFE Call for Proposals 2021: Calls & evaluation criteria • LIFE Call for Proposals 2021: Applying successfully for LIFE - the financial side
Hakuaikataulu	Kerran vuodessa, seuraa Funding & Tender -portaalia .
Tukikelpoiset kustannukset	Hakukuulutus määrittää.
Muuta erityistä	Rahoitusta myöntää ja hallinnoi Euroopan komissio. Suomessa ympäristöministeriö tukee ehdollisin avustuksin tai rahoituspäätöksin (30 000 €, 50 000 €) strategiaansa palvelevien kilpailukykyisten LIFE-hankkeiden toteuttamista. Integroiduissa LIFE-hankkeissa tämä tuki voi olla jopa 100 000 €. Ympäristöministeriön osarahoitusta haetaan yleensä keväisin.
Internet	LIFE (europa.eu)
Yhteystietoja	Pekka Harju-Autti, neuvotteleva virkamies, ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto, biotalous, puh. 02 9525 0339, pekka.harju-autti@gov.fi

8.2.3 Erasmus+

Rahoituslähde	ERASMUS+
Kuvaus	Erasmus+ on Euroopan unionin koulutuksen, nuorisoalan ja urheilun ohjelma vuosille 2021–2027. Oppilaitoksille, kunnille, järjestöille ja yrityksille Erasmus+ tarjoaa mahdollisuuden tehdä yhteistyötä kansainvälisten kumppanien kanssa ja kehittää

	<p>organisaation toimintaa. Eurooppalaiset nuoret, opiskelijat ja aikuiset voivat kouluttautua, opiskella ja harjoitella ulkomailla ohjelman tuella.</p> <p>Ohjelmassa painotetaan erityisesti inklusiota, digitaalisuutta, vihreyttä sekä yhteiskunnallista osallistumista.</p>
Kokonaisbudjetti	26,2 mrd. EUR. 70 % liikkuvuuteen ja 30 % muihin toimiin.
Tavoitteet/ painopisteet	<p>Erasmus+ -ohjelmaa toteutetaan 3 avaintoimen kautta:</p> <p>AVAINTOIMI 1: OPPIMISEEN LIITTYVÄ LIKKUVUUS</p> <p>Oppimiseen liittyvän liikkuvuuden tukea voivat hakea koulutus- tai nuorisoalan organisaatiot. Organisaatiot jakavat liikkuvuusapurahat eteenpäin omassa organisaatiossaan ulkomaanjaksoille lähteille henkilöille. Tukea eivät voi hakea yritykset tai yksityishenkilöt. Liikkuvuusapurahaa on haettavissa oppilaille, opiskelijoille, nuorille, aikuisoppijoille, opettajille sekä/tai organisaation muulle henkilökunnalle. <i>Avaintoimi 1:n alla rahoitetaan myös nuorisoalan paikallisesti Suomessa tapahtuvia toimintoja.</i></p> <p>AVAINTOIMI 2: ORGANISAATIOIDEN JA INSTITUUTIOIDEN VÄLINEN YHTEISTYÖ</p> <p>Avaintoimi 2:n alle kuuluvat hankkeet tarjoavat mahdollisuuden kehittää organisaation toimintaa yhteistyössä kansainvälisten kumppaneiden kanssa. Käytännössä yhteistyötä voidaan toteuttaa esimerkiksi jakamalla hyväksi havaittuja toimintatapoja ja implementoimalla näitä oman organisaation sisällä, kehittämällä uusia toimintatapoja ja -menetelmiä yhteistyössä hankekumppanin kanssa tai luomalla yhteisiä opintojaksoja. Hankkeiden myötä henkilöstö kehittää omaa osaamistaan ja laajentaa verkostojaan. Organisaatio voi myös jakaa erikoisosaamistaan eteenpäin muille alan toimijoille. Erasmus+ hankkeiden avulla voi edistää organisaation strategisia tavoitteita.</p> <p>AVAINTOIMI 3: TUKI POLITIIKAN KEHITTÄMISEEN JA YHTEISTYÖHÖN</p> <p>Politiikan kehittämiseen ja yhteistyöhön suunnattu tuki kohdistuu toimille, joiden tarkoitus on valmistella ja tukea EU:n poliittisen toimintaohjelman toteutusta koulutuksen, nuorison ja urheilun aloilla, eurooppalaisia kokeiluhankkeita, jotka on suunnattu korkean tason viranomaisille, sekä toimia, joiden tarkoituksena on kerätä tietoa koulutuksesta ja nuoriso- ja urheilualasta päätöksenteon tueksi. Tukea voivat saada myös toimet, jotka lisäävät osaamisen ja tutkintojen avoimuutta sekä helpottavat niiden tunnustamista ja opintosuoritusten siirtämistä. Lisäksi avaintoimi 3:n kohteena on lisätä vuoropuhelua sidosryhmien kanssa Eurooppa-tietoisuuden lisäämiseksi sekä tuottaa vaikuttavuutta ja lisäarvoa kansainvälisten järjestöjen koulutus-, urheilu- ja nuorisopolitiikan sektoreilla tekemän yhteistyön kautta.</p>
Ohjelma-alue	Pääsääntöisesti EU-jäsenmaat sekä ohjelmaan assosioituneet kolmannet maat. Jonkin verran myös poikkeuksia.
Kuka voi hakea	<p>Erasmus+ -ohjelmaan voivat osallistua moninaiset tahot avaintoimesta riippuen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Avaintoimi 1: varhaiskasvatuksen, yleissivistävän koulutuksen, ammatillisen koulutuksen, korkeakoulutuksen, aikuiskoulutuksen sekä nuorisoalan toimijat • Avaintoimi 2 ja 3: edellisten lisäksi liikunta- ja urheilusektorin toimijat <p>Yksittäinen henkilö hakee Erasmus+ tukea omasta organisaatiostaan (avaintoimi 1). HUOM! "Toimija" voi olla muukin kuin julkisen sektorin taho, esim. koulutus/liikuntasektorin yritys tai järjestö.</p>
Tarvitaanko kumppaneita	<p>Hankemuodot ovat joko yksittäisen osallistujatahon tai useammasta osallistujasta muodostuvan konsortion toteuttamia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Avaintoimi 1: yksi tai useampi hakija • Avaintoimi 2 & 3: vähintään 2 osallistujaa kahdesta EU-maasta

Rahoitusmuoto	Avustus, suuruus riippuu toiminnosta.
Hankkeiden tyypit, suuruus, kesto	Vaihtelevat toiminnosta riippuen. Ks. ohjelma-asiakirjat ja hakukuulutukset.
Hakumenettely	Organisaatiot hakevat rahoitusta joko kansalliselta toimistolta tai Euroopan komission vastuuosastolta hausta riippuen. Yksityishenkilöt hakevat tukea omasta organisaatiostaan (avaintoimi 1).
Hakuaikataulu	Erasmus+ -hakuajat vaihtelevat toiminnosta riippuen. Opetushallitus ylläpitää ajantasaista tietoa hauista . Ohjelmaopas 2022: 2022-erasmusplus-programme-guide-v2_en_0.pdf (europa.eu)
Tukikelpoiset kustannukset	Vaihtelevat toiminnosta riippuen. Ks. ohjelma-asiakirjat ja hakukuulutukset
Muuta erityistä	ERASMUS+ nähdään perinteisesti vain oppilaitosten ohjelmana -kannattaa tarkastella mahdollisuuksia monipuolisesti!
Internet	Opportunities under Erasmus+ Erasmus+ (europa.eu)
	Suomessa Opetushallitus . Euroopan Komissio, Koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanovirasto (EACEA)

8.2.4 Digital Europe

Rahoituslähde	Digital Europe (DEP, Digitaalinen Eurooppa)
Kuvaus	Ohjelman tavoitteena on tukea EU:n talouden ja yhteiskunnan digitalisaatiota sekä maksimoida digitalisaation hyötyjä EU-kansalaisille, julkishallinnolle ja yrityksille. Ohjelma toimii digitaalisten investointien vajeen korjaamiseksi. Investointivaje näkyy erityisesti suurteholaskennan (High Performance Computing, HPC) resurssien, tekoälyn vaatiman datamassan ja kyberturvallisuuden suunnattujen investointien määrässä sekä työntekijöiden taidoissa. Rahoitettava toiminta tähtää kapasiteetin kasvattamiseen, se ei siis ole tutkimustoimia tai innovaatiota, vaan eurooppalaisen infrastruktuurin päivittämistä johtoaseman saavuttamiseksi.
Kokonaisbudjetti	7,5 mrd. EUR
Tavoitteet/painopisteet	Keskeiset alat: Suurteholaskenta 2,2 mrd. EUR Tekoäly 2,1 mrd. EUR Kyberturvallisuus ja luottamus 1,6 mrd. EUR Edistyneet digitaaliset taidot 600 MEUR Digiteknologian laaja käyttöönotto taloudessa ja yhteiskunnassa 1,1 mrd. EUR Ohjelma toteutetaan monivuotisten työohjelmien avulla. Nämä voivat koskea yhtä tai useampaa viidestä toiminta-alasta. Ohjelmaan kuuluu yhteisrahoitusta jäsenmailta ja tarvittaessa yksityiseltä sektorilta. Yhteisrahoitusosuus vahvistetaan työohjelmissa.
Ohjelma-alue	EU
Kuka voi hakea	Rahoitusta voivat hakea pk-yritykset, julkishallinto, korkeakoulut, tutkimuslaitokset ja kunnat. Ohjelma on erityisesti suunnattu toimijoille, jotka pyrkivät edistämään digitaalisen teknologian käyttöönottoa ja digitaalisen kapasiteetin laajentamista toiminnassaan. Ohjelman rahoitus tukee pk-yrityksiä eri sektoreilla, kuten teollisuuden, terveydenhuollon, turvallisuuden ja ympäristön aloilla.
Tarvitaanko kumppaneita	Rahoitusta haetaan usein konsortioissa.

Rahoitusmuoto	Avustukset ja hankinnat. Kummatkin ovat suhteellisen suuria, vähintään noin kahden miljoonan suuruisia, ja vaativat usein osallistumista laajempiin, yleensä monikansallisiin konsortioihin. Avustusprosentti on lähtökohtaisesti 50 (75 % pk-yrityksille).
Hankkeiden tyypit, suuruus, kesto	Määritellään hakuilmoituksissa
Hakumenettely	Haku tapahtuu EU-tasolla (kts. erityisesti Funding and tenders –portaali). Ohjelman toimeenpanosta vastaa osa-alueen mukaan joko suoraan Euroopan komissio, nimetty EU-virasto tai muu taho, esim. suurteholaskennan eurooppalainen yhteisyritys EuroHPC.
Hakuaikataulu	Tarkistettava ohjelman sivuilta. Vuosien 2023-2024 työohjelmia ei vielä ole julkaistu.
Tukikelpoiset kustannukset	Määritellään hakuilmoituksissa
Muuta erityistä	Ohjelman toimet täydentävät muita digitalisaatiota edistäviä ohjelmia, erityisesti Horisontti Eurooppaa sekä Verkkojen Eurooppa -välineen digitaalisia osia. Eurooppalaiset digitaaliset innovaatiokeskittymät (EDIHit) toimivat ohjelmassa tärkeässä roolissa. Ne tukevat pk-yritysten ja julkisen sektorin digitalisaatiota erilaisilla palveluilla, kuten koulutuksella sekä teknologioiden testausmahdollisuuksilla. Ohjelmatasolla Digitaalisesta Euroopasta vastaa Suomessa TEM.
Internet	The Digital Europe Programme Shaping Europe's digital future (europa.eu)

8.2.5 Creative Europe

Rahoituslähde	Creative Europe (Luova Eurooppa)
Kuvaus	<p>Euroopan unionin kulttuurin, audiovisuaalialan ja luovien alojen rahoitusohjelma. Se tarjoaa rahoitusta näiden alojen organisaatioiden ja ammattilaisten eurooppalaiseen yhteistyöhön ja toiminnan kehittämiseen. Lisäksi ohjelman toimilla edistetään tiedotusvälineiden moniarvoisuutta ja sananvapautta sekä medialukutaitoa. Luova Eurooppa tarjoaa mahdollisuuksia yhdessä toimimiseen ja liikkuvuuteen, uusien yleisöjen tavoittamiseen sekä osaamisen vahvistamiseen.</p> <p>Ohjelmalla on neljä tavoitetta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kilpailukyvyyn lisääminen • projektien ja taiteilijoiden rajat ylittävän liikkuvuuden edistäminen • digimurroksen muutoksiin sopeutuminen • EU:n rajat ylittävän luovan työn tukeminen
Kokonaisbudjetti	2,44 mrd. EUR
Tavoitteet/painopisteet	<p>Ohjelma jaetaan kolmeen osioon.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kulttuurin alaohjelma (31 %) on suunnattu kulttuurin, taiteen ja kulttuuriperinnön parissa toimiville organisaatioille. Auttaa kulttuuri- ja luovien alojen järjestöjä toimimaan kansainvälisesti. Lisäksi edistää kulttuuriteosten rajat ylittävää levitystä ja kulttuurialan toimijoiden liikkuvuutta horisontaalisilla toimilla, alakohtaisella tuella ja erityistoimilla. https://culture.ec.europa.eu/creative-europe/culture-strand • Median alaohjelman (56 %) kohderyhmiä ovat AV-sektorin toimijat elokuva-, TV- ja peliteollisuuden parissa. Tukee EU:n elokuva- ja audiovisuaalialaa niiden työn kehittämisessä, levittämisessä ja edistämässä. Jakautuu neljään eri teemaan, jotka ovat sisältö, liiketoiminta, yleisö ja politiikka.

	<p>https://culture.ec.europa.eu/creative-europe/creative-europe-media-strand</p> <ul style="list-style-type: none"> • Monialaisen toimintalinjan (13 %) tuet on suunnattu luovien alojen sektorirajat ylittäviin hankkeisiin sekä uutismedia-alalle. Siinä käsitellään kulttuurialan ja luovien alojen yhteisiä haasteita ja mahdollisuuksia. Se jakautuu kolmeen alasektoriin: 1) Jäsenmaiden välinen poliittinen yhteistyö; 2) Luovat Innovatiiviset laboratoriot; 3) Uutismediat. <p>https://culture.ec.europa.eu/creative-europe/cross-sectoral-strand</p>
Ohjelma-alue	EU + hakijamaat
Kuka voi hakea	Ohjelma on suunnattu pääasiassa kulttuurin ja luovien alojen organisaatioille sekä AV-sektorin toimijoille ja uutismedialle. Sillä rahoitetaan yksityisiä ja julkisia toimijoita yksin sekä kumppanuuksissa. Usein rahoitusta haetaan konsortioissa.
Tarvitaanko kumppaneita	Hankkeisiin osallistutaan useimmiten konsortiona, joka koostuu eri maista tulevista organisaatioista. Tällä ohjelmakaudella painotetaan monikansallisia konsortioita.
Rahoitusmuoto	Rahoitus toteutetaan avustuksina hankkeille (yhteistyöhankkeissa n. 50-60 %) ja erilaisina tukina, minkä lisäksi ohjelmaan sisältyy lainantakausinstrumentti.
Hankkeiden tyypit, suuruus, kesto	Rahoitettavien hankkeiden suuruus on noin 100 000 – 2 000 000 EUR.
Hakumenettely	Eri kulttuurin aloille jakautuvia hankehakuja järjestetään vuosittain keväisin. Haut julkaistaan Euroopan komission Funding & Tenders -portaalissa . Ohjelmaa hallinnoi Euroopan komission koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanovirasto EACEA .
Hakuaikataulu	Kullakin kolmella temaattisella alueella omansa, ks. linkit
Tukikelpoiset kustannukset	Kullakin kolmella temaattisella alueella omansa, ks. linkit
Muuta erityistä	Yhteistyöhankkeisiin osallistuvat suomalaisorganisaatiot voivat hakea Opetushallituksesta osarahoitusta hankkeiden toteuttamiseen.
Internet	Creative Europe Culture and Creativity (europa.eu) Luova Eurooppa 2021-2027 Opetushallitus (oph.fi)
Yhteystietoja	Lisätietoja ja hakuneuvontaa saa Suomessa ohjelman yhteyspisteistä: <ul style="list-style-type: none"> • Opetushallitus (Kulttuurin alaohjelma sekä Monialainen toimintalinja) • Suomen elokuvaääitiö (Median alaohjelma, Monialainen toimintalinja sekä lainantakaukset)

8.2.6 Connecting Europe Facility (CEF)

Rahoituslähde	Connecting Europe Facility (CEF, Verkkojen Eurooppa)
Kuvaus	CEF-välineestä rahoitetaan rajat ylittäviä liikenne-, energia- ja digitaalisia yhteyksiä. Väline jakaantuu kolmeen pääsektoriin: TEN-T (liikenne), TEN-EN (energia) ja TEN-TELE (tietoliikenne). Välineen painopisteinä ovat ilmastonmuutoksen torjunta, alueellisten erojen kaventaminen sekä rajat ylittävät hankkeet. Tarkoituksena on edistää puhtaita liikennemuotoja, nopeita laajakaistayhteyksiä ja helpottaa uusiutuvan energian käyttöä Eurooppa 2020 -strategian mukaisesti. Samalla pyritään kehittämään Euroopan taloutta ympäristöystävällisempään suuntaan.
Kokonaisbudjetti	33,7 mrd. EUR

Tavoitteet/ painopisteet	<p>Painopisteissä korostuvat älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun saavuttaminen, työpaikkojen luominen EU:n alueella sekä vapaa liikkuvuus niin henkilöiden, tavaroiden, pääomien kuin palveluidenkin osalta.</p> <p>Liikennehankkeet, 25,8 mrd. EUR. Avustuksina liikennealan hankkeiden osarahoitukseen EU-maissa.</p> <p>Energiahankkeet, 5,8 mrd. EUR. Euroopan laajuisia energiaverkkoja koskevan asetuksen soveltamisalaan kuuluviin, yhteistä etua koskeviin hankkeisiin sekä uusiutuvaa energiaa koskeviin rajat ylittäviin hankkeisiin.</p> <p>Digihankkeet, 2 mrd. EUR. Eurooppalaisiin yhteenliitettävyysohjelmiin. Lisäksi edistetään 5G-matkaviestinverkkojen käyttöönottoa ja omaksumista paikallisyhteisöissä.</p> <p>Rahoituksesta 60 % ohjataan EU:n ilmastotavoitteita tukeviin hankkeisiin</p>
Ohjelma-alue	EU
Kuka voi hakea	Rahoituksen saajina voi hausta riippuen olla energia-, liikenne- ja tietoliikenneverkkojen omistajia ja kehittäjiä.
Tarvitaanko kumppaneita	Riippuu hanketyypistä.
Rahoitusmuoto	Pääosin avustuksia. Yhteisrahoitusosuudet vaihtelevat hankkeen tyyppin mukaan. Enimmäistuki rakentamiseen on 30 %. Myös hankkeiden suunnitteluun on mahdollista saada CEF-rahoitusta, kuitenkin enimmillään 50 %. Hanketuen lisäksi CEFiin sisältyy erillinen rahoitusinstrumentti yritysten rahoitusriskin jakamiseksi.
Hankkeiden tyypit, suuruus, kesto	Hankekohtainen avustuksen määrä on muutamista sadoista tuhansista euroista kymmeneen miljooniin euroihin.
Hakumenettely	Verkkojen Eurooppaa hallinnoi suurimmilta osin Euroopan ilmasto-, infrastruktuuri- ja ympäristöasioiden toimeenpanovirasto CINEA. CEF-liikennehankkeiden koordinoinnista Suomessa vastaa Liikenne- ja viestintävirasto Traficom. Energiahankkeiden osalta kiinnostuneet toimijat voivat olla yhteydessä työ- ja elinkeinoministeriöön.
Hakuaikataulu	Ohjelmalla on useita rahoitushakua vuodessa.
Tukikelpoiset kustannukset	Tarkistettava hakuilmoituksista.
Muuta erityistä	Ohjelman myötä halutaan kannustaa alojen välisen synergian luomiseen yhteisten työohjelmien avulla, jotka kattavat vähintään kaksi alaa. Ohjelman prioriteetit ja kullekin prioriteetille osoitettava rahoitustuen kokonaismäärä määritellään vuotuisissa ja monivuotuisissa komission julkaisemissa työohjelmissa.
Internet	About the Connecting Europe Facility (europa.eu)
Yhteystietoja	<p>CEF-liikenneohjelma: https://www.traficom.fi/fi/liikenne/liikennejarjestelma/euroopan-laajuinen-liikenneverkko-ten-t-ja-cef-rahoitus</p> <p>Marjukka Vihavainen-Pitkänen, Senior Ministerial Adviser, puh.+358 29 5342685 marjukka.vihavainen-pitkanen@lvm.fi</p> <p>CEF-digitaalinen Eurooppa Tiia Korhonen, ylitarkastaja, +358 295 342 147, tiia.korhonen@gov.fi</p> <p>CEF-energiaohjelma Maria Kekki, puh. +358 29 504 7108, maria.kekki@tem.fi</p>

8.2.7 Single Market Programme

Rahoituslähde	Single Market Programme (Sisämarkkinaohjelma)
Kuvaus	Ohjelma tukee hankkeita, joilla tuetaan pk-yritysten kilpailukykyä, markkinoille pääsyä ja kansainvälistymistä sekä yrittäjyyttä ja yrittäjyystaitojen kehittämistä. Ohjelmalla rahoitetaan myös jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten toimia eläintautien ja kasvintuhoojien ehkäisemiseksi, seuraamiseksi ja torjumiseksi. Ohjelmalla tuetaan myös toimenpiteitä, joiden ansioista yksityishenkilöt, kuluttajat ja yritysten edustajat voivat antaa panoksensa EU:n päätöksentekoprosessiin ja standardisointiin.
Kokonaisbudjetti	4,21 mrd. EUR
Tavoitteet/ painopisteet	<p>Tarkoituksena on tukea ja vahvistaa sisämarkkinoiden hallintoa myös rahoituspalveluiden osalta, vähentää päällekkäisyyksiä ja parantaa toimien koordinoitua. Ohjelmalla on tarkoitus varmistaa EU:n sisämarkkinoiden tehokkuus ja jatkuvuus, samalla keskittyen talouden elpymisen kannalta välttämättömiin painopisteisiin.</p> <p>Rahoituskelpoiset toimet jakaantuvat kuuteen tavoitteeseen (eurot osin pyöristettyjä):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sisämarkkinoiden toiminnan tehostaminen (557 MEUR) 2) pk-yritysten kilpailukykyyn vahvistaminen (1 000 MEUR) 3) standardisointiprosessien edistäminen (n. 220 MEUR) 4) kuluttajansuojan varmistaminen ml. rahoituspalvelujen loppukäyttäjät (198 MEUR) 5) ihmisten, eläinten ja kasvien terveyden ja turvallisuuden korkeaan tasoon myötävaikuttaminen kasvi-, eläin-, elintarvike- ja rehualalla (1,68 mrd. EUR) 6) korkealaatuisten tilastojen kehittäminen, tuottaminen ja jakaminen unionin kaikilla politiikka-alueilla (552 MEUR).
Ohjelma-alue	EU
Kuka voi hakea	Ohjelma on tarkoitettu laajasti viranomaisille, järjestöille ja pk-yrityksille.
Tarvitaanko kumppaneita	Riippuu hausta
Rahoitusmuoto	Avustukset, palkinnot ja hankinnat
Hankkeiden tyypit, suuruus, kesto	Vaihtelee
Hakumenettely	Sisämarkkinaohjelman rahoitusta haetaan Euroopan komission verkkosivuilta sen julkaisemien hakujen pohjalta.
Hakuaikataulu	Hakuilmoitukset yllä olevasta linkistä
Tukikelpoiset kustannukset	Tarkistettava hakuilmoituksesta
Muuta erityistä	Ohjelmaa täydennetään 2 miljardin euron lisämäärärahoilla InvestEU-rahastosta, erityisesti sen pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) alaohjelman kautta.
Internet	Sisämarkkinaohjelma Euroopan komissio (europa.eu)
Yhteystietoja	Ohjelmasta vastaa Suomessa työ- ja elinkeinoministeriö. Isabella Paju, Erityisasiantuntija, TEM, isabella.paju@gov.fi, puh. +358 29 5047015

8.2.8 Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto (AMIF)

Rahoituslähde	Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto (AMIF)
Kuvaus	Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston avulla edistetään maahanmuuton tehokasta hallintaa. Rahastosta myönnetään avustusta maahanmuuttoprosessien tai kolmansien maiden kansalaisten parissa toimivien viranomaisten, järjestöjen ja muiden toimijoiden hallinnollisen työn vahvistamiseksi, sujuvoittamiseksi ja kehittämiseksi.
Kokonaisbudjetti	Suomen osuus turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston EU-rahoituksesta ohjelmakaudella 2021–2027 on 67,93 miljoonaa euroa.
Tavoitteet/ painopisteet	<p>Rahaston tukemilla toimilla pyritään vahvistamaan ja kehittämään yhteistä lähestymistapaa turvapaikkamenettelyyn ja maahanmuuttoon sekä varmistamaan kolmansien maiden kansalaisten kotoutuminen ja osallisuus. .</p> <p>Esimerkkejä toimista:</p> <ul style="list-style-type: none"> • yhteisten työmenetelmien, strategioiden ja yhteistyön kehittäminen • palveluiden sopeuttaminen vastaamaan kolmansien maiden kansalaisten tarpeita • työskentelyä tukevan tietopohjan vahvistaminen, kuten tilastojen kehittäminen • koulutus ja perehdytys työssä tarvittavan osaamisen vahvistamiseksi • työssä tarvittavien välineiden ja järjestelmien kehittäminen • työtä tukevat tiedotustoimet ja -kampanjat <p>AMIF-rahastosta voi hakea avustusta myös kolmansien maiden kansalaisille kohdennettaviin toimiin. Esimerkkejä toimista:</p> <ul style="list-style-type: none"> • räätälöityjen neuvonta-, apu- tai tukipalveluiden saatavuuden varmistaminen ja tarjoaminen maahanmuuttoprosessin eri vaiheissa • ohjaus- tuki- ja neuvontapalveluiden sujuvoittaminen hyödyntäen esimerkiksi etämahdollisuuksia ja digitalisaatiota • kolmansien maiden kansalaisten yhteiskunnallisten taitojen vahvistaminen ja kotoutumisen esteiden poistaminen • ohjaus- ja neuvontapalveluiden saavutettavuuden vahvistaminen esimerkiksi viestinnällisin keinoin • haavoittuvassa asemassa olevien asiakkaiden tunnistaminen ja tukipalveluihin ohjaaminen infrastruktuurin vahvistaminen ja nykyaikaistaminen vastaanottovaiheessa <p>Lisäksi rahastosta voi hakea avustusta kolmansien maiden kansalaisten hyvinvointia, osallisuutta ja toiminnallisuutta edistäviin sekä syrjäytymistä ehkäiseviin toimiin. Rahastosta tuettavilla toimilla voidaan kattaa myös Ukrainasta sotaa pakenevien tarpeita.</p>
Ohjelma-alue	EU /Koko Suomi
Kuka voi hakea	Viranomaistoimijat, kunnat, järjestöt, yhdistykset, säätiöt, koulutusorganisaatiot, yritykset, kunnat, muut julkiset toimijat
Tarvitaanko kumppaneita	Ei välttämätöntä mutta mahdollista/suotavaa.
Rahoitusmuoto	Avustus
Hankkeiden tyypit, suuruus, kesto	<p>Rahastoista myönnettävää avustusta voidaan myöntää rahasto-ohjelmien tavoitteiden mukaiseen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kokeilu-, käynnistämisen-, tutkimus- tai kehittämishankkeeseen, • aineellisen tai aineettoman hyödykkeen hankintaan tai

	<ul style="list-style-type: none"> • muuhun tarkoitukseltaan rajattuun hankkeeseen <p>Hankekoot vaihtelevat suuresti – 100 000 -1M €. Linkki rahoituspäätöksiin. Avustusta myönnetään yhdellä avustuspäätöksellä enintään kolmeksi vuodeksi (poikkeuksena erityistoimet, joille voidaan myöntää avustusta yhdellä päätöksellä yli kolmeksi vuodeksi). Hankkeelle tai toiminnalle ei ole asetettu vähimmäiskesto.</p>
Hakumenettely	Hakemuslomake ja sen liitteet toimitetaan hallintoviranomaiselle EUSA-järjestelmän kautta. Valintamenettely
Hakuakataulu	Kahdesti vuodessa, kevät/syky. Hakijan opas . Toimeenpanosuunnitelma 2022-2023 , jossa hakujen teemoja.
Tukikelpoiset kustannukset	Hankeavustuksen määrä on pääsääntöisesti enintään 75 % hankkeen kaikista hyväksyttävistä kustannuksista.
Muuta erityistä	Ohjelman toinen rahoitusväline, operatiivinen tuki eli kohdennettu yleisavustus on käytössä vain rahastojen ohjelmissa määritellyille viranomaisille sellaisiin juokseviin kuluihin, jotka syntyvät EU:n hyväksi suoritettavista tehtävistä tai palveluista kuten lupamenettelyistä, ulkorajavalvonnasta tai rajat ylittävän rikollisuuden torjunnasta.
Internet	https://eusa-rahastot2021.fi/turvapaikka-maahanmuutto-ja-kotouttamisrahasto-amif

8.3 Muita EU:n instrumentteja

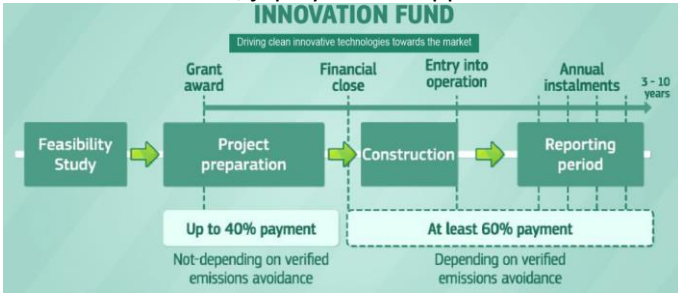
8.3.1 InvestEU

Rahoituslähde	InvestEU
Kuvaus	InvestEU-ohjelma kokoaa yhteen kaikki aiemmat EU:n lainantakausvälineet, ja laajentaa toimivaksi osoittautunutta Euroopan investointiohjelman mallia. Rahoitusohjelmalla edistetään Euroopan julkisia ja yksityisiä investointeja, innovaatioita ja työpaikkojen luomista. Ohjelma koostuu kolmesta osasta: <ol style="list-style-type: none"> 1) InvestEU-rahasto - Rahoitusinstrumentti vahvistamaan julkisia ja yksityisiä investointeja EU:n talousarviotakuun avulla 2) InvestEU-neuvontakeskus 3) InvestEU-portaali - tietokanta, joka yhdistää hankkeet ja sijoittajat
Kokonaisbudjetti	26,2 mrd. EUR vuosille 2021–2027 väliselle ajalle. Lisäksi NextGenerationEU-välineestä 5,6 mrd. EUR lisärahoitusta vuosille 2020–2023.
Tavoitteet/painopisteet	30 % ohjelman rahoituksesta on sitoutettu ilmastotoimien tukemiseen. Invest EU tukee investointeja erityisesti seuraavilla aloilla: <ol style="list-style-type: none"> 1) Kestävä infrastruktuuri, 9,9 mrd. EUR <ul style="list-style-type: none"> - Kestävän energian, digitaalisten yhteyksien, liikenteen, kiertotalouden, vesi-, jäte- ja muiden ympäristöinfrastruktuurin alojen hankkeiden rahoittaminen. 2) Tutkimus, innovaatiot ja digitalisaatio, 6,6 mrd. EUR <ul style="list-style-type: none"> - Hankkeiden tukeminen tekoälyn aloilla, tutkimustulosten markkinoille saattamisessa, teollisuuden digitalisaatiossa sekä innovatiivisten yritysten kasvussa 3) Pienet ja keski-suuret yritykset, 6,9 mrd. EUR <ul style="list-style-type: none"> - Pienten ja keski-suurten yritysten sekä pienten midcap yritysten rahoituksen saannin helpottaminen.

	4) Sosiaalialan tarpeet, kuten kulttuurialat ja ympäristön ja yhteiskunnan kestävyden edistäminen, 2,8 mrd. EUR Osaamisen, koulutuksen, yliopistojen ja sairaaloiden hankkeiden tukeminen, sekä sosiaalisen innovoinnin, terveydenhuollon, yhteiskunnallisten yritysten ja haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden integroimisen edistäminen.
Ohjelma-alue	EU
Kuka voi hakea	Rahoitus on suunnattu yksittäisille toimijoille, pk-yrityksille, finanssilaitoksille, rahastoille, yliopistoille ja tutkimuslaitoksille sekä julkishallinnon organisaatioille joko yksin tai kumppanuuksissa.
Tarvitaanko kumppaneita	Ks. edellinen
Rahoitusmuoto	Lainatakaukset
Hankkeiden tyypit, suuruus, kesto	Tarkentumassa
Hakumenettely	Yritykset voivat hakea rahoitusta ympärivuotisesti Euroopan investointirahaston ja Euroopan investointipankin rahoituksen välittäjien eli esim. kansallisten pankkien kautta. Suositus: yhteys Business Finlandin EU-rahoitusneuvontaan.
Hakuaikataulu	Jatkuva
Tukielpoiset kustannukset	Neuvoteltava (investointien kriteerinä vihreys)
Muuta erityistä	InvestEU-hankeportaali, jonne voi lisätä oman investointihankkeen tai jonka kautta voi etsiä investointikohteita: https://ec.europa.eu/investeuportal/desktop/fi/index.html
Internet	https://www.eurahoitusneuvonta.fi/ohjelmat/investeu https://investeu.europa.eu/index_en
Yhteystietoja	Hanna Rinta-Erkkilä, Senior Advisor, Business Finland puh. +358 40 751 4278, hanna.rinta-erkkila@businessfinland.fi

8.3.2 Innovation Fund

Rahoituslähde	Innovation Fund (Innovaatorahasto, INNOVFUND)
Kuvaus	Innovaatorahaston kautta tuetaan innovatiivisia ja vähähiilisiä teknologioita Pariisin sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi sekä EU:n globaalin kilpailukykyyn kasvattamiseksi. Tavoitteena on auttaa yrityksiä investoimaan puhtaaseen energiaan ja teollisuuteen, jotta voidaan vauhdittaa talouskasvua, luoda tulevaisuuden olosuhteet kestäviä työpaikkoja paikallisesti ja vahvistaa Euroopan teknologista johtoasemaa. Rahasto ei rahoita tutkimusta, vaan se tukee sellaisia tutkimusvaiheen läpäisseiden teknologioiden markkinoille pääsemistä, joilla on suurin innovaatiopotentiaali. Komission tavoitteena on, että ohjelma kannustaa yrityksiä ja julkisia toimijoita investoimaan seuraavan sukupolven vähähiiliseen teknologiaan ja ratkaisuihin.
Kokonaisbudjetti	Noin 10 mrd. EUR riippuen EU:n päästökaupan päästöoikeuksien huutokauppataloista
Tavoitteet/painopisteet	Innovaatorahasto tukee innovaatioita seuraavilla aloilla: 1) Energiaintensiivinen teollisuus 2) Uusiutuva energia 3) Energian varastointi

	<p>4) Hiilidioksidin talteenotto, varastointi ja käyttö</p> <p>Rahasto keskittyy innovatiivisiin teknologioihin ja Euroopan suuriin lippulaivahankkeisiin, jotka voivat tuottaa merkittäviä päästövähennyksiä. Tuettavien hankkeiden suunnittelun, liiketoimintamallin sekä rahoitus- ja oikeudellisen rakenteen on oltava riittävän pitkälle kehittyneitä. Rahastosta tuetaan myös monialaisia hankkeita, jotka johtavat päästövähennyksiin useilla aloilla esimerkiksi teollisen symbioosin tai liiketoimintamallien kehittämisen kautta, sekä pienimuotoisia hankkeita, joiden pääomakustannukset ovat yhteensä alle 7,5 miljoonaa euroa.</p> <p>Innovaatorahaston kautta tuetaan tavoitteita, jotka on asetettu strategisessa energiateknologiasuunnitelmassa (SET) ja EU:n tutkimuksen puiteohjelman alaisissa julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksissa. Kumppanuuksiin liittyen merkittäviä ovat erityisesti resurssi- ja energiatehokas kestäväpohjainen prosessiteollisuus (SPIRE), biopohjaiset teollisuudenalat ja polttokenno- ja vety-yhteisyritykset. Rahaston kautta edistetään myös Horisontti-ohjelman kumppanuuksia ja missioita.</p>
Ohjelma-alue	EU
Kuka voi hakea	Pk-yritykset, yhteenliittymät, jäsenvaltiot ja tietokeskukset
Tarvitaanko kumppaneita	Ei välttämätöntä
Rahoitusmuoto	<p>Avustukset 40-60 %, jopa yli 60 % riippuen todennetuista päästövähennyksistä</p>
Hankkeiden tyypit, suuruus, kesto	<p>Isot hankkeet > 7,5 MEUR</p> <p>Pienimuotoiset hankkeet < 7,5 MEUR</p>
Hakumenettely	<p>Suurten hankkeiden hakuprosessissa on kaksi vaihetta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kiinnostuksenilmaisu ja ensimmäinen arvio hankkeen tehokkuudesta, innovaatioista ja kypsyydestä • täysi hakemus, jossa hankkeita arvioidaan kaikilla kriteereillä, mukaan lukien skaalautuvuus ja kustannustehokkuus. <p>Pienimuotoisten hankkeiden hakuprosessilla on vain yksi vaihe.</p>
Hakuakataulu	Hakuja on säännöllisesti vuoteen 2030 asti, ja suurimuotoisille ja pienimuotoisille hankkeille on omat hakukierroksensa. Tarkempaa tietoa löytyy Funding & Tenders -portaalista.
Tukikelpoiset kustannukset	Tarkistettava hakuilmoituksista.
Muuta erityistä	Isojen hankkeiden valinnat perustuvat kasvihuonekaasujen päästövähennysten tehokkuuteen, innovaation asteeseen, projektin kypsyyteen, skaalautuvuuteen ja kustannustehokkuuteen. Pienten projektien haussa valintakriteerit ovat yksinkertaisemmat.
Internet	Innovation Fund (europa.eu)
Yhteystietoja	Kansallinen yhteyshenkilö: Juho Korteniemi, +358 29 50 47054, juho.korteniemi@tem.fi

8.3.3 *EIT - European Institute of Innovation and Technology*

Euroopan Innovaatio- ja teknologiainstituutilla EIT:llä (European Institute of Innovation and Technology) on tärkeä rooli innovaatioekosysteemien vahvistamisessa kaikkialla Euroopassa edistämällä tutkimuksen, innovoinnin ja koulutuksen integroitumista. Toiminta saa rahoituksensa EU:n Horisontti Eurooppa -ohjelmasta sekä EU-jäsenvaltioilta ja toimintaan osallistuvilta organisaatioilta.

EIT toimii jatkossakin ensisijaisesti osaamis- ja innovointiyhteisöissään (KIC, Knowledge and Innovation Communities) eli laajoissa eurooppalaisissa kumppanuuksissa. Ne ovat oman toimialansa huipputaiteiden keskittymiä, joihin osallistuvat merkittävät eurooppalaiset yliopistot, tutkimuslaitokset ja yritykset. KIC-yhteisöillä on tärkeä rooli rittäjyyden osaamisen ja kyvykkyyksien luojana sekä uuden yritystoiminnan hautomana. Kullakin niistä on Co-location centre -toimipisteitä eri puolilla Eurooppaa.

KIC-yhteisöt:

- EIT Innovation Community
- EIT Climate-KIC
- EIT Culture & Creativity
- EIT Digital
- EIT FOOD (European Circular Bioeconomy Fund)
- EIT Health
- EIT InnoEnergy
- EIT Manufacturing
- EIT RawMaterials
- EIT Urban Mobility
- EIT Alumni

EIT ja KICit eivät varsinaisesti rahoita hankkeita, mutta ovat rahoituksen kannalta hyviä verkostoja. Esim. Horisontti Eurooppa -ohjelmassa EIT ja sen KIC-innovaatioyhteisöt ovat osa eurooppalaisten kumppanuuksien kokonaisuutta. KIC-innovaatioyhteisöt tukevat erityisesti kasvuyrityksiä (mm. näiden lisärahoituksen hankkimista).

<https://eit.europa.eu/>

8.3.4 *European City Facility (EUCF)*

European City Facility (EUCF) on EU:n Horisontti-ohjelman alainen väline, jonka kautta kunnille ja kaupungeille myönnetään taloudellista tukea sekä tarjotaan asiantuntijapalveluita kestävämmän energia- ja ilmastostrategian toteuttamiseen. Myönnettävän rahoitustuen tarkoituksena on kehittää investointisuunnitelmia, joilla mahdollistetaan energiatalouden kehityshankkeille myös ulkoinen rahoitus. EUCF:n tarkoituksena on tukea kaupunkeja ja kuntia investointikonseptien kehittämisessä ja liikkeelle saamisessa. Näin mahdollistetaan vähähiilisten ja energiatehokkaiden ratkaisujen löytäminen ja toteuttaminen.

Rahoitusta myönnetään hakemuskohtaisesti 60 000 euroa jo alustavasti määritellyn investointihankkeen jatkokehitykseen. EUCF:n myöntämän tuen voi käyttää esimerkiksi markkina- ja sidosryhmätutkimuksiin sekä taloudellisiin ja riskianalyysiin, jotka tarvitaan sijoituskonseptin kehittämiseksi. Kyseeseen voi tulla lisäresurssin palkkaaminen tai toimeksiannot voidaan tilata

ulkopuolisilta asiantuntijoilta. Myönnetyllä tuella ei voida rahoittaa suoraan todellisia investointeja, vaan se käytetään konseptin viimeisteleminen toteutuskelpoiseksi.

Tuki maksetaan kahdessa erässä, joista jälkimmäinen (30 %) vasta konseptin vahvistumisen jälkeen. Tavoitteena on valmis suunnitelma, joka antaa ulkopuolisille rahoittajille riittävät tiedot projektin arvioimiseksi. Hakemuksen voi jättää myös keskeneräisenä, mikäli halutaan EUCF:n alustava arvio seuraavia hakukierroksia varten.

Tukea voivat hakea ja saada kaupungit, kunnat tai kuntien ryhmät, jotka sijaitsevat EU-jäsenvaltioissa tai Isossa-Britanniassa, ovat laatineet kestävän energiankäytön ja ilmaston toimintasuunnitelman (SEAP/SECAP) tai kunnianhimoitua vastaavan ilmasto- ja energiasuunnitelman sekä sitoutuvat EUCF:n kahden vuoden seurantaan.

Ohjelman neljäs hakukierros päättyi 30.9.2022.

Webinaari, jossa on ohjeistus EUCF-rahoituksen hausta

(suomenkielinen): https://youtu.be/Cc_o9Y2iw6Q

Lisätietoja hakuprosessista: ce.finland@eucityfacility.eu.

Kotisivu: <https://www.eucityfacility.eu>

8.3.5 *New European Bauhaus Initiative (NEB)*

Euroopan komission Uusi eurooppalainen Bauhaus -aloite (New European Bauhaus, NEB) pyrkii tuomaan taiteen, kulttuurin, sosiaalisen osallisuuden, tieteen ja teknologian näkökulmat mukaan kauniiden, kestävien ja osallistavien ympäristöjen rakentamiseen. Tavoitteena on löytää parempia elämisen ja asumisen tapoja yhdessä suunnitellen ja kehittämällä – sekä valjastaa tieteen ja teknologian ohella luovuus, kulttuuri ja muotoilu ratkomaan aikamme suuria haasteita kuten ilmastonmuutosta. Aloitteen sisältö ja muoto rakentuvat eurooppalaisten ideoiden, esimerkkien ja toiveiden ympärille. Suunnittelupöydän ääreen ovat tervetulleita aivan kaikki, esimerkiksi arkkitehdit, muotoilijat, taiteilijat, tutkijat, yritykset, järjestöt, opiskelijat, lapset ja nuoret.

Aloite toteuttaa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa (European Green Deal). Bauhaus ei ole varsinainen rahoitusohjelma, mutta siihen on varattu rahoitusta muista instrumenteista kuten Horizon Europesta. Bauhaus-teemaisia hakuja esim. Horizon-ohjelmassa voi seurata [Funding & Tenders](#) -portaalin kautta.

https://new-european-bauhaus.europa.eu/index_en

8.3.6 *JPI Urban Europe*

JPI Urban Europe on kaupunkikehitystä tukeva EU:n yhteinen ohjelma-aloite. Sen tutkimusagendalla on neljä strategista painopistettä: digitaalinen muutos, häiriönsietokyky, kestävä maankäyttö ja kaupunki-infrastruktuuri sekä osallistavat julkiset tilat.

Tutkimusagendaa toimeenpannaan vuosittaisten rahoitushakujen avulla. Lisäksi JPI Urban Europe tukee kaupunkien innovaatioympäristöjä ja toimii strategisessa yhteistyössä kaupunkiverkostojen, [EU:n kaupunkiagendan](#) kumppanuuksien ja muiden ohjelma-aloitteiden kanssa (mm. Horizon).

Hankekonsortioiden tulee muodostua vähintään kolmesta toimijasta vähintään kolmesta eri ohjelma-aloitteeseen osallistuvasta maasta. Osallistujina voivat olla kunnat, yliopistot, tutkimuslaitokset, yritykset ja voittoa tavoittelemattomat järjestöt.

Kotisivu: <https://jpi-urbaneurope.eu/>

Avoimet haut: <https://jpi-urbaneurope.eu/calls/intro/>

8.3.7 **REPowerEU**

Euroopan komission toukokuussa 2022 esittelemän REPowerEU-suunnitelman tavoitteena on katkaista mahdollisimman pian riippuvuus fossiilisten polttoaineiden tuonnista Venäjältä sekä vauhdittaa siirtymää puhtaaseen energiaan.

REPowerEU-suunnitelman keskeisiä teemoja ovat:

- energian säästö
- puhtaan energian tuottaminen
- energiantoimitusten monipuolistaminen

Suunnitelman tukena on rahoitus- ja lainsäädäntötoimia, joilla rakennetaan Euroopan tarvitsema uusi energiainfrastrukturi ja -järjestelmä. Mittavaa rahoitusta - lainoja ja avustuksia - REPowerEU-suunnitelman toteutukseen on tulossa sekä komission erillishakujen (ensimmäinen toteutettu jo syksyllä 2022) ja eri kanavien kautta (mm. Innovaatorahasto, Verkkojen Eurooppa sekä elpymisväline RRF).

https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/repower-eu-affordable-secure-and-sustainable-energy-europe_fi

8.3.8 **EU:n mikrorahoitus yrityksille**

Euroopan komissio ei suoraan rahoita yrittäjiä tai yhteiskunnallisia yrityksiä, vaan parantaa mikroluottojen tarjoajien ja yhteiskunnallisiin yrityksiin investoivien tahojen valmiuksia lisätä luottojen tarjontaa.

Mikrorahoituksen välittäjäorganisaatioita Suomessa:

https://europa.eu/youreurope/business/finance-funding/getting-funding/access-finance/search/en/financial-intermediaries?shs_term_node_tid_depth=1616

9 **MUITA EUROOPPALAISIA RAHOITUSLÄHTEITÄ**

European Energy Efficiency Fund EEEF

Mitä: rahoittaa suoraan ja välillisesti energiatehokkuuteen, energian säästöön ja uusiutuviin energiamuotoihin sekä puhtaaseen liikenteeseen liittyviä investointeja ja myöntää näille hankkeille valmistelurahoitusta.

Kenelle: julkiset paikalliset ja alueelliset viranomaiset sekä julkiset ja yksityiset yritykset, jotka toimivat julkisten viranomaisten puolesta.

Miten: Rahastolla ei ole hakuaikoja eikä hakulomaketta, vaan se suosittelee yhteydenottoa hankesuunnitelman kanssa.

<https://www.eeef.lu>

COST

Mitä: COST-toimia käynnistetään tutkijoiden esittämistä aiheista kaikilta tieteen ja teknologian aihealueilta poikkitieteellisyyttä ja verkostoitumista korostaen. Hankkeeseen voi sisällyttää myös Horizon-hankkeen valmistelua.

Kenelle: Tutkimusorganisaatiot

Miten: Jatkuva haku, kansallinen rahoitus Suomen Akatemian kautta. COST-hankkeiden yhteistyön rahoitus tulee Horizonin kautta.

<https://www.aka.fi/suomen-akatemia-toiminta/mita-teemme/kansainvalinen-toiminta/eurooppa/muu-eurooppalainen-yhteistyö/cost/>

Eureka

Mitä: Eureka-projektien avulla yrityksillä on mahdollisuus kansainvälistyä ja kehittää tuotteitaan yhteistyössä Eureka-jäsenmaiden yritysten ja tutkimuslaitosten kanssa.

Kenelle: kansainvälistyville, teknologiaansa kehittäville pk-yrityksille, joille yhteistyön nopea käynnistyminen on tärkeää

Miten: Jatkuva haku

<https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/palvelut/ohjelmat/eurooppalaiset-ohjelmat/eureka>

Eurostars

Mitä: Eurostars on eurooppalainen pienten ja keskisuurten yritysten tutkimus- ja kehitystyötä rahoittava ohjelma. Eurostars-projekteissa vetovastuu on pk-yrityksillä, jotka luovat uutta liiketoimintaa projektien tuloksista.

Kenelle: innovatiivisille pk-yrityksille

Miten: Cut-off-päivä hakemuksille 2 kertaa vuodessa

<https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/palvelut/ohjelmat/eurooppalaiset-ohjelmat/eurostars>

10 POHJOISMAISIA LÄHTEITÄ

Projektituki (Pohjoismainen kulttuurirahasto)

Mitä: Tukee kaikkien taide- ja kulttuurialojen projekteja. Haettava enimmäissumma on 500 000 Tanskan kruunua (noin 67 000 euroa), mutta ennen hakemista kannattaa perehtyä rahaston tavanomaisiin tukisummiin.

Kenelle: Hakijana, yhteistyökumppanina tai projektin osallistujana voi olla yksilö, ryhmä, yhdistys, yritys sekä julkinen tai yksityinen organisaatio tai laitos

Miten: 2 hakukierrosta vuodessa (seuraavat päättyvät 15.2.2023 ja 1.9.2023)

<https://nordiskkulturfond.org/fi/projektituki-info/>

OPSTART (Pohjoismainen kulttuurirahasto)

Mitä: Tukee taide- ja kulttuuriprojektien kehittämiseen tähtäävää yhteistyötä. Käynnistystukea voi saada enintään 25 000 Tanskan kruunua (n. 3400 euroa). Omarahoitusosuutta ei tarvita.

Kenelle: Kaikkien taide- ja kulttuurialojen toimijat. Hakijana voi olla yksilö, ryhmä, järjestö, laitos, yhdistys tai yritys

Miten: 2 hakukierrosta vuodessa

<https://nordiskkulturfond.org/fi/opstart-info/>

Nordic Innovation

Mitä: Rahoittaa pohjoismaisia hankkeita, jotka vauhdittavat yritysten innovointia ja kilpailukykyä sekä johtavat kaupalliseen ja kestävään kehitykseen. Yleensä 50 % avustus.

Kenelle: PPP-yhteistyö (yritykset ja julkiset toimijat yhdessä)

Miten: Rahoitus perustuu eri ohjelmiin. Niillä omat haut, joista ilmoitetaan sivustolla sitä mukaan kun niitä aukeaa.

<https://www.nordicinnovation.org>

Nordforsk

Mitä: Tukee kansallisilla painopistealueilla tehtävää tutkimusyhteistyötä, jossa pohjoismaiset tutkijaryhmät pyrkivät luomaan yhteistä lisäarvoa. Myöntää tukea vain yhteistyöhankkeisiin.

Kenelle: Pohjoismaiset tutkimusryhmät

Miten: Kontaktipisteenä Suomen Akatemia. Avoimista hauista tiedotetaan Nordforskin sivulla.

<https://www.nordforsk.org/>

Lisätietoa muista pohjoismaisista rahoitusmahdollisuuksista:

<https://www.norden.org/fi/tukiasiat-ja-hankinnat>

11 DE MINIMIS YRITYSRAHOITUKSESSA JA YLEISHYÖDYLLISISSÄ HANKKEISSA

Yritysrahoitus ja de minimis

De minimis eli vähämerkityksinen tuki on yrityksille myönnettävää julkista tukea, joka voi olla rahoitusta tai muuta etuutta (esimerkiksi verohelpotus, korkotuki, osin tai kokonaan ilmainen koulutus tai muu palvelu, joka tarjotaan rajatulle yritysjoukolle).

Yritys voi saada de minimis -tukea enintään 200 000 euroa kuluvan ja kahden edellisen verovuoden aikana. Maantiekuljetusten alalla toimivalle yritykselle de minimis -tuki voi olla enintään 100 000 euroa.

Suomessa de minimis -ehtoista tukea myöntävät esimerkiksi Business Finland, Finnvera ja ELY-keskukset. Jokainen tukea myöntävä organisaatio ilmoittaa rahoituspäätöksessään, onko rahoitus de minimis -ehtoista ja mikä on de minimis -tuen määrä.

Yrityksen on itse seurattava saamansa de minimis -tuen määrää ja ilmoitettava siitä hakiessaan uutta tukea, jotta eri viranomaisten myöntämien de minimis -tukien yhteissumma ei ylitä sallittua ylärajaa.

De minimis –opas: https://www.tem.fi/files/42606/6_2015_de_minimistuki_30032015.pdf

<https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/palvelut/rahoitus/ohjeet-ehdot-ja-lomakkeet/tietoa-de-minimis--tuesta>

Yleishyödylliset kehittämishankkeet ja de minimis

Yrityksille voi kohdistua de minimis -tukea myös julkisvetoisissa hankkeissa, joissa yritys saa hankkeeseen osallistumalla rahanarvoisen edun, muttei suoranaista rahasuoritusta. Kyseessä voi olla esim. ilmainen tai alihinnoiteltu palvelu tai muu vastaava hyöty, jolle on mahdollista määrittää markkinahinta. Hankkeen hakija arvioi de minimis -tuen laadun ja määrän hakemuksessa ja rahoittaja hyväksyy sen päätöksessä.

Kuten edelläkin on todettu, yhdelle yritykselle voidaan myöntää de minimis -ehtoista tukea enintään 200 000 euroa kolmen verovuoden aikana – kaikki eri viranomaisten tuet ja konsernin tuet lasketaan yhteen.

Muutoksia aiempaan ohjelmakauteen:

- Rahoituspäätöksessä on yksilöitävä kaikki hankkeesta de minimis -tukea saavat yritykset: ”vähämerkityksisenä tukena myönnettävä tuki on kohdennettava tukipäätöksessä erikseen kullekin tuen saajalle ja hankkeeseen hyödynsaajana osallistuvalla taloudellista toimintaa harjoittavalle yksikölle” (Rahoitusasetuksen (867/2021) 10 §)
- Poikkeus hankkeen tulosten yleisestä hyödynnettävyydestä: osallistuvan yrityksen vähämerkityksinen tuki (Rahoituslain (757/2021) 6 §)
- Osallistuvan organisaation maksuosuus hankkeen de minimis -toimenpiteisiin on rahoitusta. (Vrt. kaudella 2014-2020 osallistuvan organisaation maksuosuus de minimis– toimenpiteistä oli tuloa, joka vähensi maksettavaa tukea).
- Muutos tuen ilmoittamisessa: hankkeen toimenpiteisiin osallistuvalla yritykselle kohdistuva de minimis -tuki todetaan hankepäätöksessä. Käytännössä: Yritykset ilmoitetaan (jos tiedossa) jo hakemuksella. Hankkeen aikana mukaan tulevat yritykset täydennetään muutoshakemuksella. Viranomainen tekee päätöksen myönnetystä de minimis –tuesta. Tuensaaja toimittaa hanke-/muutospäätökseltä tulostettavissa olevan tiedoksiannon myönnetystä de minimis –tuesta osallistuville yksiköille (toimittaminen on dokumentoitava).

Yritykset voivat siis olla mukana hankkeessa ja maksaa tälle yksityistä rahoitusosuutta, eikä kyseessä ole hankkeelle kertyvä tulo. Rahoitussitoumusten niin yksityisestä kuin muustakin omarahoituksesta tulee olla hakemuksen liitteenä. Mikäli kaikkia sitoumuksia ei ole toimitettu vielä hakemusta jätettäessä, edellyttää rahoittaja hakemuksen täydentämistä viimeistään rahoituspäätöksen valmistelun yhteydessä.

Yritysten osallistuminen hankkeeseen ei välttämättä edellytä heiltä yksityistä rahoitusosuutta, jos hakija/hakijat ratkaisevat riittävän omarahoituksen kertymisen muulla tavalla. Mikäli yrityksille on kohdistumassa hankkeesta uutta de minimis -tukea, tulee heidän ilmoittaa aiemmin saamansa tuet hakemuksen liitteeksi toimitettavalla lomakkeella, joka löytyy EURA2021-järjestelmästä.

12 SUOSITUKSET

12.1 Kunnalle

Eri instrumenttien hyödynnettävyys riippuu paljolti kunnianhimon ja innovatiivisuuden tasosta. Rautjärvellä on pienenä kuntana rajalliset resurssit hankkeiden hakemiseen ja hallintaan. Perustyökaluina ovat EAKR, ESR+, JTF ja maaseuturahasto. Esimerkiksi ELY-keskuksen toimintaympäristön kehittämisavustusta voisi hyödyntää yritysten tukemisessa sekä uusien yritysten ja investorien etsimisessä (mm. majoituspalvelut, lähiruokaravintola, ohjelmapalvelut). Maaseuturahaston tukea taas voisi hakea reitistöjen kehittämiseen.

Rahoituksen hakeminen EU:n kansainvälisistä ohjelmista vaatii kotimaisia enemmän panostusta, ja kilpailukin on kovaa. Toisaalta saavutettavat hyödyt ovat niin isoja, että asiaa kannattaa harkita etenkin, jos tavoitteet ovat korkealla.

Pienen kunnan ei kuitenkaan tarvitse lähteä itse hakijaksi, vaan se voi hyödyntää koulutus- ja tutkimuslaitosten osaamista ja/tai mennä kumppanina mukaan muiden valmistelemiin hankkeisiin. Hiitolanjoen ennallistamishankkeet ja niihin liittyvät verkostot ovat yksi merkittävä kokonaisuus, joka voi avata ovia laajalle kansainväliselle yhteistyölle ja isoille hankkeille (esim. Horizon Europe, LIFE). Rajat ylittäviin temaattisiin reitteihin (esim. Green Belt) liittyvää kehittämistä voisi hankkeistaa alueyhteistyön ohjelmiin (Central Baltic, Baltic Sea Region).

12.2 Yrityksille

Business Finlandin innovaatorahoituksen ja ELY-keskuksen kehittämisavustuksen lisäksi maaseuturahaston (CAP27) tuista löytyy alueen yrityksille monia mahdollisuuksia. Myös yritysten yhdessä toteuttamia yritysryhmähankkeita kannattaa harkita maaseuturahaston osalta, kohteena vaikkapa lähiruokaketjun kehittäminen. Jos yrityksiä pelottaa ryhmähankkeen hallintaan liittyvä byrokratia, voisi esimerkiksi Rautjärven kunta tai muu yleishyödyllinen toimija olla hankkeen hallinnoijana yritysten puolesta.

Yhteiseen kehittämistyöhön yritysten ja tutkimuslaitosten (esim. ammattikorkeakoulu) välillä sopii Business Finlandin Co-innovation ja Co-creation -rahoitus, jossa tutkimuslaitos hakee rahoitusta Co-innovation-vaiheessa, ja seuraavassa Co-creation-vaiheessa myös yritykset jättävät omat rahoitushakemuksensa. Hankkeissa on tyypillisesti sekä yhteisiä että yrityskohtaisia osioita. Kehitettävä hanke voisi liittyä esimerkiksi elämysellisten ja virtuaalisten palveluiden kehittämiseen.

Business Finlandin innovaatorahoituksessa kansainvälinen kasvu on ehdoton vaatimus, ja kansainvälisyys painottuu ELY-keskuksenkin kehittämisavustuksessa. Onkin hyvä muistaa, että matkailu on lähtökohdiltaan kansainvälistä ja vientiteollisuutta.

Majoitusinvestointien rahoittamiseen suhtaudutaan yleensä vähintäänkin pidättyvästi. Periaatteessa investointeja majoituskapasiteettiin on mahdollista rahoittaa, jos hankkeen avulla voidaan esimerkiksi poistaa pullonkauloja koko matkailualueen kehittämiseltä. Myös innovatiivisten ratkaisujen kehittäminen ja demonstrointi voi parantaa mahdollisuuksia saada ulkopuolista rahoitusta majoituspalveluille.

Yleisellä tasolla rahoituksen saamiseen voivat vaikuttaa oleellisesti esimerkiksi hankkeen avulla alueelle syntyvä uusi, kansainvälinen matkailukysyntä ja alueen palvelutarjoaman laajeneminen ja monipuolistuminen.

13 LINKKEJÄ LISÄTIETOOON

Etelä-Suomen hakuaikoja (EAKR, ESR+, JTF), ml. yritysrahoitus: <https://rakennerahastot.fi/etela-suomi/hakuajat-etela-suomi>

EU:n Funding & Tenders -portaalin kautta saa tietoa erillisohjelmien ja -rahastojen avoimista ja tulevista hauista teemoittain.

Business Finlandin EU-rahoitusneuvontapalvelu auttaa yrityksiä ja julkisia toimijoita EU-rahoitukseen liittyvissä kysymyksissä (avustusluontoiset ja markkinaehtoiset instrumentit sekä kehitysrahoituspankit ja -laitokset eli ns. IFIt).

ELY-keskus: 'Pk-yritysten rahoitus, kysy neuvoa asiantuntijalta' -palvelu

- Valtakunnallinen neuvontapalvelu tarjoaa pk-yrityksille neuvontaa EU:n ohjelmakauden 2021-2027 rahoituksen hakemiseen. Lisäksi palvelussa analysoidaan yrityksen rahoitus- ja kehittämistarpeita ja neuvotaan asiakkaan tarpeen mukaisesti yrityspalveluihin. Jos ELY-keskusten rahoitus- tai kehittämispalvelut eivät ole yritykselle sopiva vaihtoehto, voidaan yritys ohjata Business Finlandin, Finnveran, ulkoministeriön tai TE-toimiston yrityspalveluihin.
- Puhelinneuvonta: arkisin kello 9-15 p. 0295 024 800. Lisäksi palvelukanavana on käytössä [Team Finland -yhteydenotto-pyyntö](#) (etenkin yritysten kansainvälistyminen). Yhteydenotto-pyyntöön vastataan viimeistään kahden työpäivän kuluessa.

Kumppaninhakutietokantoja kv-hankkeiden valmisteluun:

EU Funding & Tender Opportunities Database, partner search

<https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/how-to-participate/partner-search>

Aiheeseen liittyvä koulutuswebinaari: Funding & Tenders Portal Partner Search and person profile

<https://ec.europa.eu/research/participants/docs/h2020-funding-guide/other/event210928.htm>

Central Baltic Partner Search Board:

<http://archive.centralbaltic.eu/projects/partner-search>

Interreg Baltic Sea Region Matchmaking Platform

<https://matchmaking.interreg-baltic.eu/landingpage/>

Interreg Europe Project Ideas

<https://www.interregeurope.eu/search/project-ideas>